

TURINYS

IŽANGA	3
1999 M. FINANSINĖ ATASKAITA	5
ŠVIETIMO PROGRAMOS	7
MOKSLO IR STUDIJŲ PROGRAMOS	15
PILIEVINĖS VISUOMENĖS PROGRAMOS	23
SOCIALINĖS PROGRAMOS	31
KULTŪROS PROGRAMOS	42
BALTIJOS-AMERIKOS PARTNERYSTĖS PROGRAMA	55
KITOS PROGRAMOS	57
ALF ĮSTEIGTOS INSTITUCIJOS	65

Atviroji visuomenė reikalauja keleto svarbiausių susitarimų dėl to, kas teisinga ir kas neteisinga, o žmonės privalo būti pasirengę elgtis teisingai, net jeigu sulauktų nemalonių pasekmių: pulti, kad apgintų tėvynę, ar sukilti, kad išsaugotų laisvę. Tai nevyksta savaimė. Sandorių visuomenėje, kur vyrauja tikslingumas, žmonės linkę vengti nemalonių pasekmių. Tačiau besąlygiškas atsidavimas pagrindinėms vertybėms taip pat keltų pavojų atvirajai visuomenei, jei žmonės nepaisys, kad veiksmai turi nenumatytų pasekmių. Kelias į pragarą grįstas gerais norais. Patirties pamokyti privalome norėti suderinti savo principus. Tai reikalauja kritiško požiūrio. Turime pripažinti, kad niekas nežino galutinės tiesos.

George'as Sorosas

*Pasaulinio kapitalizmo krizė.
Atviroji visuomenė pavojuje*

IŽANGA

Atviros Lietuvos fondas (ALF) pradėjo savo veiklą 1990 m. spalio mėn. kaip nepriklausoma, nevyriausybinių, nesiekianti pelno organizacija, kurios svarbiausias tikslas – pereinamuoju laikotarpiu remti atviros, demokratinės, pilietinės visuomenės kūrimąsi Lietuvoje. Pirmasis ALF valdybos pirmininkas buvo profesorius Česlovas Kudaba (1934-1993).

ALF yra vienas iš daugiau kaip trisdešimties fondų, kuriuos Rytų ir Vidurio Europoje, NVS, Azijos, Afrikos šalyse, Haityje įkūrė JAV finansininkas ir garsus XX amžiaus filantropas George'as Sorosas. Visus juos vienija idėja kurti atvirą visuomenę. Fondai bendradarbiauja, dalijasi patirtimi, vykdo bendras programas, tačiau yra savarankiški. Aukščiausias jų valdymo organas yra nacionalinė valdyba. Valdyba, atsižvelgdama į kintančią krašto situaciją ir reikmes, apibrėžia veiklos kryptis, prioritetus, skirsto biudžetą.

ALF biudžetas per devynerius metus padidėjo nuo 100 000 JAV dolerių 1990 m. iki 6,5 mln. JAV dolerių 1999 m. Per minėtą laikotarpį Lietuvai buvo skirta beveik 39 mln. JAV dolerių.

ALF misija yra atviros visuomenės idealų ir vertybių įgyvendinimas Lietuvoje. Tai nesibaigiantis procesas, kurio metu dinamiškai kintančioje tikrovėje pasiektus tikslus keičia kiti, diskutuojama dėl vertybių, kuriomis vadovaujasi pati atvira visuomenė, ugdomas gebėjimas analitiškai, kritiškai mąstyti.

Piliečių telkimas į organizacijas bei savivalda, veiksmingas individo teisių gynimas, rinkos ekonomikos išsigalėjimas, stipri demokratinė valdžia, teisinė valstybė, atvirumas dabartinei pasaulio kultūrai ir žiniijai – tai pagrindiniai bruožai, apibūdinantys atvirą visuomenę. Siekdamas stiprinti šiuos visuomenės bruožus Lietuvoje, ALF veikia dviem svarbiausiomis kryptimis:

- per švietimą, leidybą, žiniasklaidą ir kitas priemones skleidžia atviros visuomenės idėjas bei vertybes, remdamas visuomenės *be tiesos monopolio* viziją,
- skatina instituciškai įtvirtinti šias idėjas bei vertybes, remdamas visuomenės *be galios monopolio* viziją.

Per savo programas švietimo, mokslo, pilietinės visuomenės, teisės, socialinės paramos, kultūros, komunikacijos ir leidybos srityse, ALF siekia padėti modernizuoti Lietuvos pilietines struktūras, orientuodamasis į visus šalies regionus. ALF itin skatina ugdyti alternatyvų kritinį mąstymą, vaduojantį iš pavojingų, dažnai mums primestų stereotipų įtaigos. Įgyvendindamas savo tikslus, ir pats fondas siekia tapti savotišku atviros visuomenės instituciniu modeliu, bando išsaugoti veiklos dinamiškumą, išvengti suburokratėjimo.

1999 m. buvo dinamiško ALF veiklos transformavimosi metai. Šią transformaciją lėmė įvairios priežastys: ekonominiai krašto sunkumai, valstybės valdymo krizė, ruošimasis narystei Europos Sąjungoje, viso Soroso fondų tinklo strategijos pokyčiai ir fondų finansavimo mažėjimas.

1999 m. buvo peržiūrėtos visos ALF programos, pakeistos, susiaurintos ir sukonkretintos fondo veiklos prioritetinės kryptys ir tolesnė veiklos raida. Šiais pokyčiais buvo siekiama:

- orientuoti fondo veiklą į pilietinės visuomenės stiprinimą, viešosios politikos formavimą ir informacinės visuomenės kūrimą;
- reorganizuoti pačią fondo struktūrą taip, kad fondas iš tiesioginę paramą teikiančio taptų programomis inicijuojančiu ir jas vykdančiu fondu.

Fondo valdybos sprendimu buvo atlikti šie struktūriniai pakeitimai:

- baigtos Profesinės karjeros, Socialinės rūpybos, Stažuocių ir konferencijų programos;
- sėkmingiausiai dirbusių programų pagrindu, pritraukiant kitų donorų lėšas, įsteigtos savarankiškos nepelno siekiančios organizacijos: Mokyklų tobulinimo, Paramos vaikams, Saugaus vaiko, Šiuolaikinių didaktikų, Karjeros centrai, Švietimo kaitos fondas, Debatų asociacija;
- kitoms institucijoms, kurios garantuos veiklos tęstinumą, perduota: Teisės biblioteka – Nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai, Soroso šiuolaikinio meno centras – Lietuvos nacionaliniam dailės muziejui, Naujų technologijų programa – Švietimo ir mokslo ministerijos Informacijos centrui.

Įkurtoms ir perduotoms institucijoms fondas skyrė paramą jų pradiniam veiklos laikotarpiui.

Paminėsime reikšmingiausias 1999 m. veikusių programų naujoves ir pasiekimus.

Vienas iš svarbių Teisės programos uždavinių buvo teisinio švietimo tobulinimas bei teisinė pagalba, ypač labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms. Kartu su Teisingumo ministerija, Lietuvos advokatų asociacija ir COLPI įsteigta Viešoji advokatų kontora Šiauliuose, teikianti nemokamą juridinę pagalbą gyventojams. Tai pirmoji tokio pobūdžio institucija ne tik Lietuvoje, bet ir Rytų bei Vidurio Europos šalyse. Programa ir šiais metais rėmė Vilniaus universiteto ir Lietuvos teisės akademijos klinikų veiklą. Kartu su PHARE buvo inicijuoti VRM Policijos departamento, o su Teisės ir demokratijos plėtros centru - prokuratūros darbuotojų mokymai. Siekiant paspartinti baudžiamosios politikos formavimą, paremti Teisės instituto tyrimai, analizuojantys ruošiamo Baudžiamojo kodekso bausmių politiką. Programos inicijuota ir organizuota tarptautinė konferencija „Visuomenė prieš korupciją“ ir čia vykusios

diskusijos davė impulsą tarptautinės organizacijos *Transparency International* nacionaliniam skyriui Lietuvoje įkurti.

Švietimo studijų centras Pilietinių iniciatyvų, Baltijos-Amerikos partnerystės, Visuomenės sveikatos programos rėmė projektus, kuriais buvo skatinamas nevyriausybinų organizacijų, bendruomenių ir piliečių dalyvavimas priimančiais sprendimais, inicijuojant šalies politikos analizės tyrimus, kuriant politinių debatų modelius.

Visuomenės sveikatos programa siekė formuoti atsakingą už savo sveikatą bendruomenę, kurti naujas bendruomeninio lygio paslaugas, keisti valstybės, profesionalų, paslaugų vartotojų ir jų atstovų, žiniasklaidos bei plačiosios visuomenės požiūrį į psichinę sveikatą. Kartu su tarptautine organizacija „Ženevos iniciatyva psichiatrijai“ buvo organizuota konferencija „Psichikos sveikatos priežiūra naujajame amžiuje“, kurios metu buvo suformuluotos psichikos sveikatos politikos prioritetinės kryptys.

Atlikėjų meno programa, pasitelkusi partnerius iš Lietuvos ir užsienio, tęsė 1998 m. pradėtą projektą „Profesionalus teatras vaikams ir paaugliams“, kurio tikslas - keisti požiūrį į jaunajai publikai skirtą teatrą kaip į marginalinę kultūros sritį. Buvo surengtas teatrų edukacinės veiklos konkursas, Didžiosios Britanijos Annos Scher teatro dramos bei „Hotel Modern“ trupės laboratorijos, pristatyti Olandijos teatras ir dviejų šios šalies autorių pjesių pastatymų eskizai, organizuoti seminarai ir kiti renginiai, kuriuose dalyvavo per 800 žmonių.

ALF namuose buvo organizuojami disputai, filmų peržiūros, naujų knygų pristatymai, susitikimai, audio-tekoje ir videotekoje kaupiami muzikos, spektaklių, filmų įrašai. Tarp 1999 m. įvykusių renginių paminėtini diskusijų ciklas „Lietuva: ateities visuomenės kontūrai“, seminarai „Miesto kultūros politika“, susitikimai su iškiliais kultūros žmonėmis - lenkų kino režisieriumi Krzystofu Zanussi, estų rašytoju Jaan Kaplinski, D. Britanijos teatro režisierė Anna Scher. ALF namai prisidėjo prie juose vykstančių kitų institucijų, nevyriausybinų organizacijų ar privačių asmenų iniciatyvų įgyvendinimo ir renginių organizavimo. 1999 m. įvyko daugiau nei 50 renginių.

Leidybos programa inicijavo viešojo administravimo ir viešosios politikos knygų leidybos bei verstinių knygų leidybos „Atviros Lietuvos knyga“ konkursą. 1999 m. išleistas 34 knygos.

Mokslo ir studijų programa siekė modernizuoti socialinių ir humanitarinių mokslų studijas aukštesiose

mokyklose, remdama alternatyvių akademinų centrų veiklą, kreditinių paskaitų kursus, įvairių kultūrų atstovų bendravimą akademinėje srityje. ALF inicijavo ir parėmė Kultūrinių bendrijų studijų centro prie VU Istorijos fakulteto įsteigimą. Šis centras tyrinėja totorių, Romų, karaimų, sentikių, jidiš kultūras, rengia paskaitas bei seminarus. Kartu su Jungtinių Tautų vystymo programa inicijuotas naujo „Žmogaus socialinės raidos“ kurso įvedimas trijuose Lietuvos universitetuose.

Skatindama bibliotekų kaip bendruomenės centrų veiklą, Bibliotekų rėmimo programa siekė išplėsti ir pagerinti įvairioms gyventojų grupėms teikiamas paslaugas, stiprinti bibliotekos įtaką formuojant ir ugdant informacinę visuomenę. Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje-auklėjimo darbų kolonijoje įkurtas informacijos ir mokymo centras-biblioteka yra programos indėlis įgyvendinant nuteistųjų resocializacijos programą.

Savo veiklos kryptį pakeitė Interneto programa. Daugiausia dėmesio buvo skiriama Lietuvos daugianacionalinės kultūros vertybėms, informacijai apie Lietuvą pateikti, interneto vartotojų mokymui. Projekto „Lietuvos tautinių mažumų kultūros paveldas Internete“ dėka Lietuvos tautinės mažumos - karaimai, rusai, žydai, totoriai - pristatė savo kultūros vertybes visam pasauliui. Remiant programai, buvo sukurtas Lietuvos virtualių muziejų portalas, telkiantis esamas ir būsimas Lietuvos muziejų svetaines Internete bei teikiantis įvairias informacines paslaugas. Projektu „Informacijos visuomenės kolokviumas. Lietuva XXI amžius“ pradėtos analizuoti aktualiausios Lietuvos informacinės visuomenės problemos, siekiant iš šių problemų svarstymą ir sprendimą įtraukti įvairius visuomenės sluoksnius.

Išsami informacija apie inicijuotus ir remtus projektus pateikta kiekvienos programos ataskaitoje. Visos programos suskirstytos į grupes pagal savo veiklos sritis. Programų biudžetai ir suteikta parama nurodyta JAV doleriais.

ALF teikia paramą Lietuvos piliečiams, jų grupėms ir organizacijoms. Parama teikiama konkursų būdu, atsižvelgiant į valdybos nustatytus prioritetus, projektų svarbą, kokybę bei jų vykdytojų kvalifikaciją.

ALF laukia naujų iniciatyvų iš visų Lietuvos piliečių ir organizacijų, kurios suinteresuotos stiprinti atvirą visuomenę Lietuvoje.

Būtume itin dėkingi už pasiūlymus ir pastabas dėl Fondo veiklos ir 1999 metų ataskaitos. Tobulėti įmanoma tik turint grįžtamąjį ryšį ir sutelkus visų mūsų bendras pastangas.

ŠVIETIMO PROGRAMOS

JAV dol.

Švietimo studijų centras	119 535
Naujųjų technologijų programa	101 263
Ugdymo turinio programa	440 656
Kritinio mąstymo ugdymo skaitant ir rašant programa	40 714
Vizualinio mąstymo strategijų programa	54 147
Projektas „Gera pradžia“	408 615
Egmonta projektas „Ikimokyklinio ugdymo sistemos demokratizavimas“	107 470
Jungtinių pasaulio koledžų programa	23 493
Moksleivių mainų programa	12 976
Iš viso:	1 308 869

MOKSLO IR STUDIJŲ PROGRAMOS

Mokslo ir studijų programa	110 635
Bibliotekų programa	266 434
Studijų užsienyje informacijos centras	90 878
Iš viso:	467 947

PILIEVINĖS VISUOMENĖS PROGRAMOS

Pilietinės visuomenės programa	159 602
Teisės programa	301 277
Teisės biblioteka	50 843
Programa „Rytai-Rytai“	177 421
Moterų programa	54 378
Roma ir Paramos Romų (čigonų) moksleiviams programos	15 322
Iš viso:	758 843

SOCIALINĖS PROGRAMOS

Socialinės paramos programa	192 759
Medicinos programos	525 477
Medicinos Interneto programa	195 101
Iš viso:	913 337

KULTŪROS PROGRAMOS

Kultūros infrastruktūrų programa	123 484
Atlikėjų meno programa	132 801
AVI tinklo atlikėjų meno programa	23 057
Atviros Lietuvos fondo namai	101 144
Kultūros programa „Rytai-Rytai“	108 847
Soroso šiuolaikinio meno centras ir SCARP programa	156 980
Iš viso:	646 313

KITOS PROGRAMOS

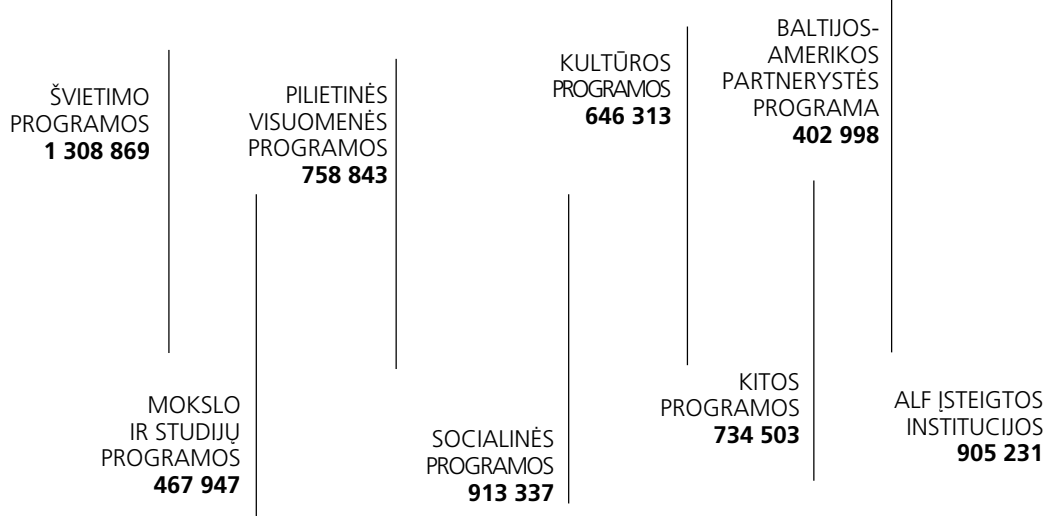
Leidybos programa	354 925
Interneto programa	240 078
ALF Kauno centras	139 717
Iš viso:	734 720

BALTIJOS-AMERIKOS PARTNERYSTĖS PROGRAMA

	402 998
--	---------

ALF ĮSTEIGTOS INSTITUCIJOS

Atviros visuomenės kolegija	74 103
Mokyklų tobulinimo centras	178 636
Švietimo kaitos fondas	175 000
Paramos vaikams centras	171 220
Lietuvos Junior Achievement	119 000
Neformaliojo švietimo debatų centras	91 453
Žurnalistikos centras	84 910
Soros International House	10 909
Iš viso:	905 231
ADMINISTRACINĖS IŠLAIDOS	423 489
1999 M. ALF IŠLAIDOS:	6 561 747

ŠVIETIMO PROGRAMOS

ŠVIETIMO STUDIJŲ CENTRAS
NAUJŲŲ TECHNOLOGIJŲ PROGRAMA
UGDYMO TURINIO PROGRAMA
KRITINIO MĄSTYMO UGDYMO SKAITANT IR RAŠANT PROGRAMA
VIZUALINIO MĄSTYMO STRATEGIJŲ PROGRAMA

PROJEKTAS „GERA PRADŽIA“
EGMONTO PROJEKTAS „IKIMOKYKLINIO UGDYMO SISTEMOS DEMOKRATIZAVIMAS“
JUNGTINIŲ PASAULIO KOLEDŽŲ PROGRAMA
MOKSLEIVIŲ MAINŲ PROGRAMA

ALF misija švietimo srityje: per švietimą skleisti atviros visuomenės vertybes ir daryti švietimo sistemą atviresnę. ALF Švietimo strategija buvo įgyvendinama tiek per paties Fondo inicijuotas programas, tiek ir per ALF įsteigtas švietimo institucijas. Atviros Lietuvos fondas 1999 m. vykdė šias programas: Ugdymo turinio programą, Švietimo studijų centro veiklą, Naujų technologijų programą, Geros pradžios ir Egmonto ikimokyklinio ugdymo projektus, Vizualinių mąstymo strategijų, Kritinio mąstymo ugdymo, Jungtinių pasaulio koledžų, Moksleivių mainų programas. Tai buvo paskutiniai Ugdymo turinio programos diegimo metai. Metų viduryje Naujų technologijų programa buvo perduota LR Švietimo ir mokslo ministerijos Informacinių technologijų centrui. Anksčiau veikusių ALF programų pagrindu įsteigtos naujos švietimo institucijos – Mokyklų tobulinimo centras, Šiuolaikinių didaktikų centras, Jaunimo karjeros centras – sustiprino šalies nevyriausybinį švietimo organizacijų infrastruktūrą. Visuomenė palankiai įvertino įsteigtą Švietimo kaitos fondą, kurio biudžetas formuojamas lygiomis dalimis iš Atviros Lietuvos fondo ir LR Švietimo ir mokslo ministerijos skiriamų lėšų. Šio naujo fondo paskirtis – skatinti ir remti švietimo bendruomenės iniciatyvas.

ŠVIETIMO STUDIJŲ CENTRAS

Švietimo studijų centro tikslas – padėti atnaujinti mokytojų rengimą, suaktualinti edukologijos tyrimus, kaupti ir platinti švietimo ir edukologijos informaciją. 1999 m. daugiausia dėmesio skirta pedagogus rengiančių aukštųjų mokyklų dėstytojų, doktorantų, studentų kvalifikacijos kėlimui organizuojant tam tikslui skirtus seminarus ir paskaitų kursus; permainų švietimo srityje tyrimams; aukštosios mokyklos priartinimo prie bendrojo lavinimo sistemos pro-

jektams. Paremti tarptautiniai lyginamieji tyrimai PIRLS (Tarptautinis moksleivių raštingumo tyrimas) ir PISA (Tarptautinis mokymosi pažangos tyrimas), skirti moksleivių raštingumui tirti.

Švietimo studijų centras 1999 m. organizavo kreditinius universitetinius kursus magistrantams ir doktorantams, iš jų paminėtini: „Edukologijos metodologija“, dėst. D.Rice, A.Skrupskelienė, JAV; „Švietimo politika ir švietimo reformos“, dėst. R.Želvyš, VU; „Švietimo raida ir vadyba“, dėst. A.Tjeldvoll, Norvegija; „Pedagoginių situacijų tyrimo metodika“, dėst. Y.Susskind, E.Toris, JAV (kartu su APPLE).

Tradicinėmis tapo žiemos ir vasaros mokyklos. Suorganizuota žiemos mokykla „Edukologijos studijų modernizavimas. Didaktikos kaita“, dėst. K. Meredith, J. Steel (VPU dekanams ir dėstytojams), bei vasaros mokykla studentams ir dėstytojams „Kritinio mąstymo ugdymas rengiant mokytojus“.

Sėkmingas buvo ir naujo pobūdžio darbinis diskusijų seminaras „Pedagogų rengimo politikos kaita“ aukštųjų mokyklų, apskričių, savivaldybių, mokyklų, studentų, ŠMM atstovams. Seminaro metu parengtos rekomendacijos pateiktos Švietimo ir mokslo ministerijai bei LR Seimui.

Buvo skatinamas tarptautinis edukologų bendradarbiavimas. Kartu su Švedijos institutu finansuotas projektas „Švietimas kaitos metu“, vykdomas kartu su Goteborgo universitetu (Švedija), Vilniaus pedagoginiu universitetu (VPU), Vilniaus universitetu (VU). Įgyvendinant šį projektą, buvo organizuotos doktorantų stažuotės, sociologinis Lietuvos mokytojų požiūrio į švietimo permainas tyrimas ir konferencija „Partneriška doktorantūros studijų analizė: Švedija – Lietuva“.

Remti tyrimai, svarbūs švietimo politikai pagrįsti: „Lygių mokymosi galimybių tyrimas mokymosi rezultatų aspektu“, „Akademinių tarptautinio edukologų mobilumo efektyvumas“ ir kt.

Dalis projektų buvo finansuojama kartu su kitais partneriais: Švedijos institutu, Šiaurės šalių akademiniu fondu (NorFa), APPLE, Nyderlandų fondu MATRA.

Švietimo studijų centro bibliotekoje komplektuojama ir pateikiama skaitytojams šiuolaikinė edukologijos literatūra.

Centro išlaidos

119 535 JAV dol.

NAUJŪJŲ TECHNOLOGIJŲ PROGRAMA

Programos tikslas – padėti Lietuvos švietimo sistemoje diegti naujas informacijos ir komunikacijos technologijas, skatinti pedagogus kūrybingai ir atsakingai jomis naudotis. Nuo 1999 m. vidurio Naujųjų technologijų programos veiklą tęsia LR Švietimo ir mokslo ministerijos Informacinių technologijų centras, kuriam suteikta ALF parama.

Naujųjų technologijų programos veikla	10 908
LR Švietimo ir mokslo ministerija. Bendras Atviros Lietuvos fondo ir Informatikos ir prognozavimo centro naujųjų technologijų diegimo į švietimą projektas	50 000
Kauno technologijos universiteto Vaizdu apdorojimo ir daugialypės aplinkos laboratorija. „Kompiuterizuotos Lietuvos viduramžių pamokos“	425
Kitos išlaidos	39 930
Programos išlaidos	101 263 JAV dol.

UGDYMO TURINIO PROGRAMA

Pagrindinis programos tikslas – toliau tęsti mokymo priemonių rengimą bei leidybą perduodant iniciatyvą pačioms leidykloms. Ugdymo turinio programa buvo viena iš 1998 m. pabaigoje baigto projekto „Švietimas Lietuvos ateičiai“ programų. Ši programa 1999 m. baigė vykdyti savo išsipareigojimus. 1999 m. išleistos 32 knygos. Kaip ir kasmet, visas projekto „Švietimas Lietuvos ateičiai“ išleistas knygas nemokamai gavo bendrojo lavinimo, profesinio, aukštesniojo ir aukštojo mokslo įstaigos, švietimo skyriai, vaikų globos namai, lietuviškos mokyklos užsienyje, rajonų viešosios bibliotekos, moksliniai institutai.

Originaliosios knygos

- N. Letukienė, *Pilietinės visuomenės pradmenys* 7-8 kl.
 G. Mikelaitis, *Pilietinės visuomenės pradmenys* 9-10 kl.
LDK kultūros istorijos žodynas, Aidai.
 E.Meilus, A.Baliulis, *Kasdieninis gyvenimas LDK*, Vilniaus dailės akademijos leidykla.

Dailės ir architektūros terminų žodynas,
 Vilniaus dailės akademijos leidykla.

A.Fomin, *Deganti žvakė*, Folium.

Literatūros enciklopedija mokyklai,
 Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto leidykla.

R. Želvys, *Švietimo vadyba ir kaita*, Garnelis.

Mokomės lietuvių kalbos, Gimtasis žodis.

Perženk slenkstį, Gimtasis žodis.

G.Gedvilienė, M.Tereševičienė,
Mokymasis bendradarbiaujant, Garnelis.

Verstinės knygos

Serija „XX amžiaus pedagogikos klasika“:

P.Freire, *Kritinę sąmonę formuojant ir Engiamųjų pedagogika*, Tyto alba.

P.Dalin, H.G.Rolf, *Mokyklos kultūros kaita*, Tyto alba.

R.Hargreaves, *Keičiasi laikai, keičiasi mokytojai*, Tyto alba.

A.Toffler, *Valdžių kaita*, Tyto alba.

A.Ramsden, *Kaip mokyti aukštojoje mokykloje*, Aidai.

F. Hallahan, J.M. Kauffman, *Ypatingieji vaikai*, Alma littera.

D.W. Winincott, *Vaikas, šeima, išorinis pasaulis*, TEV.

E. Jensen, *Tobulasis mokymas*, Ab ovo.

Politinis pasaulis, Alma littera.

Ekologijos atlasas, Alma littera.

Psichologijos atlasas, Alma littera.

Viduramžių žodynas, Aidai Echoes.

Trumpa pasaulio enciklopedija, Meralas.

Aut. kol., *Tikslieji mokslai humanitaroms* II dalis, TEV.

J.Chartier, *Romano analizės įvadas*, Baltos lankos.

K.Beckwith, *Ankstųjų viduramžių menas*, R.Paknio leidykla.

E.Martindale, *Gotikos menas*, R.Paknio leidykla.

S.Au, *Baletas ir šiuolaikinis šokis*, R.Paknio leidykla.

W.Vaughan, *Romantizmas ir menas*, R.Paknio leidykla.

R.Murreays, *Renesanso menas*, R.Paknio leidykla.

Kiti projektai

Kėdainių raj. savivaldybė.

Seminarų ciklas „Knyga, vaikas ir mokyklos biblioteka“.

M.Mažvydo biblioteka.

Leidinio *Interneto ABC* bibliotekininkams pirkimas.

Radviliškio Gražinos vidurinė mokykla.
Konkursas „Mokyklos biblioteka – metodinis centras”.

Knygos meno konkurso „Vilnius 99” specialioji premija už gražiausiai apipavidalintą mokyklinę knygą.

Programos išlaidos 440 656 JAV dol.

KRITINIO MĄSTYMO UGDYMO SKAITANT IR RAŠANT PROGRAMA

Programa tęsė 1998 m. rudenį pradėtą darbą. Buvo organizuojami profesinio tobulinimosi kursai bendrojo lavinimo mokyklų mokytojams projekto metodiniuose centruose, mokytojų švietimo centruose, pavienėse mokyklose. Kursų baigimo pažymėjimai buvo įteikti 600 mokytojų.

Programos metodiniai centrai – Vilniaus „Vyturio” pradinė mokykla, Vilniaus S.Daukanto vidurinė mokykla, Šilutės 1-oji gimnazija bei Vilniaus pedagoginis universitetas – ne tik rengė kursus ir seminarus, bet ir organizavo pedagogines praktikas studentams, „atvirų durų” dienas, kurių metu kitų mokyklų mokytojai galėjo stebėti pamokas, o po to – jas aptarti. Vilniaus pedagoginiame universitete buvo tęsiamas laisvai pasirenkamas kreditinis kursas studentams. Jį išklausė 90 studentų.

Kartu su Švietimo studijų centru buvo suorganizuota žiemos stovykla Vilniaus pedagoginio universiteto rektoratui, dekanams ir dėstytojams. Jai vadovavo projekto autoriai kartu su Lietuvos mokytojais.

Liepos mėnesį buvo organizuotos dvi vasaros stovyklos. Vilniaus „Vyturio” pradinė mokykla organizavo savaitės kursus Vilniaus aukštosios pedagoginės mokyklos studentėms. Vilniaus pedagoginio universiteto dėstytojų ir studentų komandos tris dienas dirbo Marcinkonyse.

Nuo 1999 m. pavasario programa papildyta nauja veikla. Iš kursų klausytojų buvo atrinkta 16 mokytojų, būsimų lektorių. Su jais buvo dirbama pagal iš naujo parengtą programą. Pirmųjų metų projekto dalyviams organizuoti papildomi profesinio tobulinimosi kursai. Pasitelkus pagalbon sociologus, atliktas projekto kokybinis ir kiekybinis vertinimas. Projekto dalyviai kartu su projekto autoriais ir amerikiečių lektoriais savanoriais parengė spaudai knygą *Kritinio mąstymo*

ugdymas mokykloje. 1999 m. rudenį programa laimėjo konkursą tarptautiniam žurnalui *Thinking classroom* leisti. Žurnalas bus leidžiamas anglų, rusų ir lietuvių kalbomis

1999 m. pabaigoje Atviros Lietuvos fondas kartu su Vilniaus pedagoginiu universitetu įsteigė Šiuolaikinių didaktikų centrą. Tai tarpuniversitetinis centras, neformaliojo švietimo institucija. Pagrindiniai centro veiklos tikslai: inicijuoti strateginius švietimo kaitos projektus, padėsiančius paspartinti švietimo reformą bei integravimąsi į Europos Bendriją; nuolat stebėti, tirti ir analizuoti bendrą švietimo situaciją atsižvelgiant į Lietuvos mokyklų atnaujinimo poreikius, aukštųjų mokyklų galimybes; remti akademinės bendruomenės iniciatyvas, padedančias atnaujinti ir demokratėti Lietuvos aukštojo mokslo bei pedagogų rengimo sistemai; skatinti aukštųjų ir bendrojo lavinimo mokyklų bendravimą ir bendradarbiavimą; plėsti tarpuniversitetinius ryšius, skatinti atvirumą, toleranciją bei kolegiską švietėjų bendravimą.

Programos išlaidos 40 714 JAV dol.

VIZUALINIO MĄSTYMO STRATEGIJŲ PROGRAMA

1999 m. – tretieji Vizualinio mąstymo strategijų programos vykdymo metai. Jos turinį sudaro pamokos, kurių metu mokiniai stebi meno kūrinius ir diskutuoja apie juos lavindami savo estetinį suvokimą. Svarbiausi programos komponentai – tai mokslieivių mokymasis ir paties mokytojo mokymasis. Viena ir kita yra į besimokantįjį orientuotos pedagogikos pavyzdžiai.

Vizualinio mąstymo strategijų programa turi daug novatoriškų elementų. Jie vertingi ir taikytini kasdienėje mokymosi praktikoje. Programą sudaro:

- strategijos, padedančios tirti nežinomą medžiagą;
- problemų aptarimas kryptingos diskusijos metodu;
- esminių komunikacinių įgūdžių, būtinų prasmingam bendradarbiavimui, ugdymas;
- vaikų darbo stebėjimu bei mokytojo savitaba grindžiamas vertinimas ir ugdymas;
- teorijos ir metodikos sąsajų supratimas ir kt.

Diegiant šią programą 1999 m., buvo siekiama šių tikslų:

- papildyti trečiųjų mokymo metų skaidrių kompleksus Lietuvos muziejuose saugomų meno kūrinių reprodukcijomis;
- pasirengti darbui su Vizualinio mąstymo strategijų programos trečiokais – vaikais ir mokytojais;
- skleisti programą, įtraukti į ją daugiau mokytojų ir mokyklų;
- skatinti mokytojus apmąstyti atskirų programos elementų taikymo galimybes per kitas, ne tik meno suvokimui skirtas pamokas.

Pagrindiniai renginiai ir atlikti darbai

- Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Visagino mokytojams, psichologams, švietimo skyrių atstovams surengtas seminaras, kurio metu pristatyta Vizualinio mąstymo strategijų programa. Pirmąjį pusmetį šiuose miestuose vyko pilotinis programos etapas, kurio metu buvo tiriama, kiek programa tinkama ir kokios galimybės ją įgyvendinti ir plėtoti.
- Pradėta bendradarbiauti su Kauno valstybiniu M.K.Čiurlionio muziejumi ir Klaipėdos paveikslų galerija atrenkant paveikslus lietuviškoms skaidrėms gaminti, sudarant pamokų maršrutus muziejuje.
- Suorganizuota tarptautinė konferencija, kurios metu aptarti tam tikrų Vizualinio mąstymo strategijų programos elementų daromo poveikio vaikų ugdymui bei mokytojų profesiniam tobulėjimui klausimai. Konferencijoje trumpus pranešimus skaitė 22 Lietuvos pedagogai tokiomis temomis: „VMS pritaikymas kalbos kultūros, etikos ir retorikos pamokose“, „Apie dienoraščių rašymą“, „VMS ir ekologija“, „Vaikai ir emocijos“, „VMS programos įtaka mokinių kūrybiškumo lavinimui“, „Mokytojų bendravimo demokratizavimas taikant VMS metodiką“ ir kt. Konferencijoje dalyvavo vienas programos autorių – Philipas Yenawine'as, svečiai iš Rusijos, Kirgizijos ir Ukrainos.

Sudarytas ir 2000 – 2001 m. Pedagogų profesinės raidos centre bus įgyvendinamas konsultantų rengimo projektas.

- Parengta laisvai pasirenkamo kurso „Vizualinio mąstymo strategijos“ Vilniaus pedagoginiame universitete programa.

- Apie renginius buvo informuojama spaudoje ir per radiją.

1999 m. į programą įsitraukė dar 37 mokyklos ir apie 200 mokytojų. Programa buvo diegiama ne tik miestuose, kuriuose vyko pilotinis etapas, bet ir Ukmergės rajone.

Programos išlaidos 54 147 JAV dol.

TARPTAUTINIS VAIKŲ UGDYMO PROJEKTAS „GERA PRADŽIA“ (STEP BY STEP)

Tarptautinis vaikų ugdymo projektas „Gera pradžia“ (*Step by Step*) Lietuvoje įgyvendinamas jau penkerius metus. Pagrindiniai projekto tikslai 1999 m. – propaguoti asmenybės sklaidą skatinančią metodiką Lietuvoje, laiduoti jos taikymo tęstinumą lopšelio, darželio grupėse ir pradinėse klasėse (nuo vienerių iki 10 metų); siekti, kad su šios metodikos teorija ir praktine patirtimi būtų supažindinti jau dirbantys pedagogai (per kvalifikacijos kėlimo institucijas) ir besimokantys aukštesniosiose bei aukštesiose mokyklose.

- Daugiausia dėmesio 1999 m. buvo skiriama teoriniam ir praktiniam projekte dalyvaujančių pedagogų tobulėjimui. Įvyko 29 tęstiniai teoriniai-praktiniai seminarai. Juose mokėsi 900 pedagogų.
- 1999 m. į projektą įsitraukė dar 37 ikimokyklinio ugdymo grupės ir 57 pirmosios klasės. Nuo 1999 m. projekte jau dalyvauja 60 ikimokyklinio ugdymo įstaigų (220 grupių) ir 50 pradinių bei vidurinių mokyklų (120 pradinių klasių).
- Projekto mokymo centruose (jų devyni) buvo keliami dirbančių pedagogų – lektorių kvalifikacija ir tobulinami jų praktiniai įgūdžiai. Centrų pedagogams – lektoriams buvo organizuoti 3 seminarai. Mokymo centrų pedagogai (Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje, Kėdainių raj. Akademijos gyvenvietėje) vedė praktinius – teorinius seminarus savo miesto, rajono pedagogams. Mokymo centrai su naujos metodikos ypatumais Lietuvoje supažindino 900 ikimokyklinių įstaigų ir pradinių klasių pedagogų.
- Balandžio mėn. Vilniuje įvyko tarptautinis seminaras aukštųjų mokyklų dėstytojams „Į vaiką orientuotos ugdymo metodikos diegimas nuo gimimo iki trejų metų“. Seminare dalyvavo aukštųjų mokyklų dėstytojai iš 14 šalių.

- Liepos mėn. įvyko pirmasis teorinis-praktinis seminaras ketvirtų klasių mokytojams. Nuo rugsėjo mėn. projekto metodika pradėta diegti ketvirtose (10) klasėse. 1999 m. į vaiką orientuoto ugdymo metodika pradėta diegti anks-tyvojo amžiaus (lopšelio) vaikų grupėse.
- Projektas remia tautinių mažumų vaikų inte-gravimąsi į projekto grupes ir klases: teikia meto-dinę ir materialinę paramą Jonavos raj. Ruklos pabėgėlių centrai, Ruklos vaikų lopšeliui-dar-želiui „Pušaitė“ ir Ruklos vidurinei mokyklai bei visoms projekte dalyvaujančioms įstaigoms, kuriose ugdomi tautinių mažumų vaikai.
- Siekiant sisteminių pokyčių ikimokyklinio ir pradinio ugdymo srityje, buvo palaikomi glaudūs ryšiai su aukštosiomis mokyklomis, kvalifi-kacijos kėlimo institutais ir mokytojų švietimo centrais. Į universitetų mokymo planus įtraukti iš naujo parengti teoriniai ir praktiniai kursai, taikomi aktyvūs mokymo metodai. Projektas padarė įtaką studentų praktikos atlikimo sistemai, buvo inicijuotos magistrantų baigiamųjų darbų tyrimų temos. Klaipėdos ir Šiaulių universitetų Kvalifikacijos kėlimo institutai į pedagogų kva-lifikacijos kėlimo planus įtraukė seminarų ciklą „Gera pradžia“. 1999 m. kvalifikacijos kėlimo kursuose su šia metodika susipažino 400 peda-gogų. Pedagogų profesinės raidos centre įvyko 3 seminarai. Dalyvavo 150 pedagogų.
- 1999 m. buvo tęsiama leidybinė veikla. Išleista antros tarptautinės konferencijos „Tarptautinio vaikų ugdymo projekto „Step by Step“ plėtra Rytų bei Vidurio Europos šalyse ir Lietuvoje“ medžiaga. Išverstos ir parengtos leisti dvi meto-dinės knygos: *Į vaiką orientuotas ugdymas nuo gimimo iki trejų metų* ir *Į vaiką orientuotų klasių kūrimas* (8-10 metų vaikų ugdymas). 1999 m. iš projektui skirtų lėšų išleista N. Kepenienės kny-gelė vaikams *Madingiausias krokodilas* (daili-ninkė B. Zokaitytė) buvo pripažinta gražiausia metų knyga.

Projektas buvo įgyvendinamas aktyviai ben-dradarbiaujant su Švietimo ir mokslo ministerija, miestų ir savivaldybių švietimo skyriais, miestų ir rajonų mokytojų švietimo centrais. Savivaldybių švietimo skyriai (Kauno, Alytaus, Klaipėdos, Ro-kiškio, Mažeikių, Utenos, Jonavos, Palangos, Trakų, Šalčininkų) palankiai vertina švietimo naujoves diegiančias įstaigas ir ugdymo individualizavimui skiria papildomų auklėtojų ir mokytojų etatų.

Nuo 1999 m. pavasario projektas yra tarptautinės *Step by step* asociacijos (ISSA) narys. Ši organizacija įsteigta Olandijoje. Ji propaguoja į vaiką orientuoto ugdymo idėjas, koordinuoja projekto veiklą 26 pasaulio šalyse ir teikia metodinę paramą šalims narėms.

Programos išlaidos 408 615 JAV dol.

EGMONTO PROJEKTAS „IKIMOKYKLINIO UGDYMO SISTEMOS DEMOKRATIZAVIMAS“

Egmonto projektas – bendra Atviros Lietuvos fondo ir Danijos Egmonto Peterseno fondo švietimo programa, veikianti nuo 1992 m. Projekto veikloje dalyvauja 65 vaikų darželiai ir darželiai-mokyklos (1999 m. į projektą įsitraukė penki Latvijos, Lenkijos, Rusijos ir Baltarusijos darželiai, turintys lietuviškų grupių), Vilniaus ir Marijampolės aukštesniosios pe-dagogikos mokyklos bei Vilniaus pedagoginio ir Klaipėdos universitetų dėstytojai ir studentai. Akty-viai bendradarbiaujama su Švietimo ir mokslo minis-terija, miestų ir rajonų savivaldybių švietimo skyriais bei mokytojų švietimo centrais, ALF Šiuolaikinių didaktikų centru.

Siekiant sisteminių pokyčių ikimokyklinio ug-dymo srityje, projektas padeda spartinti ikimokykli-nio ugdymo reformą. Egmonto projektas siūlo diegti naujus veiklos modelius ir padeda juos įgyvendinti.

Pagrindinės projekto veiklos kryptys

- Toliau buvo inicijuojami ikimokyklinio ugdymo specialistų rengimo pokyčiai aukštesniosiose pedagogikos mokyklose ir universitetuose – į studijų planus įtraukti nauji mokymo kursai; keičiama studentų atsiskaitymų forma; atliekami kokybiniai Egmonto projekto daromos įtakos ikimokyklinio ugdymo sistemai tyrimai (magistrantų darbai); pradėtas kurti ikimokyk-linio ugdymo specialisto rengimo standartas. Tarptautinė ekspertų grupė parengė eksperimen-tinę studentų rengimo programą.
- Buvo tęsiamas 1998 m. pradėtas darbas keičiant kvalifikacijos kėlimo sistemą – trečius veiklos metus pradėjo 9 Egmonto projekto Vaikystės pedagogikos centrai 5 Lietuvos regionuose. Jie

veikia kaip vaikų darželių ir darželių–mokyklų padaliniai. 1999 m. seminarų ciklus išklause ir kvalifikacinius diplomus gavo daugiau negu 200 pedagogų. Pagal tarptautinės ekspertų grupės parengtą projektą pradėta dvejų metų suaugusiųjų švietimo konsultantų rengimo programa.

- Stengtasi keisti ikimokyklinio ugdymo praktiką. Toliau diegta humanistinio, demokratinio vaikų ugdymo nuostata. Skatintas atviros švietimo institucijos– vaikų darželio – kūrimas, darželio bendruomenės būrimas, pedagogų kultūrinis tapatumas, savarankiškumas, pilietiškumas, aktyvumas. Skelbti konkursai: „Originali darželio grupė“, „Kompiuterinių ugdymo programų kūrimas“, „Originali žaidimų aikštelė“; organizuotos vasaros stovyklos vaikams; padėta įstai-goms įkurti tėvų kambarius ir kt. Darželių ir darželių–mokyklų pedagogės per 1999 m. sukūrė ir įgyvendino 60 projektų, kurie buvo pristatyti penkiuose regioniniuose seminaruose. Visų įstai-gų pedagogės ir tėvai dalyvavo antrajame longitudinalinio kokybės tyrimo etape (pirmasis vyko 1996 m.).
- Šias veiklos kryptis vienija leidybinė Egmonto projekto programa. Periodiškai spausdinamas *Egmontukas – Dialogo* priedas, išleista Danijos Jutlando koledžo dėstytojų knyga *Pedagogika ir demokratija: ugdomojo darbo eksperimentai Lietuvos vaikų darželiuose*, rengiamos spaudai dar 2 teorijos ir metodikos knygos.

Egmonto fondo indėlis apie 50 000 JAV dol.

Tėvų kambariams įrengti:

Klaipėdos d/m „Inkarėlis“	375
Klaipėdos privati pradinė m-kla „Kodėlčius“	375
Radviliškio l/d „Kregždutė“	375
Kauno l/d „Pagrandukas“	375
Varėnos l/d „Pasaka“	375
Grigiškių d/m „Pelėdžiukas“ – Vaikystės pedagogikos centras (VPC)	375
Jonavos vaikų reabilitacijos centras (VRC)– mokykla „Bitutė“	375

Ukmergės l/d „Šilelis“

375

Originalioms žaidimų aikštelėms įrengti:

Radviliškio l/d „Kregždutė“

166

Vilniaus l/d „Lazdynėlis“ – VPC

500

Klaipėdos vaikystės pedagogikos ir vaikų reabilitacijos centras – darželis „Gintarėlis“

500

Aukštadvario d/m „Gandriukas“

334

Vasaros stovykloms organizuoti:

Klaipėdos privati pradinė m-kla „Kodėlčius“

346

Širvintų raj. Gelvonų vid. m-kla

488

Kauno v/d „Rokutis“

250

Kauno v/d „Pagrandukas“

250

Grigiškių d/m „Pelėdžiukas“ – VPC

250

Vaikystės pedagogikos centrų veiklai plėtoti:

Panevėžio v/d „Nykštukas“ – VPC

3 000

Panevėžio l/d „Pasaka“ – VPC

3 000

Klaipėdos Vaikystės pedagogikos ir vaikų reabilitacijos centras – darželis „Gintarėlis“

3 000

Kėdainių raj. Vilainių d/m „Obelėlė“ – VPC

3 000

Kauno 4-asis v/d – VPC

3 000

Grigiškių d/m „Pelėdžiukas“ – VPC

4 000

Vilniaus l/d „Lazdynėlis“ – VPC

3 000

Utenos d/m „Gandrelis“ – VPC

3 000

Inicijuotiems projektams

38 921

Kitos išlaidos

37 465

Projekto išlaidos 107 470 JAV dol.

JUNGTINIŲ PASAULIO KOLEDŽŲ PROGRAMA

Kiekvienais metais vienuoliktųjų klasių moksleiviams rengiamas konkursas dėl teisės studijuoti Jungtiniuose pasaulio koledžuose (*United World Colleges*). Čia moksleiviai auklėjami pagarbos kitos rasės, religijos, tautybės, kitokių įsitikinimų žmonėms dvasia. Baigę koledžus moksleiviai gauna tarptautinio bakalauriato (IB) diplomą. 1999 m. po vieną moksleivį išvažiavo mokytis į JAV, Hong-Kongo, Anglijos, Italijos ir Norvegijos koledžus. Buvo surengta VII tarptautinė Jungtinių pasaulio koledžų vasaros stovykla Troškūnuose. Čia dalyvavo konkurso finalininkai, moksleiviai iš Rytų ir Vakarų Europos. Šią stovyklą parėmė ir tarptautinis JPK biuras Londone.

Konkursą laimėjo:

Juozas Kupčinskas (Kaunas)
Daiva Nevidomskytė (Vilnius)
Justinas Pelenis (Šiauliai)
Vytautas Stonis (Klaipėda)
Žilvinas Šilėnas (Šiauliai)

Programos išlaidos 23 493 JAV dol.

MOKSLEIVIŲ MAINŲ PROGRAMA

Kiekvienais metais būdavo rengiami konkursai dešimtujų klasių moksleiviams dėl teisės mokytis Didžiosios Britanijos, JAV mokyklose ar edukacinėse vasaros stovyklose JAV ir Čekijoje. Mokydamiesi kitose šalyse, bendraudami su kitų kultūrų atstovais, moksleiviai įgyja naujos patirties, tampa savarankiškesni, geriau išmoksta anglų kalbą.

1999 m. toks konkursas buvo surengtas paskutinį kartą. Jį laimėjo ir į užsienį mokytis išvyko 30 moksleivių.

Mokytis į Didžiąją Britaniją išvyko:

Vilius Franckevičius (Kaunas)
Simona Linertaitė (Alytus)
Ksenia Šamina (Visaginas)
Vilija Vaitkevičiūtė (Vilnius)
Henrikas Zažeckis (Šiauliai)
Olga Jonaitytė (Klaipėda)

Mokytis į JAV išvyko:

Brigita Jasiūnaitė (Panevėžys)
Rūta Mickevičiūtė (Vilnius)
Ieva Miknevičiūtė (Panevėžys)
Evelina Pociūtė (Šilutė)
Aistė Šukytė (Panevėžys)
Rokas Venckevičius (Ukmergė)
Ieva Balsytė (Vilnius)
Artūras Šyvokas (Alytus)
Rūta Zubrickaitė (Šilutė)
Karina Marija Juodelytė (Klaipėda)
Kristina Klemanaitė (Mažeikiai)
Giedrė Kopūstaitė (Panevėžys)
Laima Mincevičiūtė (Klaipėda)
Laurynas Staišiūnas (Panevėžys)
Agnė Uždavinytė (Vilnius)
Henrika Januškevičiūtė (Kaunas)

Į edukacines stovyklas JAV išvyko:

Evaldas Čiplys (Panevėžys)
Kotryna Sokolovaitė (Kaunas)
Indrė Aidietytė (Vilnius)
Viktorija Žepnickaitė (Vilnius)
Gintarė Petkevičiūtė (Kaunas)
Simona Zelionkaitė (Suginčiai, Molėtų raj.)

Į edukacinę stovyklą Čekijoje išvyko:

Vilma Gavutytė (Kaunas)
Irena Kalinauskaitė (Šiauliai)

Programos išlaidos 12 976 JAV dol.

MOKSLO IR STUDIJŲ PROGRAMOS

**MOKSLO IR STUDIJŲ
BIBLIOTEKŲ RĖMIMO
STUDIJŲ UŽSIENYJE INFORMACIJOS**

MOKSLO IR STUDIJŲ PROGRAMA

Mokslo ir studijų programos tikslas – modernizuoti socialinių ir humanitarinių mokslų studijas šalies aukštosiose mokyklose, integruoti Lietuvos mokslą ir studijas į Europos ir pasaulio akademinę bendruomenę. Programa rėmė tarpdisciplinines studijas ir alternatyvių akademinų centrų veiklą.

Viena iš prioritetinių paramos sričių – kreditiniai paskaitų kursai, kurie iki šiol nedėstyti Lietuvoje. Šie kursai, skaityti garsių užsienio lektorių, padeda gerinti studijų kokybę ir ugdyti vietinius lektorius. Paminėtinas prof. R. Šilbajorio paskaitų kursas Vilniaus universitete, P.Fabri paskaitos A.J.Greimo semiotikos studijų centre. Iš esmės paremti projektai, skirti antropologijos studijų kokybei kelti, šios srities paskaitų kursai, dėstyti užsienio lektorių. Kartu su Jungtinių Tautų vystymo programa trijuose Lietuvos universitetų fakultetuose inicijuotas naujo kurso „Žmogaus socialinė raida“ dėstymas.

Originalių monografijų rengimas 1999 m. paremtas per konkursą „Originalioji knyga“. Šio konkurso tikslas – skatinti Lietuvos socialinių ir humanitarinių mokslų atstovus rengti originalias monografijas, kurių pagrindas – tarpdiscipliniškumas ir atvirumas globaliam akademiniam diskursui. Šių monografijų rankraščiai bus baigti rengti 2000 m. Per Nepriklausomybės dešimtmetį įvyko daug socialinių pokyčių Lietuvos visuomenėje. Mokslo programa rėmė šiuos pokyčius ir socialinės politikos tyrimus apibendrinančios monografijos *Lietuva. Socialiniai pokyčiai* išleidimą.

Vasaros mokyklų rėmimas yra ALF Mokslo programos pasirinktas būdas skatinti akademinį įvairių kultūrų atstovų bendravimą. Kartu su Soroso fondų tinklo Aukštojo mokslo rėmimo programa buvo remiama tarptautinė vasaros mokykla „Konstruktivizmas ir saugumas: naujos idėjos tarptautinių santykių teorijoje“, kurią organizavo Lietuvos filosofijos ir sociologijos institutas. Ši mokykla suteikė galimybę jauniems mokslininkams iš pokomunistinių šalių analizuoti ir svarstyti dabarties tarptautinių santykių raidą. Klaipėdos universiteto Socialinių mokslų fakultetas Atviros Lietuvos fondui parėmus organizavo tarptautinę studentų vasaros akademiją „Baltijos regionas: istorija ir dabartis“.

Mokslo ir studijų programa skatina kurtis alternatyvius akademinus centrus ir remia jų veiklą. Paremtas Vilniaus universiteto Kultūrinių bendrijų studijų centras, o kartu su Soroso fondų tinklo Aukštojo mokslo rėmimo programa – Atviros visuomenės kolegijos veikla.

Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas.
Prof. Jonathan Friedman paskaitų kursui doktorantams „Šiuolaikinės socialinės antropologijos paradigmos“

4 958

Vilniaus universiteto Filologijos fakultetas.
Profesoriaus R.Šilbajorio paskaitų kursams

4 387

Vilniaus universiteto Skandinavistikos katedra.
Kursui doktorantams ir magistrantams „Kalbų kontaktų teorijos problematika“

283

Vytauto Didžiojo universiteto
Tarptautinės teisės ir politikos mokslų institutas.
Prof. Gabrielės Rosenthal kursui „Naratyviniai interviu ir teksto interpretavimo metodai: istorija ir liudininkų pasakojimai“

1 100

Vilniaus universiteto A.J.Greimo studijų centras.
Prof. Paolo Fabri paskaitų kursui

940

VU Istorijos fakultetas ir Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas.
Steveno L. Sampsono paskaitų kursui „Politinė antropologija ir postkomunizmo antropologija“

4 987

Jungtinių Tautų vystymo programa.
Paskaitų kursui „Žmogaus socialinė raida“ Lietuvos universitetuose

10 000

Vilniaus universiteto Kultūrinių bendrijų studijų centras.
Prof. D.Katz'o paskaitų kursams

17 385

Leidykla „Baltos lankos“.
Straipsnių rinkiniui „Lietuviai valstiečiai ir evangelikų bažnyčia Mažojoje ir Didžiojoje Lietuvoje 19-20 amžiuose“ parengti ir išleisti

4 700

Klaipėdos universiteto Socialinių mokslų fakultetas.
Studentų vasaros akademijai „Baltijos regionas: istorija ir dabartis“

2 500

Lietuvos Filosofijos ir sociologijos institutas.
Tarptautinė vasaros mokykla „Konstruktivizmas ir saugumas: naujos idėjos tarptautinių santykių teorijoje“

5 687

Šiaulių universitetas. Lietuvos edukologijos doktorantų trečiajai konferencijai	600	Irmina Matonytė. <i>Posovietinis ekonominis elitas. Konfigūracijos ir tendencijos Lietuvoje</i>	2500
Konferencijai „Aukštasis mokslas, valdžia ir laisvė“	750	Inga Jankauskienė. <i>Pagoniškas Broniaus Kutavičiaus avangardizmas</i>	2 250
Vilniaus universiteto A.J.Greimo studijų centras. „Akademinė Druskininkų studijų savaitė“	3 324	Artūras Tereškinas. <i>Kūnas, Erdvė, Tauta: esė apie įsikūnijimo malonumus Lietuvos kultūroje</i>	2 750
Gediminas Lankauskas. Tyrimui „Tarp tradicijos ir moderno: vartojimas ir naujų socialinių identitetų išraiška šiuolaikinėse lietuviškose vestuvėse“	600	Audronė Žukauskaitė. <i>Subjektyvumo metastazės: lingvistika, psichoanalizė ir socialinė teorija</i>	2 000
Violeta Devėnaitė. Intensyviems japonų kalbos kursams Wasedo universitete Japonijoje	2 000	Gražina Gudaitė. <i>Sapnų psichologinis aiškinimas: teorija ir praktika</i>	2 500
Vytautas Toleikis. Parama dalyvauti JAV Holokausto memorialinio muziejaus organizuojamoje konferencijoje, skirtoje žydų tragedijai Baltijos šalyse	850	Skirmantas Valentas. <i>Sigito Gedos lingvistika</i>	3 000
Liudas Truska. Parama dalyvauti JAV Holokausto memorialinio muziejaus organizuojamoje konferencijoje, skirtoje žydų tragedijai Baltijos šalyse	850	Leonardas Rinkevičius. <i>Ekologinė modernizacija ir jos sklaida Lietuvoje</i>	750
Ieva Butkutė. Parama dalyvauti AIPES rengiamoje vasaros mokykloje Prahėje	100	Rokas Radzevičius. <i>Lietuvos roko pionieriai</i>	750
Elena Karanauskienė. Studijoms magistro laipsniui gauti Wageningeno agrokultūriniam universitete, Olandijoje	770	Dalia Marcinkevičienė. <i>Šeimyninių santykių raida Europos visuomenėse, 17-20 a. pradžia</i>	1 500
Edmundas Adomonis. Filosofijos doktorantūros studijoms Pietų Karolinos universitete	1 100	Rimantas Kočiūnas. <i>Egzistencinė psichoterapija: žmogaus gyvenimo pasaulio tyrimas</i>	1 500
Dalia Cizikaitė. Doktorantūros studijoms Iliojaus universitete	589	Kitos išlaidos	16 934
Jurgita Mikutyte. Doktorantūros studijoms Zalcburgo universitete	300	Programos išlaidos	110 635 JAV dol.
Inga Milišiūnaitė. Parama dalyvauti Atviros visuomenės instituto IEP interviu	441	BIBLIOTEKŲ RĖMIMO PROGRAMA	
Originaliosios knygos konkursas		Bibliotekų programa rėmė ir skatino Lietuvos bibliotekų kaip informacijos, kultūros, švietimo ir mokymo centrų veiklą, šių pagrindinių jų funkcijų integravimą ir paslaugų skaitytojams gerinimą. Prioritetas buvo teikiamas viešosioms bibliotekoms. Pagrindinės veiklos kryptys:	
Leidykla „Garnelis“. Knygai <i>Socialiniai pokyčiai: Lietuva 1991-1998</i> išleisti	5 000	<ul style="list-style-type: none"> • bibliotekų modernizavimas, naujų technologijų diegimas, kad skaitytojai turėtų sąlygas gauti informaciją ir ja naudotis; • bibliotekininkų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas; 	

MOKSLO IR STUDIJŲ PROGRAMOS

- naujų nestandartinių bibliotekos paslaugų vartotojams (ar jų grupėms) ir darbo formų diegimas ir gerinimas, bendradarbiavimo su savivaldybėmis, mokyklomis, nevyriausybinėmis ir kitomis organizacijomis skatinimas.

Iš programos ir bibliotekų partnerių ir rėmėjų paminėtini Kultūros bei Švietimo ir mokslo ministerijos, savivaldybės, ūkinės, nevyriausybinių organizacijos, Lietuvoje ir užsienyje veikiantys fondai bei tarptautinės institucijos. Beveik visiems programos remtiems projektams įgyvendinti bibliotekos turėjo daugiau nei pusę reikiamų lėšų. Programa bendradarbiavo ir su kitomis ALF programomis (*East-East*, Mokslo ir studijų).

1999 m. įvyko konkursas „Muzika ir audioinformacija viešojoje bibliotekoje“. Konkurso tikslas – suaktyvinti ar atgaivinti fonotekų ir muzikos skyrių veiklą, formuoti naują požiūrį į garso informaciją bibliotekoje. Konkurse dalyvavo 29 bibliotekos. Bendra 156 000 Lt parama skirta 21 projektui įgyvendinti. Metų pabaigoje paskelbtas dar vienas konkursas „Vaikai ir jaunimas mažų miestelių ir kaimų bibliotekose“, kurio tikslas – į informacinės visuomenės kūrimo procesą įtraukti nedidelių bendruomenių narius, pirmiausia jaunimą ir vaikus.

Konkurse „Biblioteka – bendruomenės centras“ Zarasų, Utenos, Klaipėdos ir Vilniaus viešosios bibliotekos ir jų pateikti bei užsienio ekspertų gerai įvertinti projektai buvo patvirtinti kaip pavyzdiniai modeliai, kurių įgyvendinimo patirtis būtų naudinga ne tik Lietuvai, bet ir kitoms šalims. Kartu su Soroso fondų tinklo bibliotekų programa finansuoti ir Alytaus, Tauragės, Kauno rajonų, Šiaulių miesto ir apskrities viešųjų bibliotekų projektai, įsteigtas informacijos ir mokymo centras-biblioteka Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje – auklėjamųjų darbų kolonijoje. Su viešųjų bibliotekų modernizavimu susijęs ir Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos projektas „Viešųjų bibliotekų automatizavimas“, kuriam įgyvendinti iš viso skirta 393 700 Lt. Visus šiuos projektus sieja bendra idėja – sukurti naujas paslaugas ir teikti naują informaciją bendruomenės nariams bei atskiroms jų grupėms, stiprinti bibliotekos ryšį su skaitytoju.

Bibliotekų darbuotojų kvalifikacijai kelti buvo sudaromos sąlygos dalyvauti svarbiausiuose tarptautiniuose bei Lietuvoje organizuojamuose renginiuose ir mokymo seminaruose. Bibliotekininkų ir informacijos specialistų rengimui aukštojoje mokykloje aptarti buvo skirtas visas VU Komunikacijos fakul-

teto renginių ciklas, kurį finansavo Soroso fondų tinklo programa, skyrusi 78 000 Lt; integruoto mokymo centro sukūrimui Lietuvoje skirta 184 000 Lt. Išryškėjo ankstesniais metais programos remtų projektų novatoriškumas ir įgyvendinimo rezultatai. Pvz., šiais metais susipažinti su kompiuterizuota garsinių knygų leidyba Lietuvos aklųjų bibliotekoje buvo atvykę Moldovos, Kazachstano ir Latvijos specialistai, planuojantys įgyvendinti panašius projektus. Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka konsultavo Armėnijos specialistus, kuriančius savo šalies integruotą informacinę sistemą.

Kartu su Atviros visuomenės instituto Mokslo žurnalų programa buvo finansuojama gamtos ir tikslųjų mokslų žurnalų prenumerata Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai, tęstas eksperimentinis projektas „Informacijos paieška *STN International* duomenų bazėse“, bibliotekos buvo supažindintos su EBSCO duomenų bazėmis, jos išitraukė į tarptautinį EIFL projektą. Per Atviros visuomenės institutą penkios akademinės bibliotekos gavo tikslingas knygų kolekcijas „Prievara prieš moteris“, „Voliuntarizmas“, „Narkotikai ir piktnaudžiavimas jais“. Vykdamas megaprojektą „Puškino biblioteka“, penkiolika akademių ir viešųjų bibliotekų papildė savo fondus daugiau nei 5000 įvairios temtikos knygų rusų kalba. Beveik 1000 šių knygų kolekcija padovanota Visagino viešajai bibliotekai.

Kartu su Atviros visuomenės instituto Bibliotekų programa paremti projektai

Konkursas „Biblioteka – bendruomenės centras“

Vilniaus miesto centrinė biblioteka.
Projektui „Paaugliai – informacinės visuomenės piliečiai“

13 086

Zarasų rajono savivaldybės biblioteka.
Projektui „Zarasų viešosios bibliotekos paslaugos vaikams ir krašto visuomenei“

10 114

Klaipėdos miesto savivaldybės viešoji biblioteka.
Projektui „Vaikų biblioteka – vaikų informacijos, savišvietos ir kultūros centras“

14 756

Utenos rajono A. ir M. Miškinių centrinė biblioteka.
Projektui „Utenos rajono A. ir M. Miškinių centrinė biblioteka – Utenos apskrities informacijos centras“

9 329

Iš viso konkursui

47 285 JAV dol.

Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Biblioteka – bendruomenės centras“	17 809	Kauno apskrities viešoji biblioteka. Projektui „XX a. užsienio kompozitorių muzika: natų ir plokštelių kolekcija“	2 600
Tauragės rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Biblioteka – bendruomenės informacijos centras“	13 658	Klaipėdos miesto savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Fonoteka jaunimo bibliotekoje – kokybiškos audio/video informacijos galimybė“	2 470
Kauno rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Biblioteka – informacijos centras Kauno rajono visuomenei“	7 300	Marijampolės miesto savivaldybės P. Kriaučiūno viešoji biblioteka. Projektui „Muzika ir audioinformacija P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje“	2 550
Šiaulių apskrities Povilo Višinskio ir Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos. Projektui „Šiaulių viešosios bibliotekos – naujų galimybių centrai vartotojams“	19 373	Mažeikių rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Muzika ir audioinformacija viešojoje bibliotekoje“	1 952
Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Projektui „Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų automatizavimas“	15 000	Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Fonotekos atkūrimas Molėtų viešojoje bibliotekoje“	2 238
(Atviros visuomenės instituto tinklo Bibliotekų programa šiam projektui skyrė 83 425 JAV dol.)		Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka. Projektui „Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos muzikos informacijos centras“	2 510
Kauno nepilnamečių tardymo izoliatorius-auklėjimo darbų kolonija. Projektui „Informacijos ir mokymo centras-biblioteka Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriuje-auklėjimo darbų kolonijoje“	22 912	Pasvalio rajono savivaldybės Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka. Projektui „Fonoteka vaikų ugdymui“	2 025
Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. Projektui „LiLaEst ant naujo tūkstantmečio slenksčio: Baltijos šalių nacionalinių bibliotekų tinklo stiprinimas“	5 079	Rokiškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Muzika ir audioinformacija viešojoje bibliotekoje“	2 150
Konkursas „Muzika ir audioinformacija viešojoje bibliotekoje“		Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka. Projektui „Viešoji biblioteka – muzikos informacijos centras“	2 500
Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Muzika ir audioinformacija Alytaus rajono viešojoje bibliotekoje“	2 048	Šiaulių miesto savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Muzika ir audioinformacija viešojoje bibliotekoje“	375
Anykščių rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Viešoji biblioteka – muzikinės kultūros ugdymo centras“	2 040	Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešoji biblioteka. Projektui „Šilutės bendruomenės muzikinės kultūros ir informacijos centras“	1 447
Bibliotekininkų draugijos Visagino skyrius. Projektui „Bibliotekos 20-mečiui – atgaivintą fonoteką“	1 250	Širvintų rajono viešoji biblioteka. „Muzikinis švietimas socialiai remtinų šeimų vaikams Širvintose“	1 350
Birštono miesto savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Muzika ir audioinformacija viešojoje bibliotekoje“	1 640	Tauragės rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Viešoji biblioteka – muzikinės kultūros centras“	2 000
Jonavos rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Jaunimo centras Vizija“	2 575		

MOKSLO IR STUDIJŲ PROGRAMOS

Utenos rajono A. ir M. Miškinių centrinė biblioteka. Projektui „Muzikos skaitykla Utenos rajono A. ir M. Miškinių centrinėje bibliotekoje“	375
Vilniaus savivaldybės centrinė biblioteka. Projektui „Muzikos biblioteka švietimui ir pramogoms“	2 530
Zarasų rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Projektui „Muzika ir audioinformacija Zarasų viešojoje bibliotekoje“	375
Iš viso konkursui	39 000 JAV dol.
Bibliotekininkų kvalifikacijos kėlimo projektams, dalyvauti tarptautiniuose renginiuose:	
Audronei Glosienei ir Rimai Klusovskienei dalyvauti tarptautiniame seminare „Naujas startas: tęstinio bibliotekininkų mokymo ateitis“ (Budapeštas, Vengrija)	579
Norai Skaburskienei stažuotei JAV Kongreso bibliotekoje	1 064
Ritai Zapalytei ir Rimai Maselytei dalyvauti tarptautiniame seminare „Viešosios bibliotekos ekonominių ir socialinių pokyčių kontekste: įtaka planavimui kitame tūkstantmetyje“ (Liublijana, Slovėnija)	1 185
Reginai Varnienei dalyvauti diskusijose apie Armėnijos bibliotekų integracinę informacijos sistemą (Jerevanas, Armėnija)	1 499
Ramutei Buteikytei dalyvauti Europos bibliotekų automatizavimo grupės seminare „Multimedijos kolekcijų tvarkymas“ (Bledas, Slovėnija)	497
Emilijai Banionytei dalyvauti IFLA generalinėje konferencijoje (Bankokas, Tailandas)	900
Janinai Pupelienei ir Algirdui Pliopliui dalyvauti Europos mokslinių bibliotekų asociacijos (LIBER) metinėje konferencijoje (Praha, Čekija)	558
Vitai Mozūraitei dalyvauti Amerikos mokyklų ir Tarptautinės mokyklų bibliotekų asociacijos jungtinėje konferencijoje (Birmingemas, JAV)	1 100
Stasei Mockutei, Janinai Tepliajevai, Rimai Gražienei ir Vidai Garunkštytei dalyvauti tarptautinėje konferencijoje „Bibliotekos ir asociacijos besikeičiančioje visuomenėje: naujos technologijos ir naujos bendradarbiavimo formos“ (Sudakas, Krymas)	2 000

Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai – bibliotekų specialistų iš Armėnijos mokymo kursams	3 238
Dalyvauti „Science Journals Donation“ programoje (gamtos ir tikslųjų mokslų žurnalų prenumerata Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai)	33 500
Dalyvauti regioniniame megaprojekte „Puškino biblioteka“	858
EBSCO duomenų bazių naudojimo seminaras Lietuvos bibliotekininkams	536
Projektui „Poška“ (knygos bibliotekoms)	8500
Projektų įvertinimui	384
Kitos išlaidos	22 620
Programos išlaidos	266 434 JAV dol.

STUDIJŲ UŽSIENYJE INFORMACIJOS CENTRAS

Centras teikia informaciją apie galimybes studijuoti JAV, Kanadoje, Europoje ir kitose šalyse. Lan-kytojai gali sužinoti apie studijų programas juos do-minančiose švietimo institucijose bei apie vykstan-čius kursus, seminarus, teikiamas stipendijas. Su-kaupta specialios literatūros, katalogų, periodinių lei-dinių biblioteka, informacijos galima rasti kompaktiniuose diskuose ir kompiuterinėse duomenų bazėse.

SUIC yra oficialus *Educational Testing Service* ir *SYLVAN Learning Systems* atstovas Lietuvoje bei šių organizacijų įgaliotas administruoti kompiuterinį testavimo centrą TOEFL, SAT, GRE, GMAT egzaminams laikyti. Nuo 1999 m. gegužės mėn. buvo pradėti administruoti licenzijiniai egzaminai medikams USMLE.

1999 m. buvo administruojamos septynios Atvi-ros visuomenės instituto (*Open Society Institute*) re-gioninės stipendijų studijoms programos bei trys Vi-durio Europos universiteto (*Central European Uni-versity*) programos.

JAV senatoriaus E.Muskie vardo stipendijų programa (*E.Muskie Fellowship Program*) skirta universitetą baigusių asmenų verslo vadybos, viešojo administravimo, ekonomikos, žiniasklaidos, švietimo administravimo, tarptautinių santykių, aplinkosaugos

bei teisės studijoms JAV universitetuose. Galima rinktis profesinių studijų arba magistro laipsnio programas. Mokslas trunka vienerius arba dvejus metus. 1999–2000 m. pagal šią programą studijuoti išvyko 9 studentai.

Oksfordo ir Kembridžo universitetų stipendijų programos skirtos vienerių metų podiplominėms studijoms šių universitetų koledžuose Didžiojoje Britanijoje. Kembridže siūloma dėstomoji programa, o Oksforde - mokslinių tyrimų programa magistrantams ir doktorantams. 1999–2000 m. konkursą laimėjo 3 kandidatai iš Lietuvos. Abu universitetai taip pat kviečia dėstytojus dalyvauti 1–3 mėnesių vasaros viešnagės programose, skirtose moksliniam darbui Oksfordo ir Kembridžo universitetų bibliotekose bei centruose. 1999 m. išvyko 3 dėstytojai.

Vidurio Europos universiteto studijų programos (*Central European University*) – tai magistrantūros ar doktorantūros, vienerių ar daugiau metų (tai priklauso nuo studijų lygio ir specialybės) ekonomikos, aplinkosaugos, istorijos, viduramžių istorijos, politologijos, tarptautinių santykių, Europos studijų, teisės, sociologijos, moterų studijų, žmogaus teisių ir nacionalizmo studijos Budapešte ir Varšuvoje. Per metus studijuoti į CEU išvyko 20 studentų (tarp jų - 5 doktorantai). Net 14 specialistų dalyvavo šio Universiteto vasaros seminaruose, skirtuose įvairioms socialinių mokslų sritims. Dar keturių Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojai dalyvavo *CEU Curriculum Resource Center* programoje – buvo parengti mažiausiai 4 nauji kursai, skirti dėstyti Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams.

Universitetų mainų programa (*Undegraduate Exchange Program*) – vienerių metų bakalauro studijų pasikeitimo programa antro kurso studentams. Socialinių ir humanitarinių mokslų studijos vyksta JAV universitetuose trečiame kurse, po kurių grįžtama į ketvirtąjį kursą Lietuvoje užbaigti bakalauro programos. 1999 m. JAV studijavo 3 studentai.

Soroso papildomo finansavimo programa (*Soros Supplementary Grants Program*) skirta studentams iš Vidurio ir Rytų Europos vienerių metų socialinių bei humanitarinių mokslų studijoms šio regiono universitetuose. Iki 5 000 JAV dol. parama skiriama su sąlyga, kad ir priimančioji institucija skiria dalį stipendijos. 1999 m. papildomas finansavimas skirtas 5 studentams.

1999 m. buvo toliau tęsiama Atviros Lietuvos fondo ir JAV Diukeino universiteto (*Duquesne Uni-*

versity) jungtinės stipendijos programa. Universitetas pageidavo pakviesti vieneriems metams studentą iš Lietuvos, skyrė 15 000 JAV dol. už mokslą. ALF paskyrė 3 400 JAV dol. mokesčio skirtumui padengti. Iš viso centro programose dalyvavo 62 studentai ir dėstytojai.

Studijų užsienyje informacijos centro administruojamas stipendijų programos laimėjo:

- E. Muskie Fellowship Program
Avulytė Rūta, tarptautiniai santykiai,
Columbia University
- Benetienė Virginija**, žiniasklaida,
Oklahoma State University
- Kibickaja Irena**, tarptautiniai santykiai,
University of Massachusetts
- Kontautaitė Arūnė**, viešasis administravimas,
University of Colorado
- Mockutė Neringa**, teisė,
Georgetown University
- Petrošius Antanas**, ekonomika,
Brandeis University
- Pocius Karolis**, biznio administravimas,
Georgetown University
- Zableckis Šarūnas**, aplinkosauga,
College of William and Mary
- Zenkienė Lina**, švietimo administravimas,
Rutgers University
- Cambridge University
Kuklys Mindaugas
Skaržinskaitė Aistė
- Cambridge Hospitality
Katkuvienė Laima
- Oxford OSI/FCO Chevening
Pranskevičius Darius
- Oxford Hospitality Scheme
Almonaitienė Junona
Šeškauskienė Inesa
Vidugirytė Inga
- Undergraduate Exchange
Bagdonas Ažuolas, Bard College
Dailydėnaitė Alina, University of Maine
Vyšniauskaitė Audronė, Ithaca College
- Soros Supplementary Grants
Nemunytė Rūta
Šimkūnaitė Eglė
Stančikaitė Dovilė
Vasiliauskas Ernestas
Zubrickas Robertas

Vidurio Europos universiteto stipendijų programa (Central European University)

Baniulytė Aušra
Barcevičius Egidijus
Grigaravičiūtė Aušra
Jonkarytė Aiva
Keršys Marijus
Kreivytė Laimutė
Leonavičiūtė Neda
Makselis Rasmus
Makselienė Simona
Mickūnaitė Giedrė
Paškevičiūtė Aida
Pilinkaitė-Sotirovič Vilana
Reinikovaitė Irena
Šaudytė Silvija
Šileikytė Rūta
Skibarka Laimonas
Špilevska Jolanta
Terleckaitė Dalia
Trinkūnaitė Rūta
Valentaitė Giedrė

CEU Vasaros universitetas
(CEU Summer University)

Balčtienė Auksė
Baločkaitė Rasa
Binkytė Asta
Bubelienė Jolanta
Imbrasas Audronis
Jakavonytė Laimutė
Katauskaitė Saulė
Kaunaitė Džeinara
Kudabaitė Jūratė
Ostrauskaitė Rasa
Saudargaitė Eglė
Trinkūnaitė Rūta
Ungulaitienė Asta
Višomirskytė Vijolė

CEU Curriculum Resource Center

Chmieliauskas Alfredas
Kuznecovienė Jolanta
Marcinkevičienė Dalia
Sarakauskaitė Nijolė

ALF ir Duquesne University stipendija

Baltrėnaitė Laura, sociologijos studijos

Kitos išlaidos

31 054

Centro išlaidos

90 878 JAV dol.

PILIE TINĖS VISUOMENĖS PROGRAMOS

PROGRAMA
PROGRAMA
PROGRAMA
PROGRAMA
PROGRAMOS

**PILIE TINĖS VISUOMENĖS
PROGRAMA**

ALF Pilietinės visuomenės programos tikslas – remti piliečių bendradarbiavimą, jų visuomeninės veiklos profesionalumo ugdymą, skatinti iniciatyvas, stiprinančias piliečių savivaldą, įtvirtinančias demokratines tradicijas visuomenėje. Prioritetas teikiamas tautinių mažumų, moterų, įvairių socialinių grupių problemoms spręsti ir šių grupių integracijai Lietuvoje. Daug dėmesio skirta NVO sektoriaus teisiniam klimatui Lietuvos Respublikoje keisti ir gerinti, viešosios politikos iniciatyvoms skatinti ir ugdyti.

Vienas pagrindinių programos veiklos uždavinių – teikti finansinę paramą NVO ir neformalioms grupėms. Daug dėmesio toliau skiriama NVO sektoriaus plėtojimui ir jo mokymui. Tačiau randasi ir naujų prioritetų. Lietuva pradėjo derybas dėl narystės ES, o ir visuomenės dabartinei raidai įprasminti reikia naujų veiklos formų ir dėmesio labiausiai paramos reikalingoms ir fondo mažiausiai plėtoms sritims. Įvertindama svarbiausius šalies gyvenimo įvykius bei ieškodama naujų ir aktualių veiklos kryptių, programa pradėjo remti projektus, skirtus ES plėtros analizei ir diskusijoms dėl jos. Naujas programos uždavinys – plėtoti RF Kaliningrado srities ir Lietuvos institucijų bendradarbiavimą ES plėtros kontekste.

ALF Pilietinės visuomenės programa toliau rėmė 1997 m. pradėtą vietinių bendruomenių kūrimosi ir veiklos skatinimo projektą. 1999 m. buvo surengtas specializuotas konkursas vietinių bendruomenių iniciatyvoms palaikyti. Taip pat buvo paskelbtas konkursas tarptautiniams santykiams Pietryčių Lietuvoje gerinti ir plėtoti.

Programa rėmė nepriklausomą žurnalistiką ir jos profesionalėjimą Lietuvoje. Programa savo veiklą koordinavo ir glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos žurnalistikos centru, kuris ir toliau yra svarbiausias žurnalistų mokymo centras šalyje.

Parama ir toliau buvo teikiama Kredito unijų projektui, kuriuo siekiama sukurti kredito unijų tinklą Lietuvoje. Lietuvoje veikė 32 kredito unijos. Skatinamas verslo mokymas ir švietimas.

AIESEC Lietuva.
Šiaurės šalių vadybos seminaras

1 305

Vadybininkų agentūra.
Labdaros koncertas „Mes irgi galime mylėti 99“

1 500

Psichologinis kūrybinis jaunimo centras.
Psichologinis kūrybinis jaunimo centras eteryje

3 100

Kauno nevyriausybių
organizacijų paramos centras.
NVO veiklos tarptautinis konsultantas Kauno
nevyriausybių organizacijų bendruomenei

4 000

VU Tarptautinių santykių
ir politikos mokslų institutas.
Edukacinė parama Kaliningrado sričiai
ir Baltarusijai

2 871

Inicijuojamas projektas.
Viešosios politikos centro projektas

2 500

Visuomeninių iniciatyvų draugija.
NVO lyderis vadovas

384

Naujas gyvenimas.
Lytinio ugdymo programa
„Gyvenimas kryžkelėje“

2 010

Vytauto Didžiojo universitetas
Žurnalistikos katedra.
Seminarų ciklas „Moderni TV žurnalistika
ir televizinio darbo įgūdžiai“

715

Kelmės mokytojų švietimo centras.
Nevyriausybių organizacijų lyderių ugdymas

1 778

VĮ „Ateities kontūrai“.
„Padėk sau ir kitiems“

500

Rusų kultūros centras.
„Baltijos rusai: mažuma ir pilietinė visuomenė“

2 265

Kauno jaunimo žiniasklaidos centras.
Jaunimo kūrybinio ugdymo ir informavimo
programa „Podiumas“

1 000

NVO informacijos ir paramos centras.
Seminaras, skirtas NVO bendradarbiavimui
su Europos Sąjungos institucijomis aptarti

2 000

Inicijuojamas projektas.
Lietuvos atstovų dalyvavimas seminare „For
Sustainable Rural and Village development in
Central and Eastern Europe“ Estijoje ir Švedijoje
1999 m.

5 098

Lietuvos katalikių moterų sąjunga.
Vaikų ir jaunimo užimtumo centras

2 500

Labdaros fondas
„Riešės bendruomenės centras“.
„Vienodos galimybės“

750

VĮ „Baltupių šviesa”. Jaunieji Jamonto parko bičiuliai	1 750	Kauno raj. Raudondvario dvaro ansamblio bičių klubas. Raudondvario dvaro, istorinio - kultūrinio XVII a. paminklo aplinkotyros bei praktinės gamtosaugos programa	750
Liaudies kūrybos centras „Atžalynas”. Pavilnio bendruomenės centras „Atžalynas”	900	Lietuvos ūkininkų draugijos Pašiaušės skyrius. Pašiaušės kaimo bendrojo naudojimo plotų tvarkymas	625
Beižionių kaimo kaimynų bendruomenė. Beižionių kaimo ir Beižionių vaikų globos namų kaimynų bendruomenė	500	Kėdainių „Aušros” vid. mokykla, šv. Juozapo parapija. Savanorių ruošimas darbui su neformaliomis vaikų ir paauglių grupėmis	1 000
Asociacija „Namų valda”. Kaimynų bendruomenių daugiabučių namų savininkų bendrijų kūrimosi ir veiklos skatinimas	1 750	JAV-Baltijos fondo Lietuvos skyrius. Mažų miestelių bendruomenių stiprinimas	2 000
Antalieptės Šv. Kryžiaus atradimo parapija. Antalieptės parko atkūrimas	569	E. Vareikis. Stipendija 3 mėn. parašyti knygą <i>Dinozaurėjanti Europa</i> , pateiktą HESP originaliosios knygos konkursui	750
Vilkaviškio raj. Pašeimėnų mokyklos mokinių ir Pašeimėnų kaimo gyventojų saviveiklos grupė. „Švęskime kartu”	1 088	A. Junevičius. Stipendija 3 mėn. parašyti knygą <i>Europos Sajunga: istoriniai, politiniai, teisiniai aspektai</i> , pateiktą HESP originaliosios knygos konkursui	750
Kėdainių raj. Krakių Mikolojaus Katkaus vid. mokykla. „Gražiosios Krakės”	969	VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas. Seminaras „Lietuva ir Kaliningradas: bendradarbiavimo perspektyvos”	4 400
Elektrėnų vaikų dienos centras. Kilnojamoji biblioteka	1 500	K. Andriuškevičius. Stipendija stažuotei Irinėjo Lioniečio informaciniame centre	975
Šiaulių universiteto energetikos ir švėrių technologijų mokslo centras. „Ekokaimynystė”	750	Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas. Knygai Tory Avraham, <i>Holokaustas: išlikti gyvam. Kauno geto dienoraštis</i> išleisti	12 600
Neformali piliečių grupė „Tiltas”. „Pilaitės taurė”	850	Leidykla „ABO” („Tėviškės gamtos” redakcija). Knygai <i>Lietuvos aplinkosauga: raida ir perspektyvos</i> parengti	6 250
Tytuvėnų regioninio parko bendruomenės klubas „Rūža”. Tytuvėnų bendruomenės stadionas	1 040	Inicijuojamas projektas. „Santaros - Šviesos” konferencija	1 698
Panevėžio raj. Jotainių pagrindinė mokykla. „Mūsų dovana tūkstantmečio ribai”	288	Leidykla „Baltos lankos”. Knygai <i>Prisiminimai apie Vytautą Kavolį</i> parengti ir jos 286 egz. nupirkti	6 698
Panevėžio m. Nevėžio 40 B savininkų bendrija. Kaimynų bendruomenė	1 250	D. Vaitkevičienė. Papildomas „Santaros-Šviesos” konferencijos finansavimas - V. Kavolio vardo premija už disertaciją „Ugnies raiškos lietuvių ir latvių mitologijoje”	313
Jurbarko dziudo klubas „Sfinksas”. „Vilties žingsniai”	1 338		
Žibartonių pagrindinė mokykla. „Dorybė - žmogiškojo gėrio viršūnė”	500		
Šv. Marijos rožančiaus bendruomenė. Šv. Marijos rožančiaus bendruomenės namų - buvusios Užunėvių klebonijos - atnaujinimo darbai siekiant paversti kultūriniumi ir dvasiniu centru	500		

PILIE TINĖS VISUOMENĖS PROGRAMOS

NVO informacijos ir paramos centras. NVO informacijos ir paramos centro veiklai	3 800
NVO informacijos ir paramos centras. NVO informacijos ir paramos centro finansiniam auditui	6 000
J.Čepinskio, D.Raškino, R.Stasikevičiaus, A.Šernio verslo ir ekonomikos konkursiniam vadovėliui <i>Draudimas</i> išleisti	2 575
V.Pranulio, S.Urbonavičiaus, R.Virvilaitės knygos <i>Marketingas</i> leidybai	353
UAB „Verslo žinios“ Projektui „Ekonominis švietimas“	13 475
<i>Societe de development International Desjardins</i> atstovybės veiklai Lietuvoje	13 750
Ugnė Pupluskaitė. Stipendija Tarptautinio verslo magistrantūros studijoms Tresto vadybos mokykloje prie Tresto universiteto atstovybės Lietuvoje veiklai	444
Kitos išlaidos	29 578
Programos išlaidos	159 602 JAV dol.

TEISĖS PROGRAMA

ALF Teisės programa 1999 m. rėmė Lietuvos teisės sistemos ir teisės aukštojo mokslo reformą, teisėjų mokymą, žmogaus teisių apsaugą šalyje, nemokamos teisinės pagalbos sistemos kūrimą, teikė paramą antikorporciniams projektams.

Svarstant teisės programos paraišką, prioritetas buvo teikiamas nemokamai teisei pagalbai ir žmogaus teisių garantavimui.

Programa kartu su valstybinėmis ir nevalstybinėmis institucijomis plėtoja Teisės klinikų tinklą. Klinikų paskirtis – padėti žmonėms įgyvendinti ir apginti savo teises nepriklausomai nuo jų socialinės-ekonominės padėties, taip pat gauti reikiamą teisinę informaciją bei konsultacijas. Dabar veikia Vilniaus Universiteto, Lietuvos teisės akademijos ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus teisės klinikos. Klinikose teisės specialybės studentai kartu su profesionaliais teisininkais teikia nemokamą teisinę pagalbą. 1999 m. pradėta teikti ir nemokama teisinė pagalba dėl šiauliuose nagrinėjamų baudžiamųjų bylų.

Programa tęsė kortelių-atmintinių, padedančių įgyvendinti piliečio ir žmogaus teises, leidybą. 1999 m. buvo išleista ir išplatinta 1 milijonas kortelių: „Pacientų teisės“, „Dirbančiųjų moterų socialinės teisės“, „Nukentėjusiųjų teisės“, „Prekių ir paslaugų vartotojų teisės“. Kortelių platinimo renginius, skirtus Žmogaus teisių dienai, organizavo Savanorių centras. Renginiai vyko visoje Lietuvoje ir buvo plačiai nušviesti žiniasklaidoje.

1999 m. programa inicijavo tarptautinę konferenciją „Visuomenė prieš korupciją“, kuri paskatino įkurti Lietuvos *Transparency International* skyrių.

Teisės politikos srityje buvo paremtos Teisingumo ministerijos iniciatyvos rašyti Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso komentarą ir suderinti Civilinio proceso kodeksą su Civiliniu kodeksu. Ruošiantis priimti naują Baudžiamojo Kodekso redakciją, ne mažiau svarbus buvo baudžiamosios politikos projektas „Kriminalinių bausmių sistemos ir sankcijų organizavimas bei darba kaip baudžiamosios politikos Lietuvoje veiksmingumo prielaida“.

Daug dėmesio buvo skiriama ir policijos mokymui bei policijos sistemos reformą skatinančioms iniciatyvoms.

Teisės programa glaudžiai bendradarbiavo ir rėmė bendrus projektus su Konstitucinės ir įstatyminės politikos institutu Budapešte (*Constitutional and Legislative Policy Institute, COLPI*). Teisės programos prioritetai - puoselėti teisinės sistemos ir teisės aukštojo mokslo reformą, žmogaus teisių apsaugą bei nemokamos teisinės pagalbos sistemos kūrimą – įgyvendinami padedant COLPI ekspertams ir konsultantams. ALF ir COLPI bendradarbiauja organizuojant regioninius susitikimus ir mokymus.

A.Česonis. Stipendija dalyvauti COLPI organizuojamame Teisės klinikų kolokviume Varšuvoje, Krokovoje	150
A.Rudzinskas. Stipendija dalyvauti COLPI organizuojamame Teisės klinikų kolokviume Varšuvoje, Krokovoje	251
Leidykla „Eugrimas“ . Knygai <i>Smulkaus ir vidutinio verslo vystymas Lietuvoje</i> išleisti	8 050
L.Sesickas. Dalyvauti seminare „Free Aid“, Budapešte	711
L.Vysockienė. Dalyvauti seminare „Free Aid“, Budapešte	561

J.Vasiliauskas. Stipendija dalyvauti COLPI seminare „Žmogaus teisių dėstymo metodika Policijos akademijoje“, Budapešte	481	Panevėžio raj. policijos komisariatas. Teisinių žinių viktorina - konkursas „Temidė“	2 238
G.Bubnys. Stipendija dalyvauti COLPI seminare „Žmogaus teisių dėstymo metodika Policijos akademijoje“, Budapešte	481	Lietuvos žmogaus teisių asociacija. Tyrimas surinkti informaciją siekiant identifikuoti teisinių gynėjų teikiamų paslaugų kokybę/efektyvumą baudžiamajame procese	1 033
L.Sesickas. Stipendija dalyvauti COLPI seminare „Access to Justice“, Budapešte	575	Lietuvos teisės akademijos Teisės fakulteto Kriminalistikos katedra. Specialių žinių panaudojimas, tiriant nusikaltimus; procesinės, mokslinės-techninės ir organizacinės problemos	1 265
G.Danišauskas. Stipendija dalyvauti seminare Teisės klinikų dalyviams Tartu, Estijoje	263	Lietuvos žmogaus teisių centras. Mokymo kursai „Žmogaus teisės policijos veikloje“	6 739
V.Pečkaitis. Stipendija dalyvauti seminare Teisės klinikų dalyviams Tartu, Estijoje	168	Panevėžio raj. policijos komisariatas. Gyvulių vagysčių prevencinė programa	2 463
R.Jurgaitis. Stipendija dalyvauti seminare Teisės klinikų dalyviams Tartu, Estijoje	168	Inicijuojamas projektas. Knygai <i>Europos Sąjungos teisė</i> pristatyti	483
A.Česonis. Stipendija dalyvauti seminare Teisės klinikų dalyviams Tartu, Estijoje	263	Bendras COLPI, LF ir LR Teisingumo ministerijos projektas. Nemokama teisinė pagalba (Viešųjų gynėjų įstaigos steigimo ruošimas)	5 000
G.Bužinskas. Stipendija dalyvauti seminare Teisės klinikų dalyviams Tartu, Estijoje	263	Lietuvos teisės akademija. Policija visuomenės saugumą užtikrinančių institucijų sistemoje	2 175
R.Simaitis. Stipendija dalyvauti seminare Teisės klinikų dalyviams Tartu, Estijoje	168	Panevėžio raj. policijos komisariatas. Saugaus eismo mokykla	1 928
L.Žičkutė. Stipendija dalyvauti seminare, skirtame pašauktinių į kariuomenę teisėms Budapešte	325	Panevėžio raj. policijos komisariatas. Teisinių žinių viktorina - konkursas „Temidė“	3 338
D.Usik. Stipendija dalyvauti apskritame stale-seminare penitencinės sistemos reformos buvusioje Tarybų Sąjungoje ir Mongolijoje klausimais	502	Lietuvos teismo psichiatrijos asociacija. Tarptautinė konferencija „Agresija ir smurtas - psichikos norma ir patologija“	1 200
A.Šerkšnas. Stipendija dalyvauti apskritame stale-seminare penitencinės sistemos reformos buvusioje Tarybų Sąjungoje ir Mongolijoje klausimais	502	Valdas Bartasevičius. Stipendija dalyvauti konferencijoje „Visuomenė prieš korupciją“, Budapešte	1 040
Vilniaus universiteto Teisės fakultetas. VU Teisės fakulteto komandai dalyvauti Willem C. Vis tarptautinio komercinio arbitražo konkurse Vienoje	4 159	LR Teisingumo ministerija. Civilinio kodekso projekto derinimui su Civilinio proceso projektu	2 000
Socialinių studijų centras Vilniaus universitete. Resocializacijos mokymo projektas	9 150	ELSA Lietuva. Antroji studentų teisės olimpiada	1 275
		Šavatorių centras. Žmogaus teisių diena Lietuvos miestuose ir miesteliuose	1 750

PILIE TINĖS VISUOMENĖS PROGRAMOS

Leidykla „Eugrimas“. Knygai Cairns Walter, <i>Europos Sąjungos teisės įvadas</i> išleisti	6 720
Leidykla „Eugrimas“. Knygai Christie Nils, <i>Nusikaltimų kontrolės industrija</i> išleisti	3 080
Leidykla „Eugrimas“. Papildomai skirta Allan Tatham knygai <i>Europos Sąjungos teisė ir jos harmonizavimo principai</i> išleisti	2 063
LR Teisingumo ministerija. Civilinio kodekso ir Civilinio proceso derinimui	2 000
Teisės ir demokratijos plėtros centras. Teisinio švietimo programa Vilniaus m. apylinkės prokuratūros darbuotojams	13 658
Vilniaus Universiteto teisės klinika. VU Teisės fakulteto studentų mokymo ir teisinės pagalbos socialiai remtiniems asmenims teikimo programa	7 588
Teisės institutas. Kriminalinių bausmių sistemos ir sankcijų optimizavimas bei darna kaip baudžiamosios politikos Lietuvoje veiksmingumo prielaidos	14 500
Viešųjų (visuomeninių) gynėjų įstaiga. Viešųjų (visuomeninių) gynėjų įstaigai Šiauliuose	37 898
Lietuvos gen. J.Žemaičio karo akademija. Teisinė reforma bei civilių ir kariškių santykių plėtra Lietuvos gen. J.Žemaičio karo akademijoje	500
Inicijuojamas projektas. Konferencijai „Visuomenė prieš korupciją: tarptautinio judėjimo <i>Transparency International</i> nacionalinio skyriaus veiklos kryptys“	4 133
LR Teisingumo ministerija. Civilinio kodekso komentarui rengti	15 500
Lietuvos žmogaus teisių centras. „Žmogaus organų ir audinių donorystė ir transplantacija Lietuvoje: visuomenės teisė žinoti ir informuotas sutikimas“	4 575
Teisės ir demokratijos plėtros centras. Tarptautinei konferencijai „Teisėnuočių etika ir visuomenės nuomonės įtaka teisei reformai“	6 938
„Tarptautinio skaidrumo“ nacionalinio skyriaus įsteigimui	40 000

Teisėjų mokymo centras. Veiklos finansavimas	23 760
Policijos departamentas prie VRM. Policijos mokymas	13 440
Gatvės teisės (<i>Street Law</i>) projektui	18 218
Kitos išlaidos	15 588
Programos išlaidos	301 277 JAV dol.

TEISĖS BIBLIOTEKA

Kaupia naujausią teisės literatūrą įvairiomis kalbomis, sudaro galimybę naudotis Lietuvos ir pasaulio elektroninėmis duomenų bazėmis.

Bibliotekoje yra Lietuvos įstatymų duomenų bazė *Lex Base*, tiesioginis ryšys su pasaulio teisės dokumentų baze LEXIS/NEXIS. Bibliotekoje sukurta elektroninė leidinių katalogo, skaitytojų registravimo ir knygų išdavimo sistema, pradėta kurti straipsnių duomenų bazė.

1999 m. buvo paskutiniai ALF Teisės bibliotekos, kaip fondo struktūrinio padalinio, veiklos metai. 2000 m. biblioteka perduodama Nacionalinei M. Mažvydo bibliotekai, tačiau ALF Teisės programa ir toliau planuoja remti Teisės bibliotekos fondų papildymą.

Bibliotekos išlaidos 50 843 JAV dol.

PROGRAMA „RYTAI-RYTAI“ („EAST-EAST“)

Programa „Rytai-Rytai“ remia projektus, skirtus regioninėms Rytų ir Vidurio Europos šalių problemoms spręsti. Atviras pasikeitimas idėjomis bei patirtimi sprendžiant regionines ar dvišales problemas, visiškai atitinka pagrindinę Soroso fondų Rytų ir Vidurio Europos tikslą – skatinti ir propaguoti atvirą pilietinę visuomenę. Programos „Rytai-Rytai“ pagrindas – Soroso fondų Rytų ir Vidurio Europoje tarpusavio bendradarbiavimas ir tarpininkavimas įgyvendinant projektus, padedančius dalytis sukaupta patirtimi tarp Rytų ir Vidurio Europos šalių. Programa skatina atvirą dialogą visuomenėje, padeda propaguoti socialines inovacijas regioninės patirties pagrindu. Skatindama įvairius visuomenės sluoksnius

nagrinėti lokales problemas platesniame socialiniame ir geografiniame kontekste, programa padeda išryškinti žmogiškąją ir institucinę patirtį, kuri gali būti naudinga kitoms bendruomenėms ir šalims.

1999 m. buvo paremti 68 programos „Rytai-Rytai“ renginiai: 21 projektas buvo vykdomas Lietuvoje, o 47 projektai - Rytų ir Centrinės Europos šalyse.

Projektai Lietuvoje

Jaunimo savanoriškos veiklos organizacija „Austėja“. Tarptautiniam seminarui „Jaunimo savanoriškos veiklos ir bendradarbiavimo vystymas tarp Rytų ir Centrinės Europos šalių“	6 192	Filosofijos ir sociologijos institutas. Tarptautinei vasaros mokyklai „Konstruktyvizmas ir saugumas: naujos idėjos tarptautinių santykių teorijoje“.	6 720
Kretingos rajono Salantų vidurinė mokykla. Susitikimui-diskusijai „Mokyklos savivaldos plėtra“ (penkių valstybių moksleivių ir mokytojų susitikimas-diskusija)	1 893	VDU Humanitarinis fakultetas Slavistikos centras. Tarptautiniam seminarui „Slavistikos studijos Baltijos šalyse“	1 150
Lietuvos ugdomosios muzikos terapijos asociacija (LUMTA). Seminarui „Muzikos terapijos kursai“	4 500	VU Rusų kalbos katedra. Tarptautiniam seminarui „Rusų kalba – užsienio kalba“	4 750
Socialinės politikos grupė. Tarptautinei vasaros mokyklai „Socialinė apsauga Europoje 1999“	12 105	VU Tarptautinių santykių institutas ir VDU Profesinių sugebėjimų tobulinimo ir vizitų mainų programa tarp Lietuvos ir Mongolijos politologų bei politologijos studentų	7 076
Lietuvos A.Puškinos draugija. Konferencijai „A.Puškinas. Du rusų literatūros amžiai Europos kultūros kontekste“	3 201	Lietuvos bibliotekinių draugija. Lietuvos–Rusijos bibliotekinių bendradarbiavimas	10 000
Pagyvenusios moters veiklos centras. Seminarui „Smurtas prieš moteris: problema Lietuvoje ir Ukrainoje“	3 235	Adomo Mickevičiaus Lietuvos ir Lenkijos santykių rėmimo fondas. Jaunųjų Lenkijos politologų forumui Lietuvoje	2 500
Lietuvos pozityviųjų grupė. Seminarui „Pilnavertis gyvenimas su ŽIV infekcija ir AIDS“	9 330	JAV-Baltijos fondas, Lietuvos skyrius. Susitikimui-diskusijai „Trys sektoriai– viena bendruomenė: vietos bendruomenės plėtros problemos ir perspektyvos“	4 673
Lietuvos liberalus jaunimas. Tarptautinei jaunimo savaitei: „Baltarusija–Rytų Europa: mokykimės demokratijos kartu“	5 930	Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija. V-ajam Varšuvos– Vilniaus praktiniam seminarui psichinės sveikatos klausimais	5 341
Edukacinis centras „Filosofija vaikams“. Seminarui „Nauji filosofijos, pilietinio ugdymo ir etikos dėstymo metodai“	4 800	Jaunųjų politologų klubas. Studentų delegacijų mainai sprendžiant Lietuvos ir Ukrainos socializacijos ir demokratizacijos problemas	3 750
VPU Lituaniistikos fakultetas. Konferencijai „Komparatyvistika šiandien: teorija ir praktika“	876	Lietuvos <i>Junior Achievement</i> . Rytų ir Centrinės Europos <i>Junior Achievement</i> konferencijai	3 695
		Paramos vaikams centras. Konferencijai - diskusijai „Gatvės vaikai: Baltijos šalių patirtis“	13 999
		Pagal programą „Rytai-Rytai“ 252 Lietuvos atstovų dalyvavimui 47 kitų šalių projektuose	49 248
		Kitos išlaidos	12 457
		Programos išlaidos	177 421 JAV dol.

MOTERŲ PROGRAMA

1998 m. gegužės mėn. Atviros Lietuvos fondas prisijungė prie Atviros visuomenės instituto tinklo Moterų programos, kuri grindžiama moterų lygia-teisiškumo, lygiavertiškumo ir savarankiškumo visuomenės gyvenime principais. Moterų programos tikslas – viešai kelti moterų problemas ir apie jas informuoti; propaguoti ir skatinti moterų aktyvumą, iniciatyvumą, savarankiškumą sprendžiant joms kylančias problemas. Moterų programa skatina tarptautinį moterų bendradarbiavimą.

1999 m. Atviros Lietuvos fondas toliau dalyvavo dviejuose Moterų programos projektuose:

Palankaus teisinio klimato nuskriaustoms moterims kūrimas

*(Women-Friendly Response to Violence
Against Women)*

Projektas įgyvendintas dviem etapais: organizuotas seminaras Budapešte, kuriame dalyvavo šio projekto koordinatore Lietuvoje G.Purvaneckienė (Jungtinių Tautų vystymo programa), bei surengti panašūs seminarai Lietuvoje.

Žmogaus teisių dėstyimas moterų organizacijų lyderėms

*(Human Rights Advanced Leadership
Training for Women)*

Buvo surengti du seminarai Ulanbatore (Mongolijoje) ir Budapešte (Vengrijoje) bei panašūs seminarai Lietuvoje. Šiame projekte dalyvauja P.Droblytė (Vilniaus moterų krizių centras), R.Jundienė (Vievio

moterų namai), O.Katkalova (Socialinių inovacijų fondas), M.Kosterinaitė (Kauno moters užimtumo informacijos centras), J.Puidienė (Kauno moters užimtumo informacijos centras).

Programos išlaidos 54 378 JAV dol.

ROMA IR PARAMOS ROMŲ (ČIGONŲ) MOKSLEIVIAMS PROGRAMOS

Atviros Lietuvos fondas 1997 m. ištraukė į Atviros visuomenės instituto tinklo programą „Parama romų (čigonų) moksleiviams“, kuri remia Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose besimokančius čigonų moksleivius, padeda jiems integruotis į mokymosi sistemą, teikia reikiamą pagalbą juos mokantiems mokytojams, aprūpina moksleivius būtinausiomis mokyklinėmis priemonėmis.

1998-1999 mokslo metais programoje dalyvavo 110 mokytojų ir 210 mokinių iš 12 rajonų 42 pradinių, pagrindinių ir vidurinių mokyklų (daugiausia moksleivių iš Vilniaus, Kauno, Varėnos, Jonavos, Šiaulių ir Panevėžio). 1999 m. pavasarį surengtas seminaras, kuriame mokytojai buvo supažindinti su į vaiką orientuotu ugdymu - su Lietuvos ugdymo įstaigose diegiama ALF „Geros pradžios“ programa. Programoje dalyvauja visi norintys čigonų tautybės mokiniai tiek iš lietuviškų, tiek ir iš rusiškų mokyklų. Taip pat buvo tęsiama Roma programa, skatinanti Lietuvos romų bendruomenių kultūrinę raišką ir socialinę integraciją.

Programos išlaidos 15 322 JAV dol.

SOCIALINĖS PROGRAMOS

**SOCIALINĖS PARAMOS
MEDICINOS
MEDICINOS INTERNETO**

**SOCIALINĖS PARAMOS
PROGRAMA**

Programos tikslas – įtraukti į visuomenės gyvenimą socialiai neapsaugotas gyventojų grupes: buvusius kalinius, alkoholikus, narkomanus bei negalios išstiktus žmones, remti savitarpio pagalbos grupes, skatinti savanorišką jų veiklą. 1999 m. daug remtų projektų skirta kaip tik šių visuomenės grupių integravimui. Aktyviai buvo dirbama su AVI tinklo Priklausomybės nuo alkoholio ir kitų narkotikų programa. Lietuvos narkologai, NVO savanoriai dalyvavo priklausomybių konsultantų mokymo kursuose Varšuvoje. Kartu su AVI tinklo Stepono Batoro fondo (Lenkija) Priklausomybės nuo alkoholio ir kitų narkotikų programa bei nevyriausybine organizacija „Vilties žingsniai“ buvo surengti trys seminarai: „ATLANTIS seminaras Policijos ir pataisos reikalų departamento darbuotojams priklausomybės nuo alkoholio ir kitų narkotikų tema“, „Policijos pagalba asmenims, priklausantiems nuo alkoholio ir kitų narkotikų“ bei „Lenkų metodika ir patirtis dirbant su sveikstančios probleminės šeimos nariais“. Programa organizavo žmonių, grįžusių iš įkalinimo ar bausmės atlikimo vietų, integravimosi projektų konkursą. Šio konkurso metu buvo atrinkti keturi projektai iš Kauno, Marijampolės, Jurbarko ir Plungės. Visi šie projektai skirti rūpintis ne tik iš bausmės atlikimo ar įkalinimo vietų grįžusių žmonių apgyvendinimu, bet ir jų socialinės integracijos, įdarbinimo klausimais.

Toliau buvo remiama Savanorių centro veikla. Centras rengia savanorių mokymą, veikia kaip tarpininkas tarp būsimų savanorių ir nevyriausybinių organizacijų, teikia konsultacijas, leidžia mokomąją literatūrą, vykdo „Savanorių veiklos ligoninėse“ projektą. Vienas svarbiausių centro uždavinių – plėsti savanorišką darbą Lietuvoje bei įtvirtinti jo juridinį statusą.

1999 m. pabaigoje Atviros Lietuvos fondas drauge su Kauno apskrities viršininko administracija įsteigė Saugaus vaiko centrą. Pagrindiniai šio centro veiklos tikslai: teikti specializuotą psichologinę, medicininę, socialinę ir teisinę pagalbą prievartą patyrusiems vaikams ir jų šeimos nariams; vykdyti seksualinės, fizinės ir emocinės vaikų prievartos prevenciją visuomenėje; šviesti su vaikais dirbančius specialistus prievartos vaikų atžvilgiu prevencijos, intervencijos ir postvencijos klausimais.

Kartu su Paramos vaikams centru buvo antrus metus tęsiama programa „Gatvės vaikai“. Šios pro-

gramos tikslas – tenkinti vaikų, dirbančių ar gyvenančių gatvėje, poreikius. Ši programa pradėta vykdyti visoje Rytų ir Vidurio Europoje. Programos veiklą koordinuoja *King Baudouin Foundation* (Belgija). Atliktas Lietuvos gatvės vaikų padėties tyrimas: kiek ir kokiuose miestuose yra gatvės vaikų, kas su jais dirba, kokios nevyriausybinių organizacijų jais rūpinasi, su kuo bendradarbiauja (kitos NVO, policija, vaikų teisių apsaugos tarnybos, mokyklos ir pan.), kokią darbą atlieka, kokie ateities planai, kas remia šių NVO veiklą finansiškai. Įsteigtas metodinis centras, surinkta informacija apie žmonių, dirbančių su gatvės vaikais, poreikius. Parengtas Lietuvos programos „Gatvės vaikai“ strateginis planas 1998-2000 m. Buvo paskelbtas viešas konkursas nevyriausybinių organizacijų parengtiems projektams remti. „Gatvės vaikų“ programą finansuoja Atviros Lietuvos fondas ir *King Baudouin Foundation*.

Lietuvos ugdomosios muzikos
Terapijos taikymo asociacija.
Muzikos terapijos kursams-seminarui

373

Lietuvos ugdomosios muzikos
terapijos taikymo asociacija, Lietuvos
dailės terapijos taikymo asociacija.
Psichologinio paruošimo programai, skirtai
Lietuvos ugdomosios muzikos terapijos taikymo
ir Lietuvos dailės terapijos taikymo asociacijos
narių, dirbančių su specialiuju poreikių
žmonėmis, profesiniam tobulinimui

720

Kauno savivaldybės Vaikų
teisių apsaugos tarnyba.
„Tiltas“ – profesionalių socialinio darbo
ryšių plėtra tarp Lietuvos ir Anglijos

585

Vilkaviškio raj. viešoji
biblioteka ir Bartininkų seniūnija.
“Kaimo biblioteka ir vaikai”

1 805

Lina Bobelienė.
Dalyvauti Priklausomybių konsultantų
mokykloje Varšuvoje

67

Laima Paulauskienė.
Dalyvauti Priklausomybių konsultantų
mokykloje Varšuvoje

67

Gediminas Norvila.
Dalyvauti Priklausomybių konsultantų
mokykloje Varšuvoje

67

Alfonas Katkus.
Dalyvauti Priklausomybių konsultantų mokykloje
Varšuvoje

67

Marijampolės m. savivaldybės Planavimo ir investicijų skyrius. Laikinos nakvynės namams grįžusiems iš įkalinimo įstaigų	4 465	Dvasinės paramos namai. Projektui „Paramos centras žmonėms, nukentėjusiems nuo naujų religinių judėjimų ir sektų veiklos“	2 000
Pagyvenusios moters veiklos centro Moterų savignyos skyrius. Reabilitacinei integracinei programai Kauno moterims, grįžusioms iš bausmės atlikimo vietų	5 033	Vilniaus Arkivyskupijos šeimos centras. Socialinės pagalbos vaikams iš girtaujančių šeimų programai	545
Judėjimo „Stabdyk nusikalstamumą“ Jurbarko skyrius. Jurbarko nakvynės namams steigti	825	„Vilties žingsniai“ – Klaipėdos filialas. Reabilitacinei pagalbai asmenims, grįžusiems iš įkalinimo vietų, priklausomiems nuo alkoholio ir kitų narkotinių medžiagų	338
Plungės raj. savivaldybės Socialinės paramos skyrius. Plungės rajono nakvynės namų veiklai plėtoti	2 096	„Vilties žingsniai“ – Vilniaus raj. filialas Seminaras „Policijos pagalba asmenims, turintiems priklausomybę nuo alkoholio ir kitų narkotinių medžiagų“	898
„Vilties žingsniai“ – Ukmergės filialas. „Vilties žingsniai“ – filialo veiklos plėtrai Ukmergės rajono seniūnijose	1 745	Fondas „Šalpa“. Vaikų klubui „ALATEEN“	750
ATLANTIS seminarui Policijos ir pataisos reikalų departamento darbuotojams priklausomybės nuo alkoholio ir kitų narkotikų tema	3 000	Jaunimo psichologinės paramos centras. Savanorių mokymui, kaip įveikti savižudybes ir krizes Lietuvoje	6 055
„Vilties žingsniai“. Lenkų metodikai ir patirčiai dirbant su sveikstančios probleminės šeimos nariais perimti	722	Socialinės politikos grupė. Baltijos šalių socialinės apsaugos vasaros mokyklai	4 277
„Vilties žingsniai“ – Ignalinos filialas. Alkoholizmo prevencijai ir pagalbai šeimai (dėl šeimos nario alkoholizmo) organizuoti	2 648	Jaunimo psichologinės paramos centras. Projektui „Krizių įveikimo centras paaugliams ir jauniems žmonėms“	8 250
„Vilties žingsniai“ – Visagino filialas. Pagalbai alkoholikų ir narkomanų vaikams	1 994	Aktyvioji krizių intervencija ir savižudybių prevencija „Vilties žingsniai“. Informacijai apie alkoholizmą kaip asmens ir šeimos ligą skleisti	1500
Aleksandra Sokolova. Dalyvauti V-oje Priklausomybių konsultantų mokykloje Varšuvoje	68	Saugaus vaiko centrui sukurti ir veiklai organizuoti	30 000
Stefanija Kančiuvienė. Dalyvauti V-oje Priklausomybių konsultantų mokykloje Varšuvoje	68	„Gatvės vaikų“ integracijos projektų konkursas (surengtas kartu su Paramos vaikams centru, finansuota kartu su <i>King Baudouin Foundation</i>)	
Vaiva Povilaitienė. Dalyvauti V-oje Priklausomybių konsultantų mokykloje Varšuvoje	68	Kauno arkivyskupijos Švč. Jėzaus širdies parapija. Kauno Šančių vaikų dienos centrui	788
Vladimiras Šupinis. Dalyvauti V-oje Priklausomybių konsultantų mokykloje Varšuvoje	68	Vilniaus Šv. Jono kongregacijos vienuolynas. Šv. Jono vaikai	9 200
Nijolė Sturlienė. Dalyvauti V-oje Priklausomybių konsultantų mokykloje Varšuvoje	68	Klaipėdos dvasinės pagalbos jaunimui centras. Gatvės vaikų ir paauglių preventyvusis ugdymas per gyvenimo įgūdžių lavinimą	9 760

SOCIALINĖS PROGRAMOS

Marijos krikščionių pagalbos dukterų institutas. Palemono vaikų dienos centrai	7 500
Jaunimo psichologinės paramos centras. Rasų rajono gatvės vaikų klubui „Vaidrodukas“	6 010
Palaimintojo J. Matulaičio parapija. Vaikų socialinių įgūdžių lavinimo programai	3 390
VĮ „Elevala“. Dienos užimtumo centras vaikams, vartojantiems toksines ir narkotines medžiagas	3 382
Telšių vaikų ir jaunimo psichologinio centras. Telšių gatvės vaikų užimtumo programa	4 850
Savanorių centras. Savanorių centro veiklos plėtrai	50 155
Kitos išlaidos	19 814
Programos išlaidos	192 759 JAV dol.

VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS

Programų tikslas – padėti įgyvendinti svarbiausias žmonių socialines teises sveikatos srityje, keisti piliečių požiūrį į savo sveikatą, sudaryti vienodas galimybes gauti sveikatos priežiūrą ir su ja susijusią informaciją visiems gyventojams, o ypač labiausiai pažeidžiamoms jų grupėms įgyvendinant svarbiausią principą „sveikas žmogus – sveika visuomenė“.

Pagrindinės veiklos kryptys

- Lietuvos gyventojų sveikatos gerinimas, skatinant ir remiant visuomenės sveikatos politikos įgyvendinimą nacionaliniu ir regioniniu mastu (svarbiausių sveikatos problemų nustatymas ir skelbimas, efektyvių sveikatos gerinimo programų vykdymas, visuomenės švietimas ir įtraukimas į sveikatos gerinimo programas);
- sveikatos priežiūros specialistų ruošimas ir jų kvalifikacijos kėlimas visuomenės sveikatos ir klinikinės medicinos srityje.

Šių tikslų buvo siekiama įgyvendinant vieną nacionalinę ir devynias AVI tinklo programas.

Nacionalinė Sveikatos priežiūros programa

Programa pradėta 1998 m. naujoms sveikatos priežiūros iniciatyvoms remti.

1999 m. buvo remti projektai, skirti sveikatos gyvensenos propagavimui ir ligų profilaktikai, sveikatos gerinimo programų įgyvendinimui, ypač rajonuose ir kaimo vietovėse. Siekiant paskatinti rajonų savivaldybes bendradarbiauti su kitomis vietos organizacijomis ir bendruomene bei kartu rengti ir vykdyti visuomenės sveikatos stiprinimo ir švietimo programas, paskelbtas konkursas „Bendruomenės sveikatos stiprinimas“.

Lietuvos psichosocialinės reabilitacijos asociacija. Nacionalinės psichikos sveikatos strategijai kurti	14 150
Neurodinaminės terapijos asociacija. Neurodinaminės terapijos <i>Bobath</i> pagrindų kursui	7 700
Dvasinės paramos namai. Brošiūrai <i>Kaip padėti savo vaikui</i> parengti ir išleisti	3 681
Lietuvos AIDS centras. Respublikos moksleivių žinių konkursui „Moksleiviai prieš AIDS“ rengti	2 950
Lietuvos AIDS centras. Edukaciniams vaizdo filmams ŽIV infekcijos prevencijos tema kurti	5 500
Programos išlaidos	33 981 JAV dol.

Sveikatos priežiūros iniciatyvų programa (*Health Care Initiatives*)

1999 m. programos tikslas – rūpintis visos visuomenės ir atskirų jos grupių sveikata. Buvo paskelbtas konkursas ir paremti projektai, kuriais siekiama naujovių šiose srityse: visuomenės sveikatos politikos plėtojimas, pacientų teisės ir etikos principai sveikatos apsaugos sistemoje, visuomenės psichinės sveikatos stiprinimas, tuberkuliozės profilaktika ir kontrolė įkalinimo įstaigose. Taip pat buvo remiami nauji studijų projektai, skirti ne tik ligo gydymui, bet ir ligų prevencijai, skatinantys visapusiškai rengti sveikatos specialistą.

Kauno medicinos universitetas.
Projektui „Žmogiškųjų resursu, žinių ir įgūdžių formavimas naujosios visuomenės sveikatos politikos įgyvendinimui nacionaliniu bei regioniniu mastu“

31 364

Kauno medicinos universitetas. Tęstinio podiplominio visuomenės sveikatos vadybos mokymo programai sukurti	7 000
Sveikatos priežiūros tarnyba prie VRM. DOTS strategija pagrįstos tuberkuliozės prevencijai ir gydymo sistemai parengti ir diegti Lietuvos kalėjimuose	14 000
Jaunimo sveikatos centras. Suicidų postvencijai mokyklose organizuoti	15 425
Bendra iniciatyva Vilniaus modeliui sukurti (Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, Vilniaus savivaldybė, Vilniaus vaiko raidos centras ir Vilniaus jaunimo psichologinės paramos centras). Vilniaus modelio bendruomenės tarnybų tinklui rizikos grupių vaikams ir šeimoms plėsti	34 000
Lietuvos medicinos etikos komitetas. Sveikatos priežiūros etikos strategijai plėtoti	10 000
Kauno medicinos universitetas. Bendruomenių aktyvumui sprendžiant sveikatos priežiūros etines problemas kelti	20 000
Lietuvos sutrikusio vystymosi žmonių reabilitacijos draugija. „Psichoterapinis požiūris į šeimą besikeičiančioje visuomenėje“	12 000
AMADE – Lietuva. Tarpžinybiniam policijos ir krizių tarnybų bendravimui vystant vaikų ir paauglių psichinės sveikatos sistemą plėtoti	10 000
Marijampolės m. savivaldybė. Projektui „Sveikas žmogus – sveika visuomenė“	1 500
Vilniaus bendruomenės sveikatos centras. Vilniaus m. psichikos sveikatos centrų komandų mokymui ir ryšiams su bendrosios praktikos komandomis kurti	10 000
LR Sveikatos apsaugos ministerija. III-ajai Nacionalinei sveikatos politikos konferencijai „Lietuvos sveikatos politika XXI amžiuje“	12 450
Stažuotės, konferencijos, mokymai	
1999 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn. Dubrovnikų vasaros mokykloje „Sveikatos apsaugos reforma“ (Dubrovnik Summer School on Health Care Reforms) ir konferencijoje „Sveikatos apsaugos draudimas pereinamuoju laikotarpiu“ (Conference on Health Insurance in Transition) dalyvavo:	

Gintaras Kacevičius
(Vilniaus teritorinė ligonių kasa)

Jonas Kairys
(Vilniaus Šeškinės poliklinika)

Laimutis Paškevičius
(LR Sveikatos apsaugos ministerija)

Žilvinas Padaiga
(KMU Visuomenės sveikatos fakultetas)

Eglė Zebienė
(Vilniaus Šeškinės poliklinikos bendrosios praktikos centras)

Kelionėms skirta 5 320

Programos išlaidos 183 060 JAV dol.

Geriatrijos ir gerontologijos programa (*Geriatrics and Gerontology*)

Atviros Lietuvos fondas kartu su Atviros visuomenės institutu 1997 m. pradėjo trejų metų Geriatrijos ir gerontologijos programą. Buvo skatinami ir remiami modeliniai projektai naujoms socialinės ir medicininės pagalbos teikimo seniems žmonėms programoms įgyvendinti, ypač bendruomeninės senų žmonių priežiūros ir slaugos namuose.

Taip pat buvo paremtas naujų mokymo programų ir metodinės medžiagos rengimas bei išleidimas, organizuoti gydytojų, medicinos seserų, socialinių darbuotojų mokymai ir seminarai. Vykdamas programą, suburta nemaža Lietuvos specialistų, kurie glaudžiai bendradarbiauja su kitų šalių kolegomis, taip pat su dalyvavusiais Geriatrijos ir gerontologijos programos tinklo organizuotuose projektuose.

Petrašiūnų bendruomenės centras.
Tarpdisciplininės komandos veiklai plėsti

9 300

KMU Geriatrijos klinika.
Gerontologijos ir geriatrijos kursams poliklinikoje dirbančioms slaugytojoms organizuoti

17 878

Kauno VDU socialinės rūpybos profesinių studijų centras.
Specializuotam socialinio darbo mokymui gerontologijos srityje rengti

15 672

Pagyvenusios moters veiklos centras.
Kauno m. Šančių rajono ir Rokų priemiesčio pagyvenusių žmonių socialinių reikmių tyrimui ir paslaugų teikimui

3 500

Lietuvos gerontologų ir geriatrų draugija.
Vilniaus seminarams „Geriatrija I, II, III“ rengti

15 450

Iš viso projektams 61 800 JAV dol.

Stažuotės, konferencijos, mokymai

1999 m. gegužės mėn. regioninėje mokomojoje gerontologijos konferencijoje Budapešte buvo supažindinama su projektų ir naujų programų rengimu, gerontologijos aktualijomis. Konferencijoje dalyvavo trijų AVI ir ALF paremtų projektų vadovai:

Jelena Čeremnych-Aleksejenko
(Gerontologijos ir reabilitacijos centras)

Diana Mieliauskaitė
(Gerontologijos ir reabilitacijos centras)

Jūratė Macijauskienė
(KMU Geriatrijos klinika)

1999m. rugsėjo mėn. Ženevoje vyko VI-asis Paliatyvinės slaugos Europos asociacijos kongresas, kuriame žymiausi pasaulio specialistai skaitė pranešimus apie mirštančiųjų slaugą. Po kongreso įvyko nacionalinių Soroso fondų siūstų atstovų pasitarimas, kuriame buvo aptartos tolesnės paliatyvios slaugos gerinimo ir plėtojimo galimybės. Kongrese dalyvavo:

Janė Baublienė
(Vilniaus universitetinės ligoninės „Santariškių klinikos“ Skausmo gydymo dienos stacionaras)

Arvydas Šeškevičius
(KMU Slaugos fakultetas)

Jūratė Macijauskienė
(KMU Geriatrijos klinika, pusantr mėnesio stažavosi Clevelende, JAV, kur susipažino su senų, neįgalių ir mirštančių žmonių slauga JAV)

1999 m. rugsėjo mėn. Budapešte vyko *The Caring Communities Seminar*, skirtas aptarti vietos valdžios vaidmeniui organizuojant paslaugas ir palankią aplinką seniems ir neįgaliems žmonėms. Seminare buvo pristatomi studentų architektų parengti projektai, kuriuose atsižvelgta į senų ir neįgalių žmonių poreikius. Seminare dalyvavo:

Gintaras Stauskis
(VGTU Architektūros ir urbanistikos katedra)

Vasilij Jemeljanov
(Vilniaus m. savivaldybės taryba)

Albinas Cibulskas
(Pagyvenusių žmonių asociacijos tarybos Vilniaus skyrius)

Danguolė Arkušauskienė
(Klaipėdos savivaldybės architektūros ir urbanistikos skyrius)

Audronė Liešytė
(Klaipėdos savivaldybės socialinės rūpybos skyrius)

Diana Stankaitienė
(Klaipėdos savivaldybės socialinių paslaugų skyrius)

Alberto Schweitzerio medicinos

seminarai (*Albert Schweitzer Medical Seminars*)

Programos tikslas – remti keitimąsi žiniomis ir specialistų mainus tarp JAV ir Rytų Europos bei NVS šalių medicinos institucijų. *Albert Schweitzer Institute for Humanities* (JAV) padeda organizuoti seminarus ir parenka dėstytojus.

1999 m. organizuoti du regioniniai Baltijos šalių trijų dienų A. Schweitzerio seminarai, kuriuos vedė JAV, Estijos, Latvijos bei Lietuvos specialistai.

Gegužės mėn. Rygoje vykęs medicinos etikos seminaras, kuriame dalyvavo skirtingą patirtį turintys specialistai, padėjo išsiaiškinti svarbiausius medicinos etikos sampratų skirtumus, įvertinti kultūrinių ir ekonominių veiksnių daroma įtaką profesinės etikos raidai. Aštuoniolikai Lietuvos dalyvių buvo įdomu sužinoti apie JAV ligoninių etikos komitetų veiklos kryptis.

Gegužės mėn. Taline vyko seminaras „Tuberkuliozė: pasaulinės epidemijos pradžia“ (*Tuberculosis: Emerging Global Epidemic*), kuriame buvo pateikta informacija apie tuberkuliozės (TB) paplitimą atskiruose regionuose, TB diagnostikos, gydymo ir profilaktikos programas, vaistams atsparios TB gydymą. Itin daug dėmesio buvo skirta didelės rizikos žmonių grupių, pirmiausia – esančių įkalinimo įstaigose, TB gydymui. Seminare dalyvavo 16 Lietuvos medicinos darbuotojų.

1999 m. birželio mėn. Budapešte vyko seminaras „Vaikų ir paauglių psichinė sveikata“ (*Regional Schweitzer Seminar on Child and Adolescent Mental Health*), kuriame aptarti vaikų įvairių psichinių susirgimų profilaktikos ir gydymo klausimai, bendruomenės, mokyklos, tėvų pagalba sergančiam vaikui, skirtingų šalių vaikų psichiatrijos įstaigų veikla, įvairūs šių įstaigų modeliai. Seminare dalyvavo:

Viktorija Grigaliūnienė
(KMU Psichiatrijos klinika)

Ričardas P.Liškauskas
(Dvasinės pagalbos jaunimui centras, Klaipėda)

Vaiva Martinkienė
(Šiaulių psichinės sveikatos centras)

Vida Matulionienė
(Kauno centrinės poliklinikos psichinės sveikatos centras)

Dalia Tekoriūtė
(„Vaikų karštoji linija“, Vilnius)

1999 m. spalio mėn. Budapešte vyko seminaras „Pažeidžiamų gyventojų grupių pirminė sveikatos

Kelionėms skirta 7 521 JAV dol.

priežiūra" (*Primary Health Care Nursing for Vulnerable Populations*), kuriame buvo nagrinėtos žmonių su psichine ir fizine negalia, kūdikių, moterų, chronišku ligonių ir pagyvenusių žmonių priežiūros problemos, taip pat benamių, pabėgėlių, žmonių, esančių įkalinimo įstaigose, slauga. Seminare dalyvavo:

Juozas Bukelis
(Kauno Šilainių poliklinika)

Irena Čygaitė-Buožienė
(KMU Slaugos fakultetas)

Daiva Kalantienė
(Psichinės sveikatos centras)

Danutė Kalibaitienė
(VU Propedeutikos ir slaugos studijų centras)

Renata Liachovič
(Vilniaus Šeškinės poliklinika)

Programos išlaidos 7 121 JAV dol.

Tarptautinė žalos mažinimo programa (*International Harm Reduction Development Program*)

Programa palaiko iniciatyvas, padedančias mažinti narkotikus vartojančių žmonių atskirtumą, garantuoti jų teises į sveikatos priežiūrą ir socialines paslaugas.

Buvo remiami modeliniai pakaitinio gydymo metadonu ir adatų švirkštų keitimo projektai, organizuojami mokymai ir seminarai priklausomybių psichiatrams, bendrosios praktikos gydytojams, socialiniams ir „gatvių“ darbuotojams, ruošiami mokomoji ir informacinė medžiaga. Įvertinimai rodo, kad šios programos taikomų priemonių dėka ŽIV plitimas tarp intraveninių narkomanų Lietuvoje yra ne toks spartus kaip kaimyninėse šalyse – Latvijoje, Baltarusijoje, Kaliningrado srityje.

Lietuvos priklausomybių psichiatrijos asociacija.
Adatų švirkštų keitimo programa

13 710

Lietuvos priklausomybių psichiatrijos asociacija.
Pakaitinio gydymo metadonu 1999-2000 m. programa

13 460

Pagalbos kenčiantiems nuo narkomanijos, AIDS sergantiems ir ŽIV viruso nešiotojams draugija.
Pakaitinio gydymo metadonu programa
Druskininkuose

11 630

Klaipėdos AIDS ir narkotikų prevencijos grupė.
Adatų švirkštų keitimo programa

19 472

Visagino psichinės sveikatos centras.
Adatų švirkštų keitimo programa

9 915

Aleksandr Slatvickij.
Stipendija dalyvauti tarptautinėje konferencijoje „Reduction of Drug Related Harm“, Ženevoje

1 028

Aleksandr Slatvickij.
Stipendija dalyvauti „Technical Review Committee Meeting“, Maskvoje

300

Harm Reduction programos
dalyvių konferencijai Vilniuje organizuoti

395

Programos išlaidos 69 910 JAV dol.

Psichinės negalios programa

(*Mental Disabilities Advocacy Program*)

Ši programa pradėta 1999 m. Pagrindinis jos tikslas – skatinti žmonių su negalia (ypač psichine negalia) asmeninį ir profesinį lavinimą, jų teisių gynimą ir integraciją į visuomenę.

Remtos iniciatyvos, palaikančios ir skatinančios pažangias psichinės sveikatos priežiūros reformos kryptis: bendruomenės tarnybų (savivaldybės psichikos sveikatos centrų, vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos tarnybų, krizių centrų ir kt.) plėtrą; psichikos sveikatos priežiūros specialistų mokymą pabrėžiant iš įvairių specialistų sudarytos komandos svarbą, šeimos ir bendruomenės įtraukimą į gydymo bei reabilitacijos procesą; naujų efektyvių nemedikamentinės pagalbos metodų (šeimos konsultavimas ir šeimos terapija, psichosocialinė reabilitacija, individuali ir grupinė psichoterapija, klinikinis socialinis darbas) integraciją; visų visuomenės narių tolerancijos sutrikusios psichikos žmonėms ugdymą ginant asmenų su psichikos sutrikimais teises.

Markučių dienos veiklos centras.
Projektui „Partnerystė gyvenimo kokybės vardan“

4 970

Psichikos sveikatos iniciatyva.
Projektui „Psichosocialinė reabilitacija bendruomenėje“

31 830

Dainius Pūras.
Stipendija dalyvauti „Mental Disability Advocacy Project in 2000 based in Europe“, Budapešte, Vengrijoje

625

Programos išlaidos 37 425 JAV dol.

**Salzburgo Cornello seminarai
gydytojams**

(Salzburg Cornell Seminar for Physicians)

Programos tikslas – padėti jauniems gydytojams susipažinti su naujausiais medicinos laimėjimais prestižinėse JAV medicinos institucijose.

Gydytojai buvo supažindinti su naujausiais laimėjimais psichiatrijos, neurologijos, epidemiologijos, ginekologijos, vaikų, infekcinių bei kitų ligų srityse. 1999 m. pradėti nauji seminarai šeimos gydytojams. Dalyviai gavo metodinės medžiagos, pagal kurią galės mokyti savo kolegas. Seminarų medžiaga, įrašyta į kompaktinius diskus, siunčiama seminarų dalyviams bei bibliotekoms.

1999 m. penkiolikoje seminarų dalyvavo 30 įvairių specialybių gydytojų:

Violeta Baravykienė

(Klaipėdos tuberkuliozės ligoninė)

Šarūnas Bernotas

(VU Vaikų ligoninės ortopedijos skyrius)

Diana Bilskienė

(KMU Intensyvios priežiūros klinika)

Jūratė Buinauskienė

(KMU)

Jelena Čelutkienė

(VU Santariškių ligoninė)

Edvardas Danila

(VU Santariškių ligoninė)

Jūratė Dementavičienė

(VU Greitosios pagalbos ligoninė)

Eglė Gurskienė

(KMU Ausų, nosies ir gerklės ligų skyrius)

Nomeda Jokubaitienė

(VU Vaikų ligoninė)

Aušra Kaminskaitė

(VU MF Pulmonologijos katedra)

Tadas Kananavičius

(VU Greitosios pagalbos ligoninė)

Gintaras Kaubrys

(VU Neurologijos klinika)

Jolanta Kudzytė

(KMU Vaikų ligų klinika)

Saulius-Rytas Lapinskas

(Jonavos centrinės ligoninės traumų ir ortopedijos skyrius)

Giedrius Likatavičius

(VU MF Bendrosios praktikos skyrius)

Daiva Makaravičienė

(Vilniaus Antakalnio poliklinika)

Kęstutis Malakauskas

(KMU Pulmonologijos ir ftiziologijos skyrius)

Reda Matuzevičienė

(VU Santariškių ligoninė)

Margarita Petrauskaitė

(VU Antakalnio ligoninė)

Jolanta Petrulytė

(KMU Psichiatrijos klinika)

Romualdas Tomas Preikša

(KMU Endokrinologijos institutas)

Violeta Radžiūnienė

(VU Ligoninės vaikų ligų skyrius)

Gediminas Raila

(KMU Šeimos medicinos klinika)

Inga Rudzikienė

(Vilniaus Šeškinės poliklinika)

Jelena Savina

(VU Vaikų ligoninės konsultacinė poliklinika)

Audrius Šimaitis

(Klaipėdos Jūrininkų ligoninė)

Antanas Tumėnas

(VU Santariškių ligoninė)

Ingrida Verbienė

(KMU Onkologijos skyrius)

Živilė Žaliūnaitė

(KMU Pediatrijos klinika)

Šarūnas Žemaitis

(VU Ligoninės ortopedijos klinika)

Šiais metais programa pradėjo organizuoti dviejų mėnesių stažuotes Austrijoje, kuriose dalyvavo 5 Lietuvos medikai:

Narimantas Evaldas Samalavičius

(VU Raudonojo Kryžiaus ligoninė) – stažuotė University Hospital, AKH, Viena

Jūratė Jakiūnienė

(Vilniaus Misionierių ligoninė) – stažuotė Landeskrankenhaus St. Johannspital, Salzburg

Šarūnas Žemaitis

(VU Greitosios pagalbos ligoninė) – stažuotė Lorenz-Bohler Krankenhaus, Viena

Reda Aržanauskienė

(Kauno centro poliklinika) – stažuotė Allgemeines Krankenhaus University Hospital, Viena

Vytautas Vaitkus

(Kauno Raudonojo Kryžiaus ligoninė) – stažuotė Landeskrankenhaus St. Johannspital, Salzburg

Kelionėms skirta

22 743 JAV dol.

Ultragarso mokymo centras

(Ultrasound Training Centers)

Padedant Tomo Džefersono universitetui (*Thomas Jefferson University* – TJU, JAV), prie Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto Gastroenterologijos

klinikos kuriamas ultragarso ir diagnostikos mokymo centras. Šio centro specialistams organizuojami mokymai Filadelfijoje, TJU, kviečiami vizituojantys profesoriai, rengiamos naujos mokymo programos bei mokymo medžiaga, medicinos studijoms.

Kelionėms skirta

978 JAV dol.

Gimti sveikam

(*Well Born*)

1998 m. pradėta 4,5 metų perinatologijos mokymo programa, kurią vykdo Lietuvos perinatalinės medicinos asociacija kartu su *International Relief Teams* (San Diego, Kalifornija, JAV).

Ši programa skirta akušeriams-ginekologams, neonatologams, akušeriams bei naujagimių medicinos seserims. 1998-1999 m. buvo surengti 4 mokymo ciklai, kuriuose dalyvavo 52 gydytojai ir medicinos seserys (12 „komandų“) iš didžiausių respublikos ligoninių. Kursuose kėlė kvalifikaciją tie patys dalyviai, kurie buvo rengiami savarankiškai mokyti savo bei kitų ligoninių kolegas.

1999 m. organizuoti trečiasis ir ketvirtasis mokymo ciklai gerokai skyrėsi nuo pirmųjų dviejų: kai kurios temos buvo atskirai nagrinėjamos su gydytojais ir medicinos seserimis, akušeriais-ginekologais ir neonatologais, daugiau dėmesio buvo skirta sudėtingų ir įdomių klinikinių atvejų aptarimui, kursai buvo intensyvesni.

1999 m. kursų dalyviai savarankiškai pradėjo antrąjį mokymo etapą ir, pasinaudodami kursų medžiaga, įvairiose Respublikos ligoninėse mokė daugiau kaip 450 gydytojų ir medicinos seserų. Su kai kuriomis kursuose dėstytomis temomis buvo supažindinti gegužės mėn. vykusios respublikinės akušerių konferencijos dalyviai (daugiau negu 400 akušerių). Tokiu būdu mokymo programa „Gimti sveikam“ pamažu išsibėgėja ir į ją įsitraukia vis daugiau medicinos specialistų, kurie rūpinasi motinos ir kūdikio sveikata.

Programos išlaidos

49 900 JAV dol.

„Galvos traumų“ programa

(*Head Injury Management*)

1998 m. lapkričio mėn. pradėta ketverių metų programa, kurią įgyvendina Vilniaus greitosios pagalbos ligoninės Neurochirurgijos skyrius kartu su *Aitken Neuroscience* institutu (JAV). Programos tikslas – pagerinti žmonių būklę po sunkių galvos traumų.

Programoje dalyvaujantys Lietuvos neurochirurgai ne tik gavo rekomendacijų iš JAV mokslininkų, kaip elgtis su ligoniais konkrečiais atvejais, bet pagal amerikiečių nurodytus kriterijus rinko informaciją apie savo pacientus, jiems taikytus gydymo metodus, traumų padarinius ir kartu su kitų šalių mokslininkais (iš Vengrijos, Lenkijos, Slovėnijos, Čekijos, Latvijos, Estijos ir kt.) prisidėjo prie didžiausios pasaulyje duomenų bazės „Sunkių galvos smegenų traumų gydymo vadovas“ kūrimo.

1999 m. Vilniaus greitosios pagalbos ligoninėje buvo diegiamos naujausios sunkių galvos smegenų traumų gydymo metodikos. Kitais metais planuojama programą plėsti, įtraukti į šį projektą ir kitas Lietuvos ligonines. Šitaip bus propaguojami naujausi gydymo metodai, toliau kaupiama duomenų bazė, kuri leis koreguoti modernias ligonių gydymo metodikas.

Programos išlaidos

13 043 JAV dol.

Medicinos programų kitos išlaidos

37 995 JAV dol.

Medicinos programų išlaidos

525 477 JAV dol.

MEDICINOS INTERNETO PROGRAMA

Medicinos Interneto programa skatina ir remia Interneto naudojimą medicininei informacijai gauti bei platinti. 1999 m. ši programa buvo patikslinta, ji skirta ne vien medicinai, bet remia projektus taikyti Internetą ir visuomenės sveikatos priežiūrai. Be to, ši programa dabar remia ir kitų informacijos technologijų taikymą medicinoje.

Pagrindinės medicinos Interneto programos veiklos 1999 m. sritys buvo dvi:

- sveikatos apsaugos darbuotojų skatinimas teikti medžiagą ir informacines paslaugas („turinio“ projektai);
- sveikatos apsaugos darbuotojų mokymas naudoti informacinėmis technologijomis.

1999 m. įvyko du konkursai:

Informacinės technologijos medicinai.

Buvo priimamos paraiškos projektams, kurių tikslas panaudoti Internetą bei kompaktinius diskus

SOCIALINĖS PROGRAMOS

skleisti medicinos informacijai; teikti medicinos konsultavimo ir diagnostikos paslaugas; parengti ir įgyvendinti nuotoline studijas, parūpinti mokymo medžiagos; kurti medicinos informacijos portalus, paieškos sistemas.

Konkursui buvo pateikta 15 paraiškų, 9 iš jų paremtos.

Informacinės technologijos visuomenės sveikatai

Buvo priimamos paraiškos projektams, kurių tikslas – panaudoti Internetą bei kompaktinius diskus mokant visuomenę gyventi sveikai ir saugiai bei susikurti tam sąlygas ir aplinką; kurti psichologinės ir socialinės pagalbos bei informacijos teikimo grupes žmonėms, turintiems žalingų įpročių bei sergantiems chroniškais ligomis; informuoti visuomenę apie sveikatai kenksmingas paslaugas, produktus bei sąlygas, taip pat ekstremalias situacijas; skatinti tarpžinybinį, valdymo ir visuomeninių struktūrų keitimąsi sveikatos informacija; skatinti specialistų rengimo, tobulinimo ir informavimo programų rengimą ir platinimą.

Konkursui buvo pateiktos 23 paraiškos, 11 iš jų paremtos.

1999 m. buvo toliau remiamas ir tobulinamas sveikatos apsaugos darbuotojų mokymo naudotis informacinėmis technologijomis tinklas, kuris apima Vilnių, Kauną ir Klaipėdą. 1999 m. prie šio tinklo prisidėjo Panevėžys. Paremtas sveikatos apsaugos darbuotojams skirtos mokymo klasės įrengimas. Patobulinta mokymo programa, daugiau mokymo medžiagos atsirado Internete.

Medicinos Interneto programa 1999 m. bendradarbiavo su LR Sveikatos apsaugos ministerija.

Konkursas „Informacinės technologijos medicinai“

Lietuvos onkologijos centras.
Interneto portalas „Onkologija“

7 500

KMU Psichofiziologijos ir reabilitacijos institutas.
Telemedicininių konsultacijų sistemos ligoniams po išeminės širdies ligos chirurginio gydymo sukūrimas

5 000

VU Medicinos fakultetas,
Bendrosios chirurgijos klinika.
Ūminės chirurginės pilvo ligos

3 565

VU Lietuvoje registruotų vaistų informacijos sistema.
Vaistų aprašų žinynas

9 750

Lietuvos alergologijos centras.
Svetainė „Alergija astma imunologija (AAI)“

5 125

Kauno medicinos universitetas.
Kauno medicinos universiteto vizualinės gastroenterologijos atlasas Internete

4 800

Kauno medicinos universiteto Studentų atstovybė.
Kauno medicinos universiteto studentų, jaunujų gydytojų bei dėstytojų Interneto tinklalapis

2 500

Respublikinis patloginės anatomijos centras.
Ligoninių duomenų bazes integruojanti sistema

5 355

Respublikinis patloginės anatomijos centras.
Vilniaus universiteto patologijos kurso mokomosios medžiagos pateikimas tinklalapyje

2 250

Konkursas „Informacinės technologijos visuomenės sveikatai“

Vilniaus visuomenės sveikatos centras.
Interneto panaudojimas visuomenės sveikatos mokymo ir informavimo programoje

5 330

Lietuvos gamtos fondas.
Projekto „Vilniaus miesto geriamojo vandens kokybė ir visuomenės švietimas“ parengimas ir paskelbimas Interneto puslapyje

2 000

KMU Psichofiziologijos ir reabilitacijos institutas.
„Žvali senatvė“. Metodinė medžiaga seniems žmonėms ir tiems, kurie jiems padeda

5 750

Klaipėdos universitetas,
Sveikatos mokslų fakultetas.
Vakarų Lietuvos visuomenės sveikatos internetinė svetainė

2 000

Kauno medicinos universitetas.
Sveikatos priežiūros svetainės Lietuvos gyventojams sukūrimas

10 000

Kauno medicinos universitetinė klinika, Kardiochirurgijos klinika.
„Išeminės širdies ligos chirurginis gydymas ir ilgalaikė reabilitacija“ (kompiuterinė mokymo priemonė ligoniui, jo šeimos nariams ir slaugos personalui)

10 000

Lietuvos medicinos etikos komitetas prie LR Sveikatos apsaugos ministerijos. Lietuvos medicinos etikos komiteto internetinės svetainės sukūrimas	3 000	„Kardiosignalas“. Elektrokardiogramų analizės ir konsultavimo sistemos per Internetą Kauno miesto medicinos įstaigoms sukūrimas	5 944
Sveikatos ekonomikos centras. Sveikatos priežiūros reforma, problemos, informacija, sprendimai	5 000	Psichikos sveikatos tarybos Lietuvos psichosocialinės reabilitacijos asociacija. Nacionalinės psichikos sveikatos strategijos kūrimas	6 100
„Onkovita“. Krūties vėžio profilaktika Interneto svetainėje	1 000	Lietuvos insulto asociacija. Elektroninis žurnalas <i>Neurologijos seminarai</i>	750
Kauno profilaktinės dezinfekcijos stotis. Infekcijų platintojai ir jų kontrolė Lietuvoje	1 705	Sveikatos priežiūros tarnyba prie VRM. Pagrįstos DOTS strategija tuberkuliozės prevencijos ir gydymo sistemos parengimas ir įdiegimas Lietuvos kalėjimuose	10 647
Vilniaus Universiteto medicinos fakulteto Bendrosios praktikos gydytojų centras. Bendrosios praktikos gydytojų centro internetinė svetainė	698	Lietuvos medicinos etikos komitetas. Sveikatos priežiūros etikos strategija	2 543
Kiti projektai		Kauno medicinos universitetas. Žmogiškųjų resursų, žinių ir įgūdžių formavimas naujosios visuomenės sveikatos politikos įgyvendinimui nacionaliniu bei regioniniu mastu	10 000
Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacija. Žmonių, turinčių fizinę negalią, integravimas į visuomenę intensyvinant informacijos prieinamumą	3 925	Mokymo panaudojant Internetą projektai	
Kauno medicinos universitetas. CD_ROM „Diagnostiniai testai ir katalogizuota informacija“	7 523	KTU Panevėžio filialas. Interneto klasės įsteigimas	8 750
Natūropatų klubas. Laparoskopinės chirurgijos WWW svetainės parengimas	3 950	ALF inicijuotas projektas. IT kursai Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Panevėžio sveikatos apsaugos darbuotojams	22 250
Lietuvos studentų stomatologų asociacija. Internetas – stomatologijos studijos	1 738	Kitos išlaidos	8 653
		Programos išlaidos	195 101 JAV dol.

SOCIALINĒS PROGRAMOS
KULTŪROS PROGRAMOS

KULTŪROS INFRASTRUKTŪRŲ PROGRAMA

Remia edukacinius, socialines permainas skatinančius kultūros projektus, modernių kultūros centrų veiklą, kultūros darbuotojų, pirmiausia vadybininkų, mokymą, sociologinius kultūrinių poreikių tyrimus; skatina kultūrinį vyksmą regionuose, kultūros informacijos sklaidimo modernizavimą.

1999 m. programa toliau rėmė periodinius kultūros leidinius, analitinės žurnalistikos plėtrą.

Toliau tęstas muziejų edukacinių programų projektas, kuriuo remiama muziejų edukacinės veiklos, kaip specialiosios mokymo formos, plėtra.

Pradėta įgyvendinti moderni kultūros informacijos sklaidimo, ikonografinio paveldo suaktualinimo programa.

Siekiant modernizuoti juridinę kultūros institucijų bazę ir paskatinti struktūrines permainas kultūros srityje, plėtotas bendradarbiavimas su valstybinėmis institucijomis, inicijuoti regionų kultūrinių poreikių sociologiniai tyrimai.

1999 m. Kultūros infrastruktūrų programa

- Surengtas muziejų edukacinių programų konkursas, kuriame dalyvavo 29 įvairių tipų muziejai, galerijos bei kitos institucijos, turinčios muziejinių rinkinių ir jų ekspozicijų.
- Lietuvos muziejininkams (22 dalyviai), vykdančioms edukacines programas, surengtas seminaras „Kitoks muziejus“. Seminarui vadovavo Maja Parczewska ir Janusz Byszewski's – Mokokosios kūrybinės laboratorijos Šiuolaikinio meno centre Ujazdowski rūmuose (Varšuvoje) įkūrėjai.
- Kartu su ALF Interneto programa paskelbti konkursai: „Lietuvos virtualių muziejų portalas“ ir „Lietuvos muziejų multimedijos svetainės Internetė“. Jie paspartino naujų komunikacijos technologijų panaudojimą Lietuvos muziejuose, leido muziejams teikti per Internetą informaciją Lietuvai ir pasauliui apie sukauptas vertybes.
- Surengtas konkursas „Kultūrinė periodika“, kuriame dalyvavo 26 leidinių atstovai. Paramą gavo projektai, numatę rengti diskusijas aktualiomis visuomeninio gyvenimo temomis, rašyti poleminių straipsnių ciklus, kuriuose Lietuvos kultūros problematika siejama su argumentuota socialine analize.

- Atliktas reprezentatyvus kultūrinių poreikių dviejuose regionuose (Jurbarko ir Trakų) sociologinis tyrimas; kartu su Kultūros ministerija pradėtos kurti Lietuvos kultūros politikos nuostatos.

Biržų raj. muzikos mokykla.
„Penkios dienos meno pasaulyje“

938

Varėnos miesto klubas „72“.
Provincijos lėlių teatrų festivaliui Varėnoje
„Grybų karas“

1 250

Kupiškio raj. Skapiškio kultūros centras.
Antrajam tarptautiniam kaimo teatrų festivaliui
„Pienių vinas – 99“

1 500

Tomo Mano kultūros centras.
„Mano gimtinė Baltijos regione 2010 m. –
mokinių vaizdinių vizualizavimas“

1 500

Jaunimo centras „Babilonas“, Ukmergės filialas.
Meno savaitei

1 493

Panevėžio raj. Naujamiesčio dailės galerija.
„Galerijos galia mažame miestelyje“

2 500

Panevėžio raj. kultūros skyrius.
„Vaikystės vėjas“

1 750

ALF inicijuojamas projektas.
Pilietinių iniciatyvų centro atliktam
reprezentatyviam Jurbarko ir Trakų rajonų
gyventojų kultūrinių poreikių tyrimui

3 375

Valstybinis žydų muziejus.
Stipendija R.Puišytės kelionei į Vašingtoną,
Jungtinių Amerikos Valstijų holokausto
memorialinį muziejų

850

Vilkaviškio viešoji biblioteka.
„Per meną – į pasaulį“

500

Klaipėdos nevalstybinė socialinio
ugdymo mokykla „Svetliačiok“.
„Muzika moko, muzika gydo“

1 181

Visagino „Verdenės“ vid. mokykla.
Tarptautinei vaikų folkloro šventei
„Martynas – 99“

1 350

Panevėžio raj. Naujamiesčio vid. mokykla.
Stovyklai – plenerui „Jaunasis skulptorius“

1 050

Tomo Mano kultūros centras.
Jaunujų vertėjų iš švedų kalbos seminarui

780

KULTŪROS PROGRAMOS

Povilas Šverėbas. Stipendija dalyvauti seminare „Naujos muziejų darbo formos šiuolaikinėmis ekonominėmis sąlygomis“ 1999.06.29-07.01 Sankt Peterburge	143	Dailės leidybos ir informacijos centras, žurnalui <i>Dailė</i> . „Šiuolaikinės dailės tendencijų išvalgos XXI a. akivaizdoje: tradicinių vertybių ir naujojo meno sąveika“	2 000
Rimantas Žirgulis. Stipendija dalyvauti seminare „Naujos muziejų darbo formos šiuolaikinėmis ekonominėmis sąlygomis“ 1999.06.29-07.01 Sankt Peterburge	128	Naujosios Romuvos fondas, žurnalui <i>Naujoji Romuva</i> . „Kultūrų sąveika Rytų Europoje“ ir „Lietuvos atvirumo klausimai“	750
Renata Baltrūnaitė. Stipendija Maironio lietuvių literatūros muziejaus darbuotojai dalyvauti A.Achmatovos memorialinio muziejaus seminare „The Last Freedom – A.Achmatovos ryšiai su kitų šalių kultūromis“ 1999.07.01-04 Sankt Peterburge	101	Santaros leidykla. Žurnalas <i>Santara</i>	1 000
Valstybinis Kernavės archeologijos ir istorijos muziejus – rezervatas. „Gyvoji archeologija“	1 250	Žemaičių kultūros draugijos „A mon sakaa?“ laikraščio redakcija, žurnalui <i>Žemaičių žemė</i> . „Regionų kultūros raida: panašumai, skirtumai, dabartinės vystymosi tendencijos Lietuvoje ir kitose Europos postkomunistinėse valstybėse“	1 375
Kėdainių krašto muziejus. „Kėdainiai – tautų susitikimo vieta“	1 191	Kultūros draugija „Saulutė“, laikraščiu <i>Žemaičių saulutė</i> . „Tarp tradicijos ir modernumo. Pasaulio ir regiono kultūrų susitikimas“	750
Lietuvos jaunimo turizmo centras. Projektui „Mokykla ir muziejus“	1 035	Šiaurės Atėnų fondas, laikraštis <i>Šiaurės Atėnai</i> . Projektui „Dešimtmetis“	3 000
Vilniaus dailės akademija. „Nuo klišės iki atspaudos“	2 125	Žurnalui <i>Nemunas</i> . „Socialinė realybė ir meninė kūryba“	3 125
Maironio lietuvių literatūros muziejus. Literatūros ekspozicija – ekskursija – laikraštis	500	Savaitraščiu <i>7 Meno dienos</i> . „Kultūros sampratos tyrimas kultūros politikos perspektyvoje“	5 000
Lietuvos dailės muziejus. „Krikščionybė Lietuvos mene“	2 950	Žurnalui <i>Metai</i> . Projektas kultūrinės periodikos konkursui	2 500
Tytuvėnų regioninis parkas. Tytuvėnų miško muziejui	1 330	Žurnalui <i>Kultūros barai</i> . „Kultūra kaip vienas iš svarbiausių socialinių permąnų veiksnių“	5 000
Jaunimo centras „Babilonas“ „Babilono“ veiklai	2 000	Nideta Jarockienė. Stipendija dalyvauti seminare „Kitoks muziejus“ Lenkijoje	250
ALF inicijuojamas projektas. <i>Akiračių</i> metinei prenumeratai	3 000	Audronė Pečiulytė. Stipendija dalyvauti seminare „Kitoks muziejus“ Lenkijoje	250
ALF inicijuojamas projektas. Seminarui „Kitoks muziejus“.	3 720	ALF ir LR Kultūros ministerijos inicijuojamam projektui „Lietuvos kultūros politikos nuostatų kūrimas“	2 000
Drauge su Interneto programa surengtas konkursas „Lietuvos muziejų multimedijos svetainės Internetu“ (laimėtojus skelbs ALF Interneto programa)	15 000	Kitos išlaidos	18 495
Teatro ir kino informacijos ir edukacijos centras, Žurnalui <i>Lietuvos teatras</i> „Teatras ir visuomeninis kontekstas“	3 000	Programos išlaidos	123 484 JAV dol.
Žurnalui <i>Naujasis židinys – Aidai</i>	2 500		

ATLIKĖJŲ MENO PROGRAMA

Programos tikslas – suteikti naujų impulsų modernaus teatro, šokio, kino, muzikos plėtotei, stiprinti nevalstybines meno organizacijas bei informacijos centrus, integruoti jų veiklą į tarptautinį meno gyvenimą, skatinti profesionalius menininkus ieškoti naujų veiklos formų ir modelių, kelti kvalifikaciją. Pagrindinės veiklos kryptys: spartinti infrastruktūros kaitą; organizuoti edukacinio pobūdžio renginius; skatinti novatoriškus tarptautinių mainų projektus.

1999 m. bendradarbiaujant su Europos kultūros fondu ir keliais Soroso fondais, pradėtas įgyvendinti daugiašalis projektas „Veikiantis menas“, kurio tikslas – per teatrą integruoti „rizikos grupių“ jaunimą į visuomenę.

1999 m. buvo tęsiamas prieš metus inicijuotas profesionalaus teatro vaikams ir paaugliams projektas, kuriuo siekiama pakeisti jaunosios publikos požiūrį į teatrą kaip į marginalinę kultūros sritį. Svarbiausi 1999 m. renginiai: teatrų edukacinės veiklos konkursas; D.Britanijos Annos Scher teatro dramos laboratorija (*Anna Scher Theatre Drama Workshop*); Olandijos teatro atvejis (*Dutch Theatre Show-case*), kurio programą sudarė „Unieke Zaken“ teatro spektaklis „Lélè“ ir mokymo kursai (*educational workshop*), „Hotel Modern“ trupės kūrybinė laboratorija (*workshop*) „Mano vaizduotės miestas“, dviejų Olandijos autorių pjesių pastatymų eskizai. Įgyvendinant šiuos ir kitus teatro vaikams ir paaugliams projekto renginius, bendradarbiauta su Nyderlandų teatro institutu (*The Netherlands Theatre Institute*), Nyderlandų karalystės ambasada Rygoje, Prancūzijos kultūros centru Vilniuje, Goethe's institutu Vilniuje. Projekto renginiuose dalyvavo per 800 žmonių.

Klaipėdos jaunų muzikų draugija. Naujosios muzikos festivaliui „Kopa“	500	T.Manno kultūros centras. Festivaliui „T.Mannas ir Wagneris“	500
Kauno valstybinis akademinis dramos teatras. Aplinkos teatro festivaliui	1 909	Lietuvos teatro ir kino informacijos ir edukacijos centras. Naujosios dramaturgijos biuletenio Nr.3 leidybai	5 863
Lietuvos tarptautinis teatro festivalis LIFE. Festivaliui „Vilnius 2000“	2 500	Klaipėdos paveikslų galerija. Kūrybinei laboratorijai „Kada paveikslų prižiūrėtojai užsnūsta“	740
Lina Marija Laivyte. Lietuvos ir Austrijos, Vokietijos kultūriniai mainai	1 080	Lietuvos teatro ir kino informacijos ir edukacijos centras. „Naujosios dramos akcija“	3 375
Renata Gilienė. Stipendija stažuotei Villa Maria institute, JAV	700	Indrė Daunytė. Stipendija dalyvauti Europos atlikėjų menų informacijos centrų susitikime Helsinkyje	334
		Vita Mozūraitė. Stipendija dalyvauti Europos atlikėjų menų informacijos centrų susitikime Helsinkyje	334
		Aidas Giniotis. Stipendija dalyvauti tarptautiniame Vokietijos vaikų ir jaunimo teatro festivalyje Berlyne	948
		Ilona Balsytė. Stipendija dalyvauti tarptautiniame Vokietijos vaikų ir jaunimo teatro festivalyje Berlyne	948
		Rūta Noreikaitė. Stipendija dalyvauti tarptautiniame Vokietijos vaikų ir jaunimo teatro festivalyje Berlyne	537
		VĮ „Muzikiniai reginiai“. Vaikų ir paauglių teatro studija	3 000
		J.Stauskaitės vaikų ir jaunimo dailės mokykla. „Mažų pasaulėlių didelis pasaulis“	1 150
		Vaikų meninė studija „Diemedis“. „Kai tėvelis knarkia“	1 500
		VĮ „Harmonia musicae“. Spektaklių – susitikimų Operos ir baletu teatre ciklas	2 300
		Kauno pantomimos teatras. „Kelonė kartu“	1 175
		Kauno jaunimo mokykla. „Pažinkime ir keiskime save“	875
		Lietuvos muzikos akademijos Kino ir TV katedra. „Vasaros video stovykla“	1 332

KULTŪROS PROGRAMOS

VĮ „Panoptikumus“. Kino festivaliui „Tinklai“	1 000	Leidykla „Tyto Alba“. Knygai R.Noreikaitė-Oginskaitė, Vaikų teatras išleisti	4 975
Lietuvos muzikos akademijos Kino ir TV katedra. „Video dogma“	921	Leidykla „Scena“. Knygai Brook Peter, <i>Kaitos taškas</i> išleisti	2 400
Perkusininkų asociacija. Būgnų ir perkusijos festivalis	2 500	Inicijuojamas projektas. „Santaros – Šviesos“ konferencijai	2 500
VĮ festivalis „9 meno dienos“. Festivaliui „9 meno dienos“	1 050	Daiva Vaitkevičienė. „Santaros-Šviesos“ konferencija, V.Kavolio vardo premija už disertaciją „Ugnies raiškos lietuvių ir latvių mitologijoje“	313
Lietuvos muzikos akademija. „Mušamųjų instrumentų programos plėtojimas“	2 000	Inicijuojamas profesionalaus teatro vaikams ir paaugliams projektas. Annos Sher teatro dramos laboratorija	10 303
Vytautas V. Jurgutis. Stipendija dalyvauti Tarptautinės vasaros akademijos Praha – Viena – Budapeštas kursuose	324	Inicijuojamas profesionalaus teatro vaikams ir paaugliams projektas. Olandijos teatro atvejis: trupės „Unieke Zaken“ spektaklis ir kūrybinė laboratorija	11 013
Renata Tarosaitė. Stipendija dalyvauti Tarptautinės vasaros akademijos Praha – Viena – Budapeštas kursuose	683	Inicijuojamas profesionalaus teatro vaikams ir paaugliams projektas. Olandijos teatro atvejis: Hotel Modern teatro kūrybinė laboratorija „Mūsų vaizduotės miestas“	7 648
Oskaras Koršunovas. Stipendija dalyvauti projekte „Teorema“ Avijone, Prancūzijoje	430	VĮ „Žalia varna“. „Vaikai smaragdo akimis“	4 907
Martynas Budraitis. Stipendija dalyvauti projekte „Teorema“ Avijone, Prancūzijoje	430	VĮ Psichologinis kūrybinis jaunimo centras. „Veikiantis menas: teatras su gatvės vaikais“	2 750
Akvilė Melkūnaitė. Stipendija dalyvauti projekte „Teorema“ Avijone, Prancūzijoje	430	Visuomeninė organizacija Šv. Vincento Pauliečio bendruomenė. „Veikiantis menas: esu toks, koks esu“	2 750
Viktoras Karpušenkovas. Stipendija dalyvauti seminare „Nepriklausomos scenos aikštelės steigimas ir valdymas“ Budapešte	343	VĮ Kūrybinio jaunimo centras „Babilonas“, Ukmergės filialas. „Veikiantis menas: meno savaitės“	2 750
Inicijuojamas profesionalaus teatro vaikams ir paaugliams projektas. Olandijos teatro atvejis: dramaturgijos skaitymai, H.Verburg „Tėvai ir kiaušiniai“	1 338	VĮ Šilainių bendruomenės centras. „Veikiantis menas: skrydis be sparnų“	2 750
Inicijuojamas profesionalaus teatro vaikams ir paaugliams projektas. Olandijos teatro atvejis: dramaturgijos skaitymai, S.van Lohuisen „Ar nematei mano mažylio?“	1 650	Visuomeninė Lietuvos jaunimo organizacija „Transilvanija“. „Veikiantis menas: gyvenimo spalvos“	2 750
Irena Alperytė. Stipendija dalyvauti seminare „Mobilus teatro tinklas Vidurio ir Rytų Europoje“ Liublianoje, Slovėnijoje	464	Policijos departamento prie VRM savivaldybių policijos tarnybos Nepilnamečių socialinės pagalbos ir prevencijos centras. „Veikiantis menas“	2 750
Muzikos atlikėjų informacijos centras. Muzikos atlikėjų informacijos centro veiklai	4 800	Kitos išlaidos	19 293
Šokio teatras „Aura“. Šiuolaikinio džiazio šokio seminarams	911	Programos išlaidos	132 801 JAV dol.

AVI TINKLO ATLIKĖJŲ MENO PROGRAMA

Programos tikslas – organizuojant meno vadybos mokymus, padėti valstybės išlaikomiems ir vadovaujamiems teatrams Centrinėje ir Rytų Europoje tapti lanksčiomis įstaigomis, pajėgiančiomis garantuoti atlikėjų meno formų įvairovę, ją pristatyti bei skleisti. Plėsti „atlikėjų meno“ sąvoką, padėti kūrėjams įsisavinti naujas meno sritis.

Lietuvos kompozitorių sąjungos muzikų fondas. Kompozitoriaus H.Rudulesku kursams	600
Lietuvos šokio informacijos centras. Festivalio „Naujasis Baltijos šokis'99“ edukacinei programai	3 000
Marius Ivaškevičius. Stipendija dalyvauti tarptautiniuose dramaturgų kursuose Tbilisyje, Gruzijoje	1 142
Lietuvos teatro ir kino informacijos ir edukacijos centras. Režisieriaus ir pedagogo Maxo Staffordo-Clarko edukaciniam seminarui	3 125
Lietuvos šokio informacijos centras. Dalyvauti „Sommer Tanzwochen“ edukaciniame projekte	3 175
Audrius Jankauskas. Stipendija dalyvauti Ruhro tarptautinės teatro akademijos kursuose	1 553
Aira Adomaitienė-Naginevičiūtė. Stipendija dalyvauti DanceWEB kursuose Vienoje, Austrijoje	2 047
Vilija Akšytė. Stipendija dalyvauti Amsterdamo vasaros akademijos kursuose „Kaukės atradimas“	309
Lietuvos muzikos akademija, Kino ir TV katedra. Irinos Šilovos meistriškumo kursams	740
Gytis Padegimas. Stipendija dalyvauti seminare „Praeities meistrai: Michailas Čechovas“, D. Britanijoje	334
Audronė Bagatyrytė. Stipendija dalyvavimui E.Barbos Odin teatro simpoziume Danijoje	375

Edmundas Leonavičius
Stipendija dalyvauti E. Barbos Odin teatro simpoziume Danijoje

375

Šokio teatras „Aura“.
Šiuolaikinio džiaz šokio seminarams

289

Kitos išlaidos

5 993

Programos išlaidos 23 057 JAV dol.

ALF NAMAI

Veikia nuo 1995 m. Tai kultūros ir komunikacijos centras, puoselėjantis laisvus debatus. čia rengiamos diskusijos (ciklas „Lietuva: ateities visuomenės kontūrai“), seminarai („Miesto kultūros politika“, kartu su Goethe's institutu ir Vilniaus savivaldybe), knygų aptarimai („Mafija ir verslas“), susitikimai su iškiliais kultūros žmonėmis (lenkų kino režisieriumi Krzystofu Zanussi, estų rašytoju Jan Kaplinski, D.Britanijos režisierė Anna Scher), filmų peržiūros, paskaitos. 1999 m. įvyko apie 50 ALF namų inicijuotų renginių, dar beveik kita tiek surengė įvairios visuomeninės ar nevalstybinės meno organizacijos, pristatančios savo veiklą. ALF namuose veikia biblioteka, kur kaupiama naujausia humanitarinė literatūra šešiomis pasaulio kalbomis. Biblioteka turi Interneto ryšį, periodikos skaityklą, videoteką bei audioteką, kur kaupiami Lietuvos bei užsienio režisierių spektaklių įrašai, dokumentiniai ir vaidybiniai filmai, šiuolaikinės akademinės muzikos kompaktiniai diskai, atlikėjų menų informaciniai žinytai ir enciklopedijos.

ALF namų išlaidos 101 144 JAV dol.

KULTŪROS PROGRAMA „RYTAI – RYTAI“

Tikslas – remti Rytų ir Vidurio Europos bei NVS šalių profesionaliosios kultūros bendradarbiavimo projektus. 1999 m. buvo paremta 20 renginių, vykusių Lietuvoje (tarp jų „Baltijos šokis 99“, „Naujosios dramos akcija“, „Gyvasis Rusijos kinas“, dokumentinio kino festivalis „Tinklai“, seminaras „Modernus meno muziejus: nuo idėjos iki realizacijos“). Lietuvos literatai, dailininkai, muziejininkai, teatralai, kinematografininkai, muzikai dalyvavo 43 renginiuose

KULTŪROS PROGRAMOS

užsienyje. 1999 m. buvo intensyviai bendraujama ne tik su kaimyninėmis šalimis, bet ir su centriniu – pietiniu Rytų Europos regionu.	Seminaras „Miestas literatūroje“ Lenkijoje:
Lietuvos šokio informacijos centras. „Naujasis Baltijos šokis '99“	Donata Mitaitė
9 000	35
Kauno etnokultūros centras. Tarptautiniam festivaliui „Suklegos“	Algis Kalėda
2 620	35
Lietuvos nacionalinis dramos teatras. Varšuvos teatras „Studija“ Vilniuje	Kauno valstybinis akademinis dramos teatras. Dalyvauti tarptautiniame teatro festivalyje „Kontakt“ Torūnėje, Lenkijoje
7 500	2 743
Klaipėdos m. savivaldybės Muzikos centras „Gliukų“ teatrui dalyvauti alternatyvių teatrų festivalyje „Krokuvos teatrinės reminescencijos“	Daiva Rinkevičiūtė. Stipendija dalyvauti tarptautiniame TV festivalyje „Auksinė Praha“ Prahoje, Čekijoje
709	325
VĮ „Kitas krantas“. Mažųjų teatro formų festivaliui „Riba“	Nepriklausomų menininkų festivalis „Break 21“ Liublįjanoje, Slovėnijoje:
5 500	Lina Bernotaitė
Alytaus lėlių teatras „Aitvaras“. Tarptautiniam lėlių teatro festivaliui „Aitvaras '99“	Lina Jakubauskaitė
2 219	309
Audrius Stonys. Stipendija dalyvauti kino festivalyje „Mediawave“ Gyore, Vengrijoje	Mindaugas Gapševičius
419	501
VĮ „Europos parkas“. Antrajam Rytų ir Vidurio Europos jaunujų menininkų plenerui	Lietuvos kompozitorių sąjunga. Jaunimo kamerinės muzikos dienoms Druskininkuose
3 736	285
Klaipėdos dailininkų fondas. „Baltline“	Projektas „Kaimynai“ Varšuvoje ir Torūnėje:
1 900	Darutė Matulionytė
VĮ „Meno fortas“. Dalyvauti tarptautiniame teatro festivalyje „Kontakt“ Torūnėje, Lenkijoje	Eirimas Velička
2 415	30
Lietuvos kompozitorių sąjunga. Konferencijai „Muzikos komponavimo principai: teorija ir praktika“	Indrė Umbrasaitė
1 012	30
Seminaras ir kūrybė laboratorija „Taikos choras“ Jordanove, Krokuvoje, Lenkijoje:	Rytis Ambrazevičius
Valdemaras Dadela	Gediminas Žilys
68	30
Ryšardas Mikalauskas	Gedimina Šalkauskaitė
68	30
Irena Višnevskaja	Vaidas Kisielius
68	30
Jurgita Adomonytė	Festivalis „Judanti Bratislava“ Bratislavoje, Slovakijoje:
68	Karpušenkovas Viktoras
Danguolė Miškekytė	Audronis Imbrasas
68	321
	Valstybinis jaunimo teatras. Dalyvauti 9-ajame Baltijos jūros šalių lėlių teatro festivalyje Rygoje, Latvijoje
	130
	Lietuvos teatro ir kino informacijos ir edukacijos centras. „Naujosios dramos akcija“
	3 053

Donatas Jankauskas. Stipendija dalyvauti parodoje „Fauna“ Varšuvoje, Lenkijoje		Sigita Mikalauskaitė	
	830	Indrė Pačėsaitė	49
Lietuvos liaudies kultūros centras. Festivaliui „Baltika“		Brigita Urbietytė	49
	5 514	Vita Mozūraitė	49
Festivalis „Exodos“ Liublijanoje, Slovėnijoje:		Viktoras Karpušenkovas	55
Indrė Daunytė	502	Gediminas Jankauskas. Stipendija dalyvauti Liubušo kino vasaroje Lenkijoje	55
Ada Paukštytė	502		250
Vytautas Žaltauskas. Stipendija dalyvauti dailininkų plenere Cimelicoje, Čekijoje	352	Rytų Europos dokumentinio kino konferencija Pernu, Estijoje:	
Vilniaus m. savivaldybės Kultūros ir meno skyriaus Kultūros informacijos centras. Krokvos dienoms Vilniuje	3 986	Liucija Armonaitė	35
Jonas Valatkevičius. Stipendija dalyvauti Mare Articum simpoziume Ščecine, Lenkijoje	75	Liliana Martinaitienė	35
		Rimantas Gruodis	35
Pleneras „Aplinka trečiojo tūkstantmečio išvakarėse“ Pereslavlyje Zaleskyje, Rusijoje:		Vida Matuzevičiūtė	35
Rūta Viktorija Katiliūtė	168	VĮ „Panoptikumas“. Tarptautiniam kino festivaliui „Tinklai“	9 620
Česlovas Lukenskas	168	VĮ „Muzikiniai reginiai“. Miraklio teatrui dalyvauti teatro festivalyje „Altfest“ Rumunijoje	3 863
Robertas Antinis	168	Choreografijos kursai Polli Talu meno centre Pernu, Estijoje:	
Aleksas Andriuškevičius	168	Darius Stankevičius	46
Lietuvos dailininkų sąjunga. Chaime Soutine dienoms	4 200	Goda Laurinavičiūtė	46
Jūratė Tamošiūnaitė. Stipendija dalyvauti renginyje „Be sienos“ Sankt Peterburge, Rusijoje	95	Lina Puodžiukaitė	46
Panevėžio lėlių vežimo teatras. Dalyvauti tarptautiniame festivalyje „Kukart“ Sankt Peterburge	455	Vilniaus m. šv. Kazimiero grigališkojo choralo studija. Dalyvauti Senosios muzikos festivalyje Jaroslave, Lenkijoje	708
Šiuolaikinio šokio konferencija ir spektakliai Bytome, Lenkijoje:		Perkusininkų asociacija. II-ajam tarptautiniam būgnų ir perkusijos festivaliui	3 520
Vaida Grigaitytė	49	Naujosios Vilnios moksleivių kūrybos namai. „Bendradarbiavimo laboratorija“	960
Andrius Katinas	49	VĮ „Anšlagas“. „Gyvasis Rusijos kinas“	3 125
Goda Laurinavičiūtė	49		

KULTŪROS PROGRAMOS

Nora Blaževičiūtė. Stipendija dalyvauti keramikos bienalėje „Miestas“ Varšuvoje, Lenkijoje	60	Tarptautinis teatro festivalis „Homo Novus“ Rygoje, Latvijoje: VĮ Oskaro Koršunovo teatras	1 800
Rytis Ambrazevičius. Stipendija dalyvauti renginyje „Pakraščių muzika“ Rybaki, Lenkijoje	70	Audronis Liuga	170
Antanas Sutkus. Stipendija dalyvauti renginyje „Tarptautinė profesionali fotografija: moteris fotografijoje“ Maskvoje	309	Lietuvos kompozitorių sąjunga. Baltijos šiuolaikinės muzikos festivaliui „Gaida“	780
Osvaldas Balakauskas. Stipendija dalyvauti Kompozitorių kursuose C.Krumlove, Čekijoje	279	Eglė Rindzevičiūtė. Stipendija dalyvauti renginyje „Menas gatvėje“ Peterburge, Rusijoje	84
Kauno valstybinis akademinis dramos teatras. Spektakliui „Heda Gabler“ dalyvauti „Divadelna Nitra“ festivalyje Slovakijoje	5 295	Soroso šiuolaikinio meno centras. Seminarui „Modernaus meno muziejus: nuo idėjos iki realizacijos“	375
Kauno valstybinis akademinis dramos teatras. Spektakliui „Heda Gabler“ dalyvauti „Homo Novus“ festivalyje Rygoje, Latvijoje	2 487	Rasa Paukštytė. Stipendija dalyvauti kino festivalyje „Molodist“ Kijeve, Ukrainoje	436
Klaipėdos m. savivaldybės Muzikos centras. „Gliukų“ teatrui dalyvauti „Homo Novus“ festivalyje Rygoje	844	Renginys „Lietuvos pasakos“ Gdanske, Lenkijoje: VĮ „Keistuolių teatras“	268
Valdas Ozarinskas. Stipendija dalyvauti IV Šiaurės-Baltijos architektūros trienalėje Estijoje, Taline	700	Rita Repšienė	34
Tarptautinis teatro festivalis „Vieno aktoriaus teatras“ Kišiniove, Moldovoje: Klaipėdos m. savivaldybės Muzikos centras.	787	Kęstutis Urba	34
Pantomimos teatro A spektaklis „Kanopos“: Birutė Marcinkevičiūtė	535	Roma Kišūnaitė	34
Jolanta Rimkutė	535	Bronislava Kerbelytė	34
Antanas Kučinskas	535	Gražina Kazlauskienė	34
Kauno laisvalaikio centro „Senasis trestas“ lėlių teatras „Nykštukas“. Dalyvauti tarptautiniame vaikų teatro festivalyje „Banana Fish“ Taline	121	Edita Korzonaitė	34
Vega Vaičiūnaitė. Stipendija dalyvauti festivalyje „Homo Novus“ Rygoje, Latvijoje	196	Lina Valiukaitė	34
Audronė Žiūraitytė. Stipendija dalyvauti konferencijoje „Siekiant dvasinės vienybės“ Nyžnij Novgorode, Rusijoje	205	Danguolė Šakavičiūtė	46
		Renginys „Seniausios Europos dainos“ Liubline, Lenkijoje: Daiva Vyčiniene	31
		Daina Norvaišytė	31
		Ingrida Varnienė	31
		Gabrielė Širkaitė	31
		Alfredas Mickus	75
		Arūnas Lunys	75

Rūta Vanagaitė. Stipendija dalyvauti Atlikėjų meno akademijos kursuose „Mažos meno grupės vadyba“ Sofijoje, Bulgarijoje	371
Skaidra Trilupaitytė. Stipendija dalyvauti konferencijoje „80-90-ųjų metų vizualiniai menai“ Kijeve, Ukrainoje	370
Projektas „Naujosios muzikos maratonas“ Prahėje, Čekijoje: Evaldas Vyčinas	374
Arkadijus Gotesmanas	351
Šarūnas Nakas	351
Laima Romoslauskienė	351
Arūnas Dikčius	351
Živilė Karkauskaitė-Urbaitienė	351
Daiva Parulskienė. Stipendija dalyvauti seminare „Naujoji Rytų ir Vidurio Europos muzika“ Taline, Estijoje	45
Audronis Imbrasas. Stipendija dalyvauti festivalyje „Uralo šokių fabrikas“ Jekaterinburge, Rusijoje	424
Konferencija „Rytų Europos muziejai tarptautinio bendradarbiavimo erdvėje“ Sankt Peterburge, Rusijoje: Meilutė Preikštenienė	109
Audronė Pečiulytė	109
Kitos išlaidos	2 141
Programos išlaidos	108 847 JAV dol.

SOROSO ŠIUOLAIKINIO MENO CENTRAS

Soroso šiuolaikinio meno centras (SŠMC) įkurtas 1993 m. Jis priklausė Soroso šiuolaikinio meno centrų, veikiančių Vidurio ir Rytų Europoje, tinklui. SŠMC rinko ir platino informaciją apie Lietuvos dailę šalyje ir užsienyje.

SŠMC kaupė dokumentaciją apie šių laikų lietuvių dailininkus. Per šešerius metus sukaupta išsami medžiaga apie 80 dailininkų kūrybą, sudaryta

daugiau negu 300 informacinių aplankų (su skaidrėmis, biografijomis, spausdinta medžiaga) apie lietuvius dailininkus.

SŠMC skyrė stipendijas Lietuvos menininkams bei parodų kuratoriams, dailėtyrininkams parodoms rengti, leidiniams apie šiuolaikinę Lietuvos dailę leisti. 1999 m. SŠMC paskyrė 14 stipendijų menininkams projektams.

SŠMC iniciatyva birželio 7-27 d. Lietuva dalyvavo Tarptautinėje Prahos scenografijos ir teatro architektūros kvadrientalėje. Nacionaliniame ir teminiame paviljonuose eksponuoti dailininkų Adomo Jacovskio ir Žilvino Kempino darbai, Teatro dailės mokyklos paviljone eksponuoti Vilniaus dailės akademijos scenografijos specialybės studentų darbai. Birželio 11 – lapkričio 15 d. Lietuva pirmą kartą dalyvavo 48 Tarptautinėje Venecijos bienalėje. Lietuvos paviljone eksponuoti dailininkų Eglės Rauskaitės ir Mindaugo Navako kūriniai. Šis projektas įgyvendintas kartu su Lietuvos kultūros ministerija.

SŠMC dalyvavo SCARP projektuose: liepos 3 – rugpjūčio 9 d. vyko kazachų dailininkų grupės „Kyzyl Traktor“ paroda Šiuolaikinio meno centre Vilniuje; liepos 9 – rugpjūčio 29 d. Sankt Peterburgo „Rusų muziejuje“ atidaryta tarptautinė fotografijos paroda „Be sienos“. Dalyvavo fotomenininkė Jūratė Tamošūnaitė.

SŠMC dalyvavo *Culture Link* projektuose: gegužės 28 – birželio 26 d. tarptautinėje dailės parodoje „Fauna“ Šiuolaikinio meno galerijoje „Zachęta“ Varšuvoje dalyvavo dailininkas Donatas Jankauskas; birželio 10 – 30 d. Žemės meno simpoziume „Aplinkos menas ant trečio tūkstantmečio slenksčio“ Perejeslavlio-Zaleskio istoriniame-kultūriniame draustinyje dalyvavo R. Katiliūtė, POST ARS (Č. Lukenskas, A. Andriuškevičius, R. Antinis). Centro siūlymu birželio 15 – 30 d. Cimelice pilies rezidencijų programoje Čekijoje dalyvavo skulptorius Vytautas Žaltauskas. Birželio 28 – liepos 18 d. vyko edukacinis projektas „Vasaros mokykla: meno kritika ir dailės kūrinio interpretacija“ (Lenkija, Lietuva, Ukraina, Kroatija) Adomo Mickevičiaus universitete Dailės istorijos institute Poznanėje. Dalyvavo dailėtyrininkės, Vilniaus dailės akademijos studentės Eglė Rindzevičiūtė ir Rita Karklytė.

SŠMC organizavo edukacinius renginius: rugpjūčio 24 – 26 d. kartu su Lietuvos dailės muziejumi surengė tarptautinę konferenciją „Modernaus meno muziejus: nuo idėjos iki realizavimo“ (Edukacijos ir

tyrimų programos grantas). Dalyvavo Viktoras Liutkus (Lietuvos dailės muziejus, Vilnius), Per Boym (Šiuolaikinio meno muziejus, Oslo), Katalin Neray (Šiuolaikinio meno muziejus – Ludwig muziejus, Budapeštas), Kazys Varnelis (Pietų Kalifornijos architektūros institutas, Los Angeles), Zdenka Badovinac (Modernaus meno muziejus, Liublijana), Maria Hirvi (Kiasma, Helsinkis), Hans Martens (SMAK, Gentas).

Kostas Bogdanas (Vilniaus dailės akademija) su SŠMC rekomendacija vasario 10-13 d. dalyvavo *College Art Association* konferencijoje Los Angeles (Getty grantas), gegužės – birželio mėn. tarptautiniame šiuolaikinės dailės projekte „Laboratorium“ Antverpene (Belgija) dirbo stažuotojais E. Stankevičius (Šiuolaikinio meno centras, Vilnius) ir E. Komkaitė (M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Kaunas), spalio 26-27 d. Sankt Peterburge vykusioje konferencijoje „Art on the Street“ paskaitą skaitė dailėtyrininkė Eglė Rindzevičiūtė, spalio 31 – lapkričio 17 d. Modernaus meno muziejuje (MoMA) Niujorke Rytų ir Vidurio Europos muziejų darbuotojų seminare dirbtuvėje dalyvavo V. Liutkus (Lietuvos dailės muziejus).

SŠMC rengė Lietuvos menininkų parodas užsienyje: balandžio 19-30 d. vyko fotomenininkų Jurgitos Remeikytės ir Gintauto Trimako paroda „Foto instaliacijos“ Nacionaliniame dailės muziejuje Cluj (Rumunija); spalio 6 – 25 d. vyko dailininkų Felikso Jakubausko ir Noros Blaževičiūtės parodos Maskvoje Hamerio centre ir Jurgio Baltrušaičio namuose. SŠMC surengė lenkų dailininkės Katarzynos Kozyros parodą „Moterų pirtis“, kuri vyko balandžio 15 – gegužės 23 d. Vilniaus šiuolaikinio meno centre.

SŠMC koordinavo Lietuvos menininkų dalyvavimą 9 Sarcelles grafikos trienalėje Sarcelles mieste Prancūzijoje (sausio 30 – vasario 14 d.). Parodoje dalyvavo 20 Lietuvos menininkų-grafikų. Kartu su Prancūzų kultūros centru ir Skaitmeninio vaizdo ložė SŠMC surengta Bienalės atidarymo video konferencija. Spalio 1 – 4 d. organizuotas Lietuvos video meno pristatymas tarptautinėje video meno parodoje „Visibilita Zero IV“ Šiuolaikinio meno galerijoje Romoje. Pristatyti Gintaro Šepučio ir Akademinio pasirošimo grupės darbai. Koordinuotas dailininko D. Narkevičiaus dalyvavimas tarptautinėje Melburno bienalėje (gegužės 14 - birželio 27 d.), dailininko G. Makarevičiaus dalyvavimas tarptautiniame Vilniaus-Jerevano projekte „The Great Athropy“, lietuvių ir olandų dailininkų paroda „NL-LT“ Begane Grond

centre Utrechte, Olandijoje (rugsėjo 5 – spalio 10 d.). Dalyvavo A. Beinaravičius, D. Liškevičius, G. Makarevičius, D. Narkevičius, N. Urbonienė, G. Urbonas, E. Rakauskaitė. Centras koordinavo projektą „ARS Novi“ Greifsvalde, Vokietijoje (rugsėjo 9 – 18 d.), kuriame dalyvavo dailininkas Auris Radzevičius.

1999 spalio 16 – 2000 sausio 16 d. vyko tarptautinė dailės paroda „After the Wall“, kurioje dalyvavo Eglė Rakauskaitė, Deimantas Narkevičius, Violeta Bubelytė, Simonas Tarvydas, Giedrius Kumetaitis, Mindaugas Ratavičius ir Audrius Novickas. Tarptautinėje *Ars Baltica* fotografijos parodoje „Can you Hear me?“ Valstybinėje dailės galerijoje Kylyje, Vokietijoje (lapkričio 3 – gruodžio 12 d.) dalyvavo Akademinio pasirošimo grupė.

Centras kartu su Goethe's institutu surengė Video meno turo pristatymą, kuris vyko Atviros Lietuvos fondo namuose. Dalyvavo *Verein vor Visuele Kommunikation* kuratorė Dagmar Mazelis-Figl. ALF namuose buvo surengta fotografės Eugenijos Obelies darbų paroda.

Kartu su Raimundo Paknio leidykla baigiama rengti spaudai knyga *Šimtas šiuolaikinių Lietuvos dailininkų*, kurioje plačiai panaudota SŠMC surinkta dokumentinė medžiaga.

1999 m. buvo toliau pildoma SŠMC kompiuterinė duomenų bazė ir Interneto puslapis.

SŠMC administravo regioninę *Arts Link* programą. 1999 m. šešias savaites JAV tobulinosi dailininkas Audrius Novickas.

Nuo 2000 sausio 3 d. SŠMC reorganizuotas į Šiuolaikinės dailės informacijos centrą prie Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus.

Konceptualūs grupiniai projektai Lietuvoje

Algis Lankelis.
Tarpdisciplininio meno projekto
„Butas 99“ organizavimui ir bukletui

1 800

Konceptualūs individualūs projektai Lietuvoje

Evaldas Jansas.
Dviejų dalių projekto „Neatveriamas atsivėrimas“
(instaliacija ir knyga) realizavimui ir knygos
leidybai

700

Gintaras Makarevičius.
Video instaliacijos ir performanso
„Šiltas“ realizavimui Vilniuje ir dalyvavimui su
šiuo darbu tarptautiniame projekte „The Great
Atrophy“ Jerevane

700

Darius Žiūra. Projekto „Nematomas“ realizavimui ir katalogo leidybai	700	Leidiniai VĮ „Nepriklausomi meno kritikai“. Straipsnių rinkinio <i>Gražina Kliaugienė</i> leidybai	1 000
Grupinės parodos Lietuvoje Šiuolaikinio meno centras. Apžvalginės parodos „Lietuvos dailė 1989 – 1999“ ŠMC Vilniuje katalogo leidybai	2 000	Iš SŠMC stipendijų rezervo Eglė Rakauskaitė. Dalyvauti 48 tarptautinėje Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje	1 500
Lietuvos dailės muziejus. Parodos „Sankryža. Lietuvos ir išeivijos dailė 1940 – 1953/56“ (Kuratorė: Elona Lubytė) katalogo leidybai	1 500	Mindaugas Navakas. Dalyvauti 48 tarptautinėje Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje	1 500
Dalyvavimas tarptautiniuose projektuose Deimantas Narkevičius. Dalyvauti tarptautinėje Melburno (Australija) bienalėje	2 500	Lietuvos dailininkams dalyvauti 48 tarptautinėje Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje	40 000
VĮ „Jutempus“. Lietuvių ir olandų dailininkų bendro projekto „NL – LT“ Utrechte (Olandija) realizavimui	1 500	Inicijuojamam projektui „Modernaus meno muziejus: nuo idėjos iki realizacijos“	12 000
Kęstutis Vasiliūnas. Lietuvių dailininkams dalyvauti parodoje „Dailininko knyga“ tarptautinėje Frankfurto knygų mugėje	500	Audrius Novickas Stipendija stažuotei Niujorke	547
Grupinės parodos užsienyje Lietuvos fotomenininkų sąjunga. Parodos „Lietuvių šiuolaikinė fotografija“ (kuratorė R. Jurėnaitė) renginyje „Bratislavos fotografijos ruduo“ katalogo leidybai	2 500	Lietuvos dailės muziejaus Šiuolaikinės dailės informacijos centro veiklai	23 850
Personalinės parodos ir katalogai Galerija „Akademija“. Rasos Staniūnienės pastelių ir Igno Šimelio (1967 – 1998) pomirtinės retrospektyvinės parodų galerijoje „Akademija“ Vilniuje organizavimui ir katalogų leidybai	1 600	Inicijuojamiems projektams	7 841
		Kitos išlaidos	52 742
		Centro išlaidos	156 980 JAV dol.

BALTIJOS-AMERIKOS PARTNERYSTĖS PROGRAMA

Nuo 1999 m. Atviros Lietuvos fondas administruoja Baltijos – Amerikos partnerystės programą. Programos tikslas – remti demokratijos plėtrą Lietuvoje, skatinti piliečius aktyviai dalyvauti šiame procese. Šito siekiama teikiant paramą Lietuvos nevyriausybinių organizacijų sektoriaus plėtrai, informuojant visuomenę apie nevyriausybines organizacijas, gerinant teisinę nevyriausybinių organizacijų veiklos aplinką ir skatinant nevyriausybines organizacijas stiprėti finansiškai.

Plečiant visuomenės supratimą apie nevyriausybines organizacijas, 1999 m. balandžio mėn. pabaigoje Lietuvos žurnalistai buvo pakviesti į renginį ir supažindinti su Baltijos–Amerikos partnerystės programa. Baltijos–Amerikos partnerystės programos skirtomis lėšomis 1999 m. rugsėjo mėn. 25 d. surengta Lietuvos nevyriausybinių organizacijų mugė. Vyko žurnalistikos studentų, rašančių apie nevyriausybines organizacijas ir jų veiklą, konkursas. Kas antrą šeštadienį per Lietuvos radijo pirmąją programą buvo transliuojama laida „Kitas kelias“. Ši laida padėjo supažindinti visuomenę su nevyriausybinių organizacijų kilme, istorija, jų vaidmeniu visuomenės gyvenime. Laidoje buvo aptariama filantropijos esmė, valdžios ir verslo atstovų požiūris į filantropiją. Keletas Lietuvos nevyriausybinių organizacijų klausytojus supažindino su savo darbais, problemomis, veiklos rezultatais.

Siekiant gerinti nevyriausybinių organizacijų veiklos teisinę aplinką, Baltijos–Amerikos partnerystės programos rėmimu išleisti šie leidiniai: *Nevyriausybinių organizacijų veiklą reguliuojančių įstatymų apžvalga* ir *Nevyriausybinių organizacijų įstatymų vadovas*.

Vienas iš svarbiausių Baltijos–Amerikos partnerystės programos uždavinių 1999 m. buvo stiprinti nevyriausybines organizacijas. Todėl 1999m. birželio mėn. Druskininkuose buvo surengta nevyriausybinių organizacijų konsultantų vasaros stovykla, kurioje itin daug dėmesio skirta NVO mokymui. Baltijos–Amerikos programos lėšomis vykdoma ir 10 nevyriausybinių organizacijų mokymo programa. Kita Baltijos–Amerikos partnerystės programos veiklos kryptis stiprinant nevyriausybines organizacijas – tiesioginė finansinė parama. 1999 m. programa rėmė nevyriausybines organizacijas, dirbančias nusikaltimų

prevencijos ir teisėsaugos, smulkiojo ir vidutinio verslo bei socialinių paslaugų vaikams ir moterims srityse.

Skatinant nevyriausybines organizacijas stengtis finansiškai sustiprėti, Baltijos–Amerikos partnerystės programos lėšomis parengtas leidinys *Užsienio pagalba Lietuvos nevyriausybiniams organizacijoms*, kuriame pateikta išsami informacija apie užsienio ir Lietuvos nevyriausybinių organizacijų rėmėjus. Svarbus yra finansiniam nevyriausybinių organizacijų stiprinimui skirtas projektas „Savivaldybių ir NVO bendradarbiavimas“. Šiuo projektu buvo siekiama skatinti savivaldybių ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimą ir padaryti jį tradicinį. Kitas šio projekto tikslas – padėti savivaldybėms taikyti skaidrų paramos skirstymo mechanizmą. Jurbarko, Kelmės, Ukmergės, Vilniaus ir Vilkaviškio rajonų savivaldybių ir BAP programos lėšomis (iš viso 400000 Lt) buvo paremti 46 šių rajonų nevyriausybinių organizacijų projektai.

Inicijuoti projektai

Baltijos–Amerikos partnerystės programos renginys žurnalistams	2 050
Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras. Nevyriausybinių organizacijų mugėi surengti	27 000
Lietuvos radijo pirmoji programa. Radijo laidai „Kitas kelias“	6 950
Lietuvos žurnalistikos centras. Žurnalistikos studentų, rašančių apie nevyriausybines organizacijas, konkursui	3 160
Lietuvos laisvosios rinkos institutas. Konferencijai „Filantropija – nuo išimčių prie tradicijos“	14 060
Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras. Leidiniui <i>Lyginamoji NVO veiklą reguliuojančių įstatymų studija</i>	4 975
Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras. Leidiniui <i>Nevyriausybinių organizacijų įstatymų vadovas</i>	8 650
Jurbarko, Kelmės, Ukmergės, Vilkaviškio ir Vilniaus raj. savivaldybės. Savivaldybių ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimui	50 000

BALTIJOS–AMERIKOS PARTNERYSTĖS PROGRAMA

Nevyriausybinų organizacijų informacijos ir paramos centras. Nevyriausybinų organizacijų Jurbarko, Kelmės, Ukmergės, Vilkaviškio ir Vilniaus raj. savivaldybėse mokymams	22 800	Klaipėdos nevyriausybinų organizacijų informacijos centras. Projektui „Klaipėdos NVO mugė“	2 255
Nevyriausybinų organizacijų informacijos ir paramos centras. Leidiniui <i>Užsienio pagalba Lietuvos nevyriausybinėms organizacijoms</i>	5 800	Vilniaus bendruomenės centras. Projektui „Informacijos socialiniais klausimais centras“	14 185
Viešojo administravimo institutas. Dešimties nevyriausybinų organizacijų plėtros (mokymo) programai	51 260	Lietuvos socialinių darbuotojų asociacijos Klaipėdos skyrius. Projektui „Asmenu, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, socialinė rehabilitacija Klaipėdoje“	4 261
Nevyriausybinų organizacijų informacijos ir paramos centras. Nevyriausybinų organizacijų konsultantų vasaros stovyklai	14 600	Lietuvos ūkininkų sąjungos Anykščių skyrius. Projektui „Biuro <i>Informacija ryšiams su pasaulio paramos fondais</i> įkūrimas Utenos apskrityje“	6 495
Parama nevyriausybinėms organizacijoms		Lietuvos vaikų teisių gynimo organizacija „Gelbėkit vaikus“. Projektui „Lėšų paieška ir apskaita nevyriausybinėje organizacijoje“	2 107
Kauno apskrities moterų krizių centras. Projektui „Parama Kauno moterims krizinėse situacijose“	7 875	Lietuvos vaikų teisių gynimo organizacija „Gelbėkit vaikus“. Projektui „Organizacijos stiprinimas“	3 338
Dvasinės pagalbos jaunimui centras. Projektui „Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencija paauglių klube“	6 110	Elektrėnų vaikų dienos centras. Projektui „Elektrėnų vaikų dienos centro metodinės pagalbos tarnyba“	8 010
Moterų organizacija „Praeities pėdos“. Projektui „Prevencinė-informacinė kampanija prieš prekybą moterimis“	20 500	Kauno moters užimtumo informacijos centras. Projektui „Mobilus konsultacinis centras“	9 975
Tauragės moters užimtumo ir informacijos centras. Projektui „Moters užimtumo ir informacijos centro tinklo kūrimas kaimuose“	1351	Organizacija „Vilties žingsniai“. Projektui „ <i>Vilties žingsnių</i> skėtinių organizacijų veiklos plėtra“	7 676
Kauno nevyriausybinų organizacijų paramos centras. Projektui „NVO informacijos ir paramos centrų bendradarbiavimo skatinimas, bendros veiklos koordinavimas“	15 842	Klaipėdos smulkaus ir vidutinio verslo asociacija. Projektui „Informacinės bazės sukūrimas ir buhalterinės apskaitos programų aprūpinimas“	4 565
Telšių vaikų ir jaunimo psichologinis centras. Projektui „Telšių vaikų ir jaunimo psichologinio centro veiklos vystymas“	9 150	Kauno regiono smulkiųjų ir vidutinių verslininkų asociacija. Projektui „Kauno regiono smulkiųjų ir vidutinių verslininkų asociacijos veiklos stiprinimas“	15 000
		Kitos išlaidos	52 998
		Programos išlaidos	402 998 JAV dol.

KITOS PROGRAMOS

LEIDYBOS
INTERNETO
ALF KAUNO

LEIDYBOS PROGRAMA

Programos iniciatyva leidžiamos verstinės humanitarinių ir socialinių mokslų knygos, kurios supažindina skaitytojus su šiuolaikinės intelektualinės kultūros kontekstu, skatina kritinį mąstymą, įvairių kultūrų tarpusavio supratimą, pateikia įvairias pamatinių visuomenės ir kultūros problemų sampratą, įtvirtina atviros visuomenės idėjas ir vertybes. Siekiama ugdyti stiprią, įvairią ir nepriklausomą tradicinės ir elektroninės leidybos ir prekybos pramonę kaip gyvybiškai būtiną kiekvienos atviros pilietinės visuomenės sudedamąją dalį.

Programos uždaviniams įgyvendinti leidžiama serija „Atviros Lietuvos knyga“ (ALK; ISSN 1392-1673), kurioje nuo 1992 m. išleista 150 knygų, rengiama dar per 100 knygų.

1999 m. išleistos 34 naujos knygos:

- SVETLANA ALEKSIJEVIČ. *Černobylio malda*. – Alma littera, 288 psl.
- BENEDICT ANDERSON. *Įsivaizduojamos bendruomenės*. – Baltos lankos, 245 psl.
- ANTONIN ARTAUD. *Teatras ir jo antrininkas*. – Scena, 164 psl.
- AURELIJUS AUGUSTINAS. *Dialogai: Apie mokytoją*. – Katalikų pasaulis, 168 psl.
- PETER L. BERGER, THOMAS LUCKMANN. *Socialinis tikrovės konstravimas*. – Pradai, 263 psl.
- HAROLD J. BERMAN. *Teisė ir revoliucija: Vakarų teisės tradicijos formavimasis*. – Pradai, 875 psl.
- PETER BROWN. *Šventųjų kultas: Jo atsiradimas ir vaidmuo lotyniškoje krikščionybėje*. – Aidai, 228 psl.
- JOSIF BRODSKIJ. *Poetas ir proza*. – Baltos lankos, 423 psl.
- WALTER CAIRNS. *Europos Sąjungos teisės įvadas*. – Eugrimas, 407 psl.
- EDWARD H. CARR. *Kas yra istorija?* – Vaga, 162 psl.
- NILS CHRISTIE. *Nusikaltimų kontrolė kaip pramonė*. – Eugrimas, 190 psl.
- PATRICK DUNLEAVY, BRENDAN O'LEARY. *Valstybės teorijos: liberaliosios demokratijos politika*. – Eugrimas, 438 psl.
- EMILE DURKHEIM. *Elementarios religinio gyvenimo formos*. – Vaga, 524 psl.
- MICHEL FOUCAULT. *Diskurso tvarka*. – Baltos lankos, 53 psl.
- MICHEL FOUCAULT. *Seksualumo istorija, 3 tomai viena knyga*. – Vaga, 526 psl.
- SIGMUND FREUD. *Psichoanalizės įvadas. Paskaitos*. – Vaga, 426 psl.

- HANS-GEORG GADAMER. *Istorija. Menas. Kalba*. (Sud. A.Sverdiolas). – Baltos lankos, 292 psl.
- WITOLD GOMBROWICZ. *Dienoraštis, t.2*. – Vyturys, 333 psl.
- WITOLD GOMBROWICZ. *Dienoraštis, t.3*. – Vyturys, 342 psl.
- AARON GUREVIČ. *Individas viduramžių Europoje*. Serija „Europos kūrimas“. – Baltos lankos, 263 psl.
- FRIEDRICH A. VON HAYEK. *Teisė, įstatymų leidyba ir laisvė, t.3: Laisvosios visuomenės politinė tvarka*. – Eugrimas, 270 psl.
- G.W.F. HEGEL. *Filosofijos istorijos paskaitos, t.1*. Serija „Klasika“. – Alma littera, 576 psl.
- RAUL HILBERG. *Nusikaltėliai. Aukos. Stebėtojai: Žydų tragedija 1933-1945*. – Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 362 psl.
- THOMAS HOBBS. *Leviatanas*. Serija „Klasika“. – Pradai, 696 psl.
- PAUL JOHNSON. *Žydų istorija*. – Aidai, 871 psl.
- CHARLES E. LINDBLOM, EDWARD J. WOODHOUSE. *Viešosios politikos formavimo procesas*. – Algarvė.
- A. NEWEN, E. VON SAVIGNY. *Įvadas į analitinę filosofiją*. – Baltos lankos, 197 psl.
- ORTEGA Y GASSET. *Mūsų laikų tema ir kitos esė*. – Vaga, 549 psl.
- PLATONAS. *Faidonas, arba apie sielą*. Serija „Klasika“. – Aidai, 311 psl.
- FRIEDRICH SCHILLER. *Laiškai apie estetinį žmogaus auklėjimą*. – Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 152 psl.
- LARRY SIEDENTOP. *Tocqueville*. Serija „Pažintis“. – Pradai, 197 psl.
- PETER SLOTERDIJK. *Ciniškojo proto kritika*. – Alma littera, 623 psl.
- A.J.P. TAYLOR. *Habsburgų monarchija 1809-1918: Austrijos imperijos ir Austrijos-Vengrijos istorija*. – Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 363 psl.
- HAL R. VARIAN. *Mikroekonomika: Šiuolaikinis požiūris*. – Margi raštai, 624 psl.

Knygos parenkamos tariantis su Lietuvos ir užsienio ekspertais. Verčiama iš anglų, danų, ispanų, italų, lenkų, nyderlandų, prancūzų, rusų, vokiečių, senosios graikų, lotynų kalbų. Paprastai ALF sumoka už autorines teises, finansuoja vertimą, redagavimą bei dalį leidybos kaštų vienoje iš Lietuvos leidyklų. Nuo 1997 m. organizuojami kasmetiniai atviri konkursai leidykloms.

Dalies knygų leidyba finansuojama kartu su Vidurio Europos universiteto (CEU) Vertimų pro-

jektu, projektu „Rytai verčia Rytus” Budapešte ir JAV Informacijos tarnyba Vilniuje (USIS).

Serijos knygos dovanojamos Lietuvos viešosioms, aukštųjų mokyklų bei gimnazijų bibliotekoms.

Serijos knygų aptarimai-diskusijos nuolat rengiamos ALF namuose bendradarbiaujant su Lietuvos filosofų draugija. Kartu su Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Bibliografijos ir knygotyros centru bei knygų leidėjų ir prekybininkų asociacijomis parengtas, išleistas ir išplatintas pirmasis „Parduodamų Lietuvos knygų katalogas 1998/Books-in-Print”.

Kartu su VU Komunikacijos fakulteto Knygotyros katedra, Britų Taryba ir bendradarbiaujant su knygų leidėjų bei prekybininkų asociacijomis vykdomas projektas „Knygų leidybos ir prekybos studijos Vilniaus universitete”.

Programa kuruoja kitų fondo programų leidybinius projektus.

Paremti projektai

Humanitarinių ir socialinių mokslų verstinių knygų leidybos konkursas „Atviros Lietuvos knyga”

90 888

Projektas „Viešojo administravimo ir viešosios politikos knygų leidyba”

29 440

Knygos meno konkursas „Vilnius '99”, specialioji ALF premija už geriausiai apipavidalintą mokslinę knygą – Marijos Matuškaitės knygai „Senoji medžio skulptūra ir dekoratyvinė drožyba Lietuvoje” (dail. Vida Kuraitė, leidykla „Baltos lankos”)

500

Renginiai III Tarptautinės Baltijos knygų mugės Vilniuje 1999 vasario mėn. metu

1 893

Dalyvavimas Vilniaus knygų mugėje 2000

1 000

Lietuvos leidybos apžvalgos tarptautinei anketai rengimas

1 000

Tarptautinis seminaras „Rytų-Vakarų bendradarbiavimas plėtojant interaktyviosios medijos produktus” Vengrijoje (stipendijos 4 dalyviams)

1 377

Elektroninės leidybos konkursas

22 500

Kitos išlaidos

26 231

Programos išlaidos 354 925 JAV dol.

„INTERNETO” PROGRAMA

Interneto programa savo veikla prisideda prie informacinės visuomenės Lietuvoje formavimosi ir siekia, kad jos aktyvūs dalyviai būtų ne tik techniniai visuomenės sluoksniai, bet ir žmonės, dirbantys kultūros, švietimo, mokslo ir socialinėse srityse.

Pagrindinės 1999 m. veiklos sritys buvo tokios:

- informacinių technologijų panaudojimas kultūros, švietimo, mokslo ir socialiniams reikalams;
- humanitarinių profesijų žmonių mokymas naudotis informacinėmis technologijomis;
- informacinių technologijų panaudojimas atvirojo ir nuotolinio mokymo tikslams;
- informacinės visuomenės politika.

Siekiant paskatinti naudotis informacinėmis technologijomis kultūros, švietimo, mokslo ir socialinėje srityse buvo rengiami konkursai. 1999 m. įvyko keturi konkursai:

Lietuvos tautinės mažumos Lietuvos kultūros paveldo tūkstantmečio virtualioje parodoje.

Konkurso tikslas buvo paskatinti Lietuvos tautines mažumas dalyvauti *Lietuvos kultūros paveldo tūkstantmečio virtualioje parodoje*. Ši paroda suteikia unikalią galimybę supažindinti su Lietuvos kultūros vertybėmis visą pasaulį. Konkursui buvo pateiktos 8 paraiškos, 5 iš jų paremtos.

Elektroninė leidyba. Konkurso tikslas buvo skatinti kurti originalius elektroninius humanitarinių bei socialinių mokslų leidinius Lietuvoje. Parama buvo skiriama patogių vartoti kompaktinių diskų — žinytų, enciklopedijų, žodynų, archyvinės medžiagos, savišvietos programų — leidybai. Prioritetas buvo teikiamas projektams, pritaikantiems kompiuterių multimedijos galimybes. Projekte galėjo būti numatyta galimybė teikti medžiagą ir Internetu. Konkurse dalyvavo 30 organizacijų, paremta 12 projektų.

Lietuvos virtualių muziejų portalas. Konkurso tikslas buvo atrinkti geriausią Lietuvos virtualių muziejų Internetu portalo projektą ir organizaciją, galinčią šį portalą sukurti ir prižiūrėti. Portalas telkia esamas ir būsimas Lietuvos muziejų svetaines Internetu bei teikia įvairias informacines paslaugas, susijusias su Lietuvos muziejais: skelbia naujienas, atlieka paiešką, suteikia galimybę dalyvauti elektroninėse konferencijose. Geriausias projektas, kurį pateikė Lietuvos dailės muziejus, atrinktas iš 8 pasiūlytų.

Lietuvos muziejų multimedijos svetainės Internetė. Konkurso tikslas buvo paskatinti Lietuvos muziejus teikti per Internetą informaciją Lietuvai ir pasauliui apie savo įstaigas ir jose sukauptas kultūros vertybes, spartinti naujų informacijos ir komunikacijos technologijų naudojimą Lietuvos muziejuose. Konkurse dalyvavo 28 muziejai, paremta 10 paraiškų, 10 paraiškų dar svarstomos. Sukurtos WWW svetainės bus įtrauktos į muziejų portalą „Lietuvos muziejai“.

Interneto programos iniciatyva pradėtas projektas „**Gestų pokalbių knygelė**“. Dalyvaujant Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių specialistams bus sukurtas multimedijinis kompaktinis diskas kurtiesiems ir jų šeimos nariams. 1999 m. buvo kuriamas šios knygelės bandomasis variantas.

Kitas Interneto programos paremtas projektas – **elektroninis humanitarų ir sociologų žurnalas „Artium Unio“**. Šio projekto tikslas – skatinti steigti kitus panašius žurnalus ir juridškai įteisinti elektroninių mokslinių publikacijų statusą.

Vykdamas Interneto programą, skatinančią naudoti IT kultūros, švietimo, mokslo ir socialiniams reikalingams, išryškėjo didelis humanitarinio išsilavinimo žmonių poreikis išmokyti naudotis elektroninės leidybos per Internetą ir skaitmeninius kompaktinius diskus galimybėmis. Todėl Interneto programa surengė specialius mokymo kursus. Tačiau to nepakako, tad 1999 m. pradėtas projektas „**Elektroninės leidybos kursai**“. Šie kursai skirti ruošti dėstytojus, kurie galėtų trumpalaikiuose intensyviuose kursuose išmokyti humanitarinio išsilavinimo žmones elektroninės leidybos pagrindų. Šiam kursui parengti stengiasi pasitelkti geriausias Lietuvos pajėgas, todėl paskelbtas konkursas „**Elektroninės leidybos kursai**“, kurio metu būtų atrinkti kurso modulių rengėjai. Šio projekto svarbą pripažino ir UNESCO ir suteikė papildomą finansinę paramą.

Atvirajam ir distanciniam mokymui Lietuvoje pagerinti 1999 m. pradėtas projektas „**Distancinio švietimo kursų rengėjų ruošimo programa**“. Bus parengtas kursas, leisiantis paruošti distancinio mokymo specialistus, taip pat paruošti dėstytojai šiam kursui dėstyti. Numatoma 2000 m. šį kursą pradėti dėstyti Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Informacinės visuomenės politika – tai nauja Interneto programos veiklos sritis. Pagrindinis šios veiklos tikslas – paremti įvairių tiek valstybinių, tiek ir nevyriausybinių institucijų siekius ir praktines priemones ruošiant Lietuvos visuomenę globalioms permainingoms, kurias neišvengiamai skatina infor-

macinės visuomenės plėtra. 1999 m. paremtas Vilniaus universiteto projektas „**Informacinės visuomenės kolokviumas: Lietuva XXI a.**“ Tai ilgalaikė programa, sudaryta iš kolokvių, seminarų, diskusijų, konferencijų. Jos tikslas – analizuoti aktualiausias Lietuvos informacinės visuomenės problemas ir paruošti politinius, teisinius, ekonominius, socialinius bei technologinius sprendimus, labiausiai tinkamus mūsų visuomenei. Taip pat remti jauni, visuomeniškai aktyvūs doktorantai suteikiant jiems galimybę dalyvauti tarptautiniame seminare „Europos kompiuterių tinklo revoliucija“. Paskatintas ir paremtas Teisės akademijos projektas „**Informacinių technologijų teisės konsultavimo svetainė**“.

Informacinės visuomenės išvystymo lygį padeda įvertinti teikiamos per Interneto serverius informacijos apžvalgos. Siekiant skatinti tokių apžvalgų kūrimą, paskelbtas konkursas „**Lietuvos Interneto svetainių apžvalgos**“. Konkurso tikslas – paakinti skelbti Lietuvos Interneto svetainių apžvalgas spaudoje, nes jos padėtų orientuotis bei įvertinti Interneto svetainių ir tinklalapių kokybę, jų reikšmę ir reikalingumą bendrame socialiniame ir kultūriniame kontekste. Konkursas baigsis 2000 m.

Interneto programa 1999 m. bendradarbiavo su visomis Atviros Lietuvos fondo programomis, vyriausybėmis struktūromis, atsakingomis už informacinių technologijų panaudojimą Lietuvoje, Seimo kultūros ir ekonomikos komitetais, UNESCO.

KULTŪROS PROJEKTAI

Konkursas „Lietuvos Tautinės mažumos Lietuvos kultūros paveldo tūkstantmečio virtualioje parodoje“

Bendradarbiaujant su Pilietinės visuomenės ir Kultūros infrastruktūrų programomis

Lietuvos karaimų kultūros bendrija. Lietuvos karaimai	3 500
Vilniaus krašto Lietuvos totorių benruomenė. Totorių ir lietuvių kultūriniai mainai, kurie Lietuvoje vyksta jau šešis amžius	4 250
Lietuvos žydų bendruomenė. Žydai Lietuvoje	4 750
Rusų kultūros centras. Lietuvos rusų kultūra	4 500

Tarpdisciplininė Lietuvos sentikių tyrimo grupė prie VU. Kitež-Grad. Lietuvos rusai sentikiai: dabartis ir praeitis	4 875	Lietuvos kultūros fondo Švenčionių rajono visuomenės taryba. Virtuali Nalšios muziejaus svetainė	2 000
Konkursas „Lietuvos virtualių muziejų portalas“ Bendradarbiaujant su Kultūros infrastruktūrų programa	10 000	Elektroninės leidybos konkursas Bendradarbiaujant su Leidybos ir Kultūros infrastruktūrų programomis	5 350
Lietuvos dailės muziejus. Lietuvos virtualių muziejų Interneto portalas „Lietuvos muziejai“	1 925	Lietuvos istorijos institutas. Kūryba ir tradicijos: geometriniai lietuvių audinių raštai	5 500
Konkursas „Lietuvos muziejų multimedijos svetainės Interneto“ Bendradarbiaujant su Kultūros infrastruktūrų programa	1 925	Žemaičių kultūros draugijos informacinis kultūros centras. ŽEMAITIJA (Multimedijinė knyga-enciklopedija lietuvių ir anglų kalbomis apie žemaitijos istoriją, kalbą, kultūrą, literatūrą, daile, teatrą, ekonomiką, lankytinas vietas kompaktiniame diske)	5 500
Nacionalinis M.K.Čiurlionio dailės muziejus. Daugialypės Nacionalinio M.K.Čiurlionio dailės muziejaus Interneto svetainės kūrimas	1 925	Vilniaus dailės Akademija. Kompaktinis diskas (CD) „Lietuvos vienuolynai“	5 900
Kernavės archeologijos ir istorijos muziejus-rezervatas. Kernavės archeologijos ir istorijos muziejaus – rezervato daugialypės Interneto svetainės kūrimas	1 925	FODIO. M.K.Čiurlionis: paveiksiai, eskizai, mintys	4 800
Lietuvos jūrų muziejus. Daugialypės Lietuvos jūrų muziejaus Interneto svetainės kūrimas	1 925	Kultūros paveldo institutas. Kuršių Nerijos nacionalinis parkas – kultūros paveldas	1 000
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Genocido aukų muziejus . Genocido aukų muziejaus multimedijinė Interneto svetainė	1 050	Lietuvių kalbos institutas. Tarmių įrašų fondo išsaugojimas – kompaktiniai diskai	8 250
Vilniaus dailės akademija. Vilniaus dailės akademijos muziejaus Interneto svetainės kūrimas	1 200	ALNA. Lietuvos geografinis atlasas – kompaktinis diskas	1 000
Lietuvos aviacijos muziejus. Virtuali Lietuvos aviacijos istorijos paroda	800	Studentų bendrija „Humanitas“. Kompaktinis diskas, skirtas sovietinės Lietuvos 1956-1988 m. laikotarpio kultūrinio diskurso analizei	2 000
Molėtų krašto muziejus. Molėtų krašto muziejaus Interneto svetainė	750	Nacionalinis M.K.Čiurlionio dailės muziejus. Lietuva ir pasaulis Nacionalinio M.K.Čiurlionio dailės muziejaus rinkiniuose	8 643
Rusų kultūros centras. Lietuvos rusų dailės virtualusis muziejus	2 693	Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos Rankraščių skyrius. Istorijos ir kultūros dokumentų skaitmeninio archyvo kūrimas (Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Rankraščių skyriaus pergamentų kolekcija)	9 997
Panevėžio kraštotyros muziejus. Panevėžio kraštotyros muziejaus Interneto svetainė	2 000		

SOCIALINIAI PROJEKTAI

Elektroninės leidybos konkursas

Bendradarbiaujant su Socialinės paramos ir Mokslo programomis

Kauno aklujų ir silpnaregių vaikų globos bendrija „Akių šviesa”.
Aklujų ir silpnaregių vaikų plastinė raiška

1 000

Sveikatos ekonomikos centras.
Socialinės apsaugos terminų žodynas

1 000

Multimedijos centras humanitaroms.
Gestų kalbos pokalbių knygelė „Bendraukime gestų kalba” – demo versija

7 480

Nerutė Kligienė.
Stipendija dalyvauti seminare „Digital preservation Medieval manuscripts and early printed books”

414

Mantvydas Juozapavičius.
Stipendija dalyvauti seminare „European Network Revolution”

903

Marija Sniečkutė.
Stipendija dalyvauti seminare „European Network Revolution”

903

Interneto programos inicijuotiems mokymams

6 476

Kitos išlaidos

69 717

Programos išlaidos 240 078 JAV dol.

KITI PROJEKTAI

Lietuvos neakivaizdinio švietimo centras.
Distancinio švietimo kursų rengėjų ruošimo programa

15 000

Multimedijos centras humanitaroms.
Elektroninės leidybos kurso programa

8 655

Kauno regioninis distancinio mokymo centras.
Virtualios klasės organizavimas WWW aplinkoje

4 000

Kauno technologijos universitetas.
WWW svetainių kūrimas

2 000

Studentų bendrija „Humanitas”.
Elektroninis humanitarų ir sociologų žurnalas „Artium Unio”

4 500

VU Komunikacijos tyrimo centras.
Seminaras „Informacinė visuomenė Lietuvoje – lūkesčiai ir tikrovė”

375

VU Komunikacijos tyrimo centras.
Informacijos visuomenės koliokviumas „Lietuva XXI a.”

9 850

Lietuvos teisės akademija.
Teisinė pagalba gyventojams Internetu informacinių technologijų teisės klausimais

2 000

Tatjana Timčenko.
Stipendija dalyvauti seminare „Digital preservation Medieval manuscripts and early printed books”

349

ALF KAUNO CENTRAS

ALF Kauno centras 1999 m. toliau tęsė anksčiau pradėtą darbą – visuomenė buvo informuojama apie ALF strategiją, veiklos kryptis, programas ir bendradarbiavimo galimybes. Toliau formuojama biblioteka-skaitykla, kuria naudojasi Kauno miesto moksleiviai, studentai, dėstytojai, intelektualai. Pakeista Kauno centre vykdytų programų kryptis – dabar daugiausia dedama pastangų centrui reorganizuoti į Jaunimo karjeros centrą.

Remdamiesi 1997-1999 m. atliktais sociologiniais jaunų žmonių įgūdžių, kompetencijos, gautamos informacijos šiais klausimais tyrimais, įvertinome esamą situaciją ir atlikome poreikių analizę. Kauno centre 1996 m. pradėtos Karjeros programos tikslas – ugdyti 14-18 metų moksleivių sugebėjimus planuoti savo karjerą bei jos siekti.

1999 m. programos pagrindinės darbo kryptys buvo *mokymas ir švietimas*. Tai teoriniai bei metodiniai seminarai, paskaitos moksleiviams ir jų tėvams, studentams, mokytojams, pedagoginių-psichologinių tarnybų darbuotojams. Parengta programa pedagoginio profilio aukštosioms mokykloms „Karjeros planavimo bei siekimo teorija ir didaktika”. Programa modifikuota atsižvelgiant į įvairių jaunimo amžių ir papildyta. Kuriamo Jaunimo karjeros centro funkcijos: informuoti, konsultuoti jaunimą ir tarpininkauti renkantis karjerą, rengti naujas programas, skirtas įmonės, organizacijos personalo karjerai.

Centre gausiai lankosi jaunimas, kuris čia informuojamas apie galimybes studijuoti užsienyje ir įvairias stipendijas bei finansinę paramą. Konsultuojame apie studijų programas Amerikoje, Europoje, Kanadoje, apie Atviros visuomenės instituto regionines programas, tarptautinių testų laikymą. Atliekama studijų programų paieška pagal klientų pageidavimus. Lankytojai turi galimybę naudotis centro biblioteka, kompiuteriais, mokomąja medžiaga ruošiantis tarptautiniams egzaminams bei ieškant studijų programų, jų finansavimo šaltinių. Apsilankė daugiau negu 1500 interesantų.

1999 m. pabaigoje ALF Kauno centras perorganizuotas į Jaunimo karjeros centrą, kurį įsteigė Atviros Lietuvos fondas kartu su Vytauto Didžiojo uni-

versitetu. Centro tikslai – sukurti bei tobulinti piliečių, ypač gabių jaunų žmonių, karjerai siekti reikalingų paslaugų sistemą, kuri padėtų priimti svarbius jų veiklai sprendimus, taip pat skatintų juos siekti profesinės karjeros Lietuvoje, pristabdytų intelekto nutekėjimą iš šalies; padėti bendrojo lavinimo mokyklų mokiniais, universitetų absolventams planuoti ir siekti individo gebėjimus atitinkančios karjeros ir, tenkinant asmeninę savigarbą bei saviraišką, ją kūrybingai realizuoti; skatinti socialines, kultūrinės bei pilietines iniciatyvas siekiant įtraukti šalies piliečius į visuomenės kaitos procesą.

Centro išlaidos

139 717 JAV dol.

ALF ĮSTEIGTOS INSTITUCIJOS

ALF ĮSTEIGTOS

INSTITUCIJOS

ATVIROS VISUOMENĖS
MOKYKLŲ TOBULINIMO
ŠVIETIMO KAITOS
PARAMOS VAIKAMS
LIETUVOS JUNIOR
NEFORMALIOJO ŠVIETIMO DEBATŲ
ŽURNALISTIKOS
SOROS INTERNATIONAL

ATVIROS VISUOMENĖS KOLEGIJA

Atviros visuomenės kolegija yra mokymo ir mokslo institucija, įsteigta Atviros Lietuvos fondo 1997 m. Jos tikslas - suteikti galimybę gabiems Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų studentams lygiagrečiai su pagrindinėmis studijomis gilinti ir plėsti žinias, ugdyti kritinio mąstymo ir savarankiško mokslinio darbo įgūdžius, plėsti akademinį akiratį derinant specialias ir tarpdisciplinines studijas; sudaryti sąlygas gabiems studentams greitai ir natūraliai įsitraukti į akademinį gyvenimą. Kolegijoje formuojasi nauja akademinė karta, pripažįstanti bendras vertybes – pagarbą minties laisvei ir mokslinei kūrybai.

1998-1999 m. – antri akademiniai Atviros visuomenės kolegijos metai. Kolegijoje studijavo 18 studentų iš Vilniaus Universiteto, Vilniaus dailės akademijos, Vytauto Didžiojo universiteto ir Klaipėdos universiteto. Su jais dirbo 11 tutorių-vadovų.

Pagrindinė kolegijos darbo forma – individualus ir reguliarus tutoriaus ir studento darbas. Akademinį metų pradžioje kiekvienam studentui parenkamas vadovas ir parengiamas individualių studijų planas. Ypač skatinamos tarpdisciplininės studijos. Be individualių studijų, organizuojami humanitariniai ir socialiniai seminarai. Studentas ir tutorius daug dirba su pasirinkta tema, o seminarai padeda įgyvendinti vieną svarbiausių Kolegijos siekių – diegti tarpdisciplininę studijų pobūdį. Išleistas 1997-1998 akademinio metų Kolegijos darbų rinkinys *Seminarai '98*.

Be to, Kolegijoje ne tik individualiai studijuojama ir rengiami seminarai, bet skaitomos ir paskaitytos, kuriose aptariami šiuo metu atliekami tyrimai, dar nebaigtos arba neišspausdintos knygos bei nušviečiamas dabartinės humanistikos kontekstas. Kolegijoje buvo dėstomas analitinės antropologijos paskaitų kursas „Sergejus Eizenšteinas: totalus kūrinys“ Vilniaus Universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto, Filosofijos ir sociologijos instituto doktorantams bei Kolegijos studentams. Jį skaitė Valerijus Podoroga iš Rusijos mokslų akademijos Filosofijos instituto. Šį kursą bei jam pasibaigus išlaikytus doktorantūros egzaminus akreditavo universitetai.

Kolegijos studentai turėjo galimybę išvykti stažuotis arba dirbti Sankt Peterburgo, Krokuvos bei Londono bibliotekose, kur galėjo gauti Lietuvoje nesamos literatūros Kolegijos bei universitetų baka-lauriniams darbams. Studentai dalyvavo studentų

konferencijose ir stovyklose Lietuvoje bei užsienyje, skelbė straipsnius kultūrinėje ir mokslinėje spaudoje. Studentų rašto darbai buvo ginami vasaros stovyklos metu, dalyvaujant oponentams ir ekspertams. Penki studentai pakviesti tęsti studijas Kolegijoje. Iš viso 1999-2000 mokslo metais priimta 20 studentų.

Kolegija priklauso tarptautiniam *Invisible College* (Neregimųjų kolegijų) tinklui.

Dalis finansavimo Atviros visuomenės kolegijai skiriama iš AVI biudžeto.

Kolegijos išlaidos

74 103 JAV dol.

MOKYKLŲ TOBULINIMO CENTRAS

Mokyklų tobulinimo centro uždavinys – visapusiškai remti mokyklų veiklos tobulinimo procesus, įgyvendinti alternatyvias mokytojų profesinio tobulinimosi programas bei kitus švietimo projektus.

Centras buvo įsteigtas 1999 m. kovo mėn., o jo veiklos pagrindas – ALF projekto „Švietimas Lietuvos ateičiai“ pedagogų rengimo tobulinimo programos pradėti darbai.

Pagrindinės Centro veiklos kryptys

- *Aktualiųjų sričių pedagogų profesinio tobulinimosi programų kūrimas ir jų sklaida Lietuvos mokyklose*

Centras 1999 m. sukūrė ir pasiūlė mokykloms šias programas: „Aktyvieji mokymosi metodai“, „Mokyklos vystymosi planavimas“ bei „Mokykla be prievartos“. Centro seminarai organizuojami šito pageidaujančiose mokyklose ir juose dalyvauja visi ar dauguma tos mokyklos mokytojų. 2000 m. mokyklos gaus baigiamas rengti naujas programas: „Mokykla – informacija – ugdymas“, „Mokymasis bendradarbiaujant“, „Ekonominis raštingumas mokykloje“ ir kt.

- *Mokyklų konsultantų rengimas bei mokyklų konsultavimas*

Centro siūlomas idėjas ir parengtas programas po mokyklas skleidžia daugiau negu 20 konsultantų, kurių dauguma yra praktikai – mokyklų vadovai bei mokytojai. Vienas iš svarbiausių Centro uždavinių – sudaryti sąlygas konsultantams nuolat profesiskai tobulėti. 1999 m. buvo surengti 4 konsultantų mokymai. Kitas svarbus uždavinys – konsultuoti to pageidaujančias

mokyklas. 1999 m. pradėta kurti ir mokyklų konsultavimo sistema.

- *Ilgalaikiai bei kompleksiniai švietimo projektai, skatinantys gilesnius švietimo sistemos pokyčius* Centras kartu su Švietimo ir mokslo ministerija 1999 m. pradėjo įgyvendinti du ilgalaikius projektus: „Mokyklos vidaus audito metodikos kūrimas” bei „Mokykla – besimokanti organizacija: mokytojų tobulinimosi savoje mokykloje modelio kūrimas”. Vykdam šiuos projektus, mokyklose atliekami tyrimai bei analizuojami gaunami duomenys, kuriamos specialios programos mokytojams ir rengiamos rekomendacijos ministerijai pateikti. Pirmojo projekto pagrindu gautas rezultatas bus su Ministerija suderinta mokyklos savęs įvertinimo metodika, kurią galės taikyti visos Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos. Įgyvendinant antrąjį projektą, siekiama skatinti keisti mokytojų profesinio tobulinimosi sistemą taip, kad ji labiau atitiktų konkrečios mokyklos poreikius bei būtų visiškai decentralizuota.
- *Ekonomikos mokymas vidurinėje mokykloje* Centras, bendradarbiaudamas su Nacionaline ekonomikos mokymo taryba (*National Council for Economic Education*), įgyvendina ekonomikos mokytojų profesinio tobulinimosi programą. 1999 m. buvo surengtas seminaras vidurinių mokyklų ekonomikos mokytojams; buvo suburta profesionalių ekonomikos dėstytojų grupė; parengta Centro ekonomikos programos koncepcija; pradėti ruošti ekonomikos mokymo moduliai pradinėms, 5-10 ir 11-12 klasėms bei speciali programa mokyklų administracijai „Ekonominis raštingumas mokykloje”.
- *Holokaustas šiuolaikiniame Lietuvos kontekste* Centras tęsia ALF programą „Mokymas apie holokaustą”. Centro užsakymu 1999 m. buvo sukurtas mokomasis 4 dalių vaizdo filmas „Saulėlydis Lietuvoje”, pasakojantis apie įvairius žydų bendruomenės gyvenimo aspektus prieškarinio Lietuvoje bei jos tragišką lemtį holokausto metu. 1999 m. bendradarbiaujant su Beth Shalom holokausto atminties centru (Didžioji Britanija), buvo organizuojami renginiai mokytojams, akademiniam jaunimui ir visuomenei. Jų metu buvo svarstomi holokausto padariniai šių laikų visuomenei. Centras kaupia leidinių apie holokaustą bibliotekėlę, rengia seminaro, padėsiančio mokytojams naudotis mokomuoju vaizdo filmu, programą bei pagalbinę knygelių mokytojams.

Tarptautiniai projektai

Centras palaiko glaudžius ryšius su Soroso fondu švietimo programomis. 1999 m. Centras teikė konsultacijas bei organizavo seminarus mokytojams Kazachstane, Rumunijoje, Gruzijoje bei Baltarusijoje. Bendradarbiaujant su Gruzijos ir Kazachstano fondais, kuriami tęstiniai projektai.

Centras yra Pasaulinio mokyklų efetyvumo ir tobulinimo kongreso narys.

ALF skirta parama

178 636 JAV dol.

ŠVIETIMO KAITOS FONDAS

Švietimo ir mokslo ministerija ir Atviros Lietuvos fondas 1999 m. gegužės mėn. įsteigė viešąjį įstaigą – Švietimo kaitos fondą.

Švietimo kaitos fondas, suvienijęs Lietuvos valstybės ir Atviros Lietuvos fondo pajėgas ir lėšas, siekia šalies mokykloms teikti reikiamą paramą, palaikyti pedagogų bendruomenių iniciatyvas, sudaryti sąlygas ugdyti projektinio darbo įgūdžius.

Ilgalaikiai Fondo tikslai numato tolesnę švietimo reformos plėtrą, atitinkančią šiuolaikinius Lietuvos visuomenės poreikius, pilietinės visuomenės idealus ir vertybes. Fondas savo veikla siekia, kad į švietimo reformos darbą įsitrauktų ne tik valstybinės institucijos, bet ir iniciatyvūs piliečiai, jų grupės, pedagogų ir mokyklų bendruomenės.

Švietimo kaitos fondas teikia pirmenybę projektams, kurie turi regioninės svarbos, garantuoja veiklos tęstinumą ir atitinka švietimo reformos antrojo etapo prioritetus bei jų įgyvendinimo priemones ir uždavinius. Skatinamas savarankišku ir iniciatyvių mokyklų bendruomenių kūrimasis, kūrybinis visuomenės ir mokyklos bendradarbiavimas, geresnė švietimo kokybė, platesnės galimybės jo siekti.

Atviros Lietuvos fondo ir Švietimo ir mokslo ministerijos įnašai sudaro pradinį fondo kapitalą. Fondo dalininkų įnašai 1999 m. buvo tokie: ALF – 700 000 Lt, ŠMM – 540 000 Lt. 2000 m. numatomi įnašai po – 800 000 Lt. Iš viso: 1 600 000 Lt

Kad pradinis kapitalas ne mažėtų, o didėtų, Švietimo kaitos fondas stengiasi pritraukti trečiųjų šalių paramą Lietuvoje ir užsienyje.

Švietimo kaitos fondas savo veiklą pradėjo 1999 mokslo metų pradžioje. Fondas pakvietė pedagogų bendruomenę dalyvauti šiuose konkursuose:

- Pirmasis projektas

- Efektyvus mokymo priemonių panaudojimas
- Švietimo įstaigų bibliotekų modernizavimas
- Mokykla – vietos bendruomenės kultūros centras
- Humanitarinių ir socialinių dalykų atnaujinimas.

Konkursai buvo skirti bendrojo lavinimo, profesinėms ir aukštesniosioms mokykloms bei kitoms Lietuvos švietimo įstaigoms. Pats didžiausias konkursas „Mokykla – vietos bendruomenės kultūros centras” skirtas kaimo mokyklų bendruomenėms. Švietimo kaitos fondo veikla labai domisi pedagogų bendruomenė – gauta daugiau negu 700 paraiškų bei prašymų. Tai rodo didelį tokių konkursų poreikį bei padidėjusį mokyklų aktyvumą. Daugiausia paraiškų gauta šiems konkursams: „Švietimo įstaigų bibliotekų modernizavimas”, „Pirmasis projektas”, „Mokykla – vietos bendruomenės kultūros centras”.

ALF skirta parama

175 000 JAV dol.

PARAMOS VAIKAMS CENTRAS

Paramos vaikams centro misija – tenkinti vaikų ir šeimų psichinės sveikatos reikmes įgyvendinant psichologinės pagalbos, mokymo ir prevencines programas, garantuoti profesionalią paramą atsižvelgiant į kiekvieno vaiko ir šeimos unikalumą.

Paramos vaikams centras vykdo šias programas:

Programa *Big Brothers/Big Sisters* Lietuvoje

Programos esmė – vieno suaugusiojo ilgalaiskas savanoriškas bendravimas su vienu vaiku siekiant ugdyti vaiko atsakomybę, pasitikėjimą savimi ir skatinti jį rūpintis savimi ir kitais. Teigiamas suaugusiojo pavyzdys yra būtina sąlyga, kad vaikas sėkmingai vystytųsi ir maksimaliai atskleistų savo potencialias galimybes.

- Savanorių rengimas tapo nuolatiniu procesu. 1999m. parengtos keturios savanorių grupės. Sudarytos 43 naujos savanorio ir globotinio poros (iš viso 1999 m. buvo 85 poros). Veikia savanorių klubas.
- Organizuota vasaros stovykla savanoriams ir jų globotiniams.
- Lietuvoje BB/BS programos veikia Kaune, Klaipėdoje, Alytuje, Kretingoje. 1999 m. parengti du nauji BB/BS programos koordinatoriai Ukmergės miesto BB/BS programai.

- PVC darbuotojai konsultavo Centrinės ir Rytų Europos BB/BS programas ir vadovavo Tarptautinės BB/BS konsultantų grupės mokymams.
- Lietuvos BB/BS tapo organizacijos *Big Brothers/ Big Sisters International* nare.
- Parengtas ir išleistas metodinis vadovas *Standards and practices for establishing a Big Brothers/ Big Sisters program* (Dagmar McGill, Aušra Kurienė, Erna Petkutė).

Prievartos prieš vaikus prevencijos programa

Programos tikslas – plėsti visuomenės žinias apie prievartą prieš vaikus, jos priežastis ir pasekmes; suteikti su vaikais dirbantiems įvairių profesijų atstovams žinių apie vaikų prievartą, jos prevencijos ir intervencijos būdus bei galimybes; padėti vaikams įveikti psichologines krizes ir prievartos padarinius; diegti efektyvius šeimos bendradarbiavimo ir vaikų ugdymo principus.

- „Psichologinė šeimos mokykla” – 10 grupių.
- 1999 m. parengtas ir įgyvendintas pedagoginės psichologinės pagalbos projektas vaikų laikinosios globos namams „Atsigręžk į vaikus”.
- Vaikams, patyrusiems prievartą, PVC teikia psichoterapinę pagalbą.
- Organizuotas tarptautinis seminaras „Savižudybė: profilaktika ir veikimo būdai”, Vilnius, 1999 m. balandžio mėn.
- Svarbesni seminarai: „Seksualinės prievartos atvejų diagnostika ir intervencijos strategijos”; „Šeima socialinėje psichologinėje krizėje”; „Vaikų psichologinių krizių ir prievartos prevencija mokykloje”.
- Išversta ir parengta išleisti knyga Anne Graffam, *Handbook on questioning children*.
- Sukaupta metodinė biblioteka apie vaikų prievartos prevencijos problemas ir galimybes.

Programa „Gatvės vaikai”

Ši programa 1998 m. pradėta įgyvendinti dešimtyje Rytų ir Centrinės Europos šalių, taip pat ir Lietuvoje. Tai dvejų metų programa, remiama Atviros Lietuvos fondo ir *King Baudouin Foundation* (Belgija). Programos tikslas – sukurti ir aktyvinti NVO ir individų, dirbančių su „gatvės vaikais” tinklą; organizuoti mokymus pagal NVO poreikius; įkurti metodinį centrą žmonėms, dirbantiems su „gatvės vaikais”; informuoti visuomenę apie „gatvės vaikų” padėtį Lietuvoje bei keisti visuomenės požiūrį į šiuos vaikus.

- Organizuotas antras konkursas finansinei paramai gauti.
- Veikia metodinis centras, surengti mokymai žmonėms, dirbantiems su rizikos grupės vaikais.
- 1999 m. gruodžio mėn. organizuotas tarptautinis seminaras "Gatvės vaikai – Baltijos šalių patirtis".

Dalis centro veiklos buvo finansuojama AVI bei *King Baudouin Foundation* (Belgija).

Centro išlaidos

171 220 JAV dol.

Lietuvos *Junior Achievement*

Lietuvos *Junior Achievement* misija – ugdyti Lietuvos jaunimą laisvosios rinkos dvasia, mokyti suprasti verslą ir ekonomiką, puoselėti iniciatyvą, verslumą ir lyderio savybes.

Ekonomika, laisvoji rinka, verslo praktika – tai verslininkų vartojami terminai, bet jais apibūdinami principai daro įtaką *kiekvieno* žmogaus gyvenimui. Jaunimas turi pasiręsti pats kurti savo ateitį, todėl svarbu, kad jau dabar pradėtų mokytis šių sąvokų. Lietuvos *Junior Achievement* (LJA) tikslai:

- padėti jaunimui suprasti laisvosios rinkos ekonomikos idėjas;
- skleisti praktinį privataus verslo patyrimą;
- gerinti būsimų vartotojų, tarnautojų ir verslininkų ekonominę išprusimą;
- atkreipti jaunų žmonių dėmesį į jų pačių galimybes kelti savo gyvenimo lygį;
- sudaryti sąlygas glaudžiam bendradarbiavimui tarp švietimo sistemos ir verslininkų.

Savo misiją ir tikslus LJA įgyvendina diegdama mokomąsias ekonominio švietimo programas.

Taikomosios ekonomikos programa

Taikomoji ekonomika (TE) – bendrojo lavinimo ekonomikos kursas. Jis skirtas 16-18 metų moksleiviams. Šis kursas dėstomas Lietuvos vidurinėse, profesinėse, aukštesniosiose mokyklose ir kitokio pobūdžio švietimo įstaigose. 1999-2000 mokslo metais taikomosios ekonomikos mokosi daugiau negu 6300 moksleivių 144 mokyklose, esančiose 67 miestuose ir miesteliuose.

Pagrindinės mokyklos programos

Tai programos, skiriamos septintų–devintų klasių moksleiviams. Jos padeda jaunesniųjų klasių moksleiviams susipažinti su ekonominiu ir kartu su juos supančiu pasauliu. Jas sudaro trys pagrindinės dalys:

„Mano ekonomika“, „Veikianti įmonė“ ir „Tarptautinė rinka“. 1999-2000 mokslo metais pagal šias programas mokosi beveik 500 Lietuvos moksleivių 21 mokykloje.

Vykdydama programas, LJA organizuoja renginius, varžybas, konkursus moksleiviams ir mokytojams, sudaro galimybę dalyvauti tarptautiniuose renginiuose.

Pagrindiniai renginiai

- LJA organizavo vieną naujų TE mokytojų rengimo seminarą ir du TE mokytojų tobulinimosi seminarus.
- Su Švietimo ir mokslo ministerija bei Lietuvos aukštosiomis mokyklomis surengė ekonomikos olimpiadą. Joje dalyvavo daugiau negu 250 moksleivių.
- Surengtas Lietuvos kompiuterinio ekonomikos modeliavimo (VEMP) čempionatas. Trys čempionato turai vyko pasinaudojant Internetu, ketvirtas – finalinis turas vyko akivaizdžiai: 8 geriausios moksleivių komandos susirinko Vilniuje į vienos dienos turnyrą. Čempionate dalyvavo 220 moksleivių komandų, bendras dalyvių skaičius – daugiau negu 800.
- LJA surengė penkių dienų trukmės moksleivių vasaros stovyklą, kurioje dalyvavo daugiau negu 60 moksleivių iš visos Lietuvos ir 10 mokytojų.
- Surengtas geriausio verslo plano konkursas. Jam buvo pateikta daugiau negu 80 moksleivių verslo planų.
- Surengtas geriausios moksleivių bendrovės konkursas.
- Kartu su „Lietuva Statoil“ buvo vykdomas moksleivių vasaros praktikos projektas. Vasaros praktikos metu moksleiviai buvo įdarbinti „Lietuva Statoil“ kolonėlėse Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Alytuje, Šiauliuose, Panevėžyje ir Utenoje.
- LJA surengė Rytų ir Vidurio Europos VEMP čempionatą. Dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Čekijos, Lenkijos, Norvegijos, Meksikos ir Madonijos moksleiviai.
- 43 LJA moksleivių komandos dalyvavo 1999 m. *Hewlett-Packard* pasaulio VEMP varžybose. Iš viso šiose varžybose dalyvavo daugiau negu 800 komandų iš 45 šalių. Dvi Lietuvos komandos pateko į geriausių komandų aštuntuką ir vyko į superfinalą Briuselyje, kur užėmė penktą ir šeštą vietas.

ALF skirta parama

119 000 JAV dol.

NEFORMALIOJO ŠVIETIMO DEBATŲ CENTRAS

1999 m. rugpjūčio mėn. ALF debatų programa tapo nevyriausybine organizacija – viešąja įstaiga Neformaliojo švietimo debatų centras. Neformaliojo švietimo debatų centras 1999 m. toliau plėtė savo veiklą. Dabar veikia 59 debatų klubai įvairių miestų mokyklose (lietuvių, rusų, anglų bei lenkų kalbomis). Balandžio mėn. LR Švietimo ir mokslo ministerija patvirtino debatų kaip pasirenkamojo dalyko mokykloje programą. Ši programa atskira knygele yra išleista Švietimo ir mokslo ministerijos lėšomis. Visos šalies vidurinės mokyklos gavo po vieną šios programos egzempliorių. Mokyklų administracijos debatų klubų vadovams skiria darbo krūvį iš papildomam ugdymui skirtų valandų.

Surengtas 21 mokomasis debatų seminaras įvairių dalykų mokytojams. Rugsėjo mėn. Druskininkuose kartu su Rusijos debatų ekspertais buvo surengtas seminaras Pabaltijo rusakalbiams mokytojams bei moksleiviams. Sėkmingai bendradarbiaujama su Lenkijos debatų programa.

Organizuoti 3 respublikiniai debatų turnyrai, tarptautinė vasaros debatų stovykla, 9 regioniniai arba vietiniai debatų turnyrai lietuvių, rusų, lenkų bei anglų kalbomis. Surengti 22 parodomieji debatų renginiai skirtingų mokyklų bendruomenėms. Pristatant programą Lietuvos miestų visuomenei, surengti parodomieji debatai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Kėdainiuose, Ukmergėje, Utenoje, Panevėžyje bei Druskininkuose. Moksleivių komanda sėkmingai dalyvavo pasauliniame moksleivių debatų čempionate Pitsburge (JAV).

Debatų centro veikloje aktyviai dalyvauja ir studentai, kurie rengia diskusijas jaunimui aktualiomis temomis, organizuoja studentų debatų turnyrus, padeda rengti šalies ar tarptautinius moksleivių debatų turnyrus. Bendradarbiaujant su Šiuolaikinių didaktikų centru, parengtas 80 akademinų valandų kreditinis kursas.

ALF skirta parama

91 453 JAV dol.

LIETUVOS ŽURNALISTIKOS CENTRAS

Centras padeda Lietuvos žurnalistams tobulinti profesinę kvalifikaciją, konsultuoja žiniasklaidos priemonių darbuotojus, rengia seminarus, konferencijas, kursus moksleiviams, norintiems studijuoti žurnalistiką, leidžia profesinę literatūrą, duoda ryšių su visuomene (atstovo spaudai) specialybės pagrindus. Centre paskaitas skaito Lietuvos ir užsienio šalių dėstytojai.

Centras 1999 m. surengė 5 konferencijas, skirtas radijo ir televizijos teisinio reguliavimo klausimams aptarti, žiniasklaidos laisvės ir atsakomybės problemoms, etikos principams gvildinti, žurnalistų vaidmeniui atskleidžiant Europos integracijos problemas analizuoti. Buvo aptariama Baltijos šalių žiniasklaidos situacija, diskutuojama apie žiniasklaidą kaip demokratijos pagrindą.

Į seminarus (12) kviešti laikraščių dizaineriai, vadybininkai, regioninių televizijų ir spaudos atstovai ir kt. Kartu su Vyriausiąja rinkimų komisija ir Užsienio reikalų ministerija buvo surengtas seminaras Baltarusijos žurnalistams „Rinkimų komisijų darbas rinkimų dieną Lietuvos Respublikoje“. Organizuotos stažuotės Bosnijos bei Baltarusijos žurnalistams.

Centras parengė ilgalaikius kursus moksleiviams, ketinantiems studijuoti žurnalistiką, 10 mėnesių profesines žurnalistikos studijas bei pusmečio ryšių su visuomene kvalifikacijos kėlimo kursus.

LŽC siuntė žurnalistus stažuotis į užsienį, informavo tarptautines organizacijas apie žiniasklaidos padėtį bei spaudos laisvę šalyje. Centras, įgyvendindamas projektus, bendradarbiavo su vyriausybėmis institucijoms, užsienio šalių ambasadomis, Europos Komisija, Europos Taryba, Pasaulio laikraščių asociacija (WAN), *Baltic Media Center*, Šiaurės kraštų žurnalistikos centru, JAV informacijos tarnyba (USIS), Europos žurnalistikos centru ir kitomis tarptautinėmis institucijomis.

ALF skirta parama

84 910 JAV dol.

SOROS INTERNATIONAL HOUSE

Soros International House (SIH) – tai užsienio kalbų mokymo centras. Jis priklauso pasaulinei *International House* organizacijai bei Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacijai. Centre vaikai ir suaugusieji mokosi bendrosios anglų ir vokiečių kalbos, verslininkai, bankų ir valstybės tarnautojai – verslo ir specialiosios anglų kalbos. Norintieji gali pasiruošti tarptautiniams Kembridžo egzaminams (FCE, CAE, IELTS). Sudaroma galimybė kalbų mokytis užsienyje – kituose IH centruose, kurie veikia trisdešimtyje pasaulio šalių. Kartu su užsienio partneriais kasmet rengiamos anglų kalbos vasaros stovyklos vaikams Lietuvoje ir užsienyje. 1999 m. SIH anglų kalbos vasaros stovykloje Druskininkuose dalyvavo 100 vaikų, į stovyklas Vengrijoje ir Didžiojoje Britanijoje taip pat išvyko nemažai paauglių iš Lietuvos.

SIH veikia biblioteka ir kompiuterių centras savarankiškomis kalbų studijoms. Čia studentai, naudodamiesi specialiomis programomis bei Internetu, gali savarankiškai gilinti kalbos žinias.

Be kalbų mokymo, centras rūpinasi ir anglų kalbos mokytojų profesine kvalifikacija. SIH Mokytojų centre kartą per mėnesį rengiami seminarai anglų kalbos mokytojams. Per juos supažindinama su naujausia kalbos dėstymo metodika ir mokymo literatūra, dalijamasi darbo patirtimi. 1999 m. anglų kalbos mokytojų nespecialistų vasaros mokykloje, be Lietuvos švietimo institucijose dirbančių pedagogų, dalyvavo 20 mokytojų iš Baltarusijos.

Centras vykdo Soroso fondų tinklo SPELT programą (*Soros Profesional English Language Teaching Program*), pagal kurią Lietuvos švietimo institucijose 1998 – 1999 m. dirbo 5, 1999 – 2000 m. – 2 anglų kalbos mokytojai iš JAV. Kartu su šioje programoje dirbančiais mokytojais amerikiečiais SIH kovo mėn. organizavo konferenciją „Anglų kalbos mokymo naujovės ir motyvacija“, kurioje dalyvavo ne tik mokytojai iš visos Lietuvos, bet ir svečiai iš Britų Tarybos, Švietimo ir mokslo ministerijos bei kitų užsienio kalbų mokymo centrų.

ALF skirta parama

10 909 JAV dol.

ATVIROS LIETUVOS FONDO VALDYBA

IRENA VEISAITĖ, pirmininkė
EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS
NATALIJA KASATKINA
RAMŪNAS KATILIUS

SIGITAS URBONAVIČIUS
TEODORAS MEDAIŠKIS
KĘSTUTIS NASTOPKA
ARŪNAS SVERDIOLAS
GINTAUTAS BARTKUS

1999 M. ALF PROGRAMŲ BLOKŲ TARYBOS

(kiekvienoje jų dalyvavo po 2 valdybos narius)

ŠVIETIMO-MOKSLO PROGRAMŲ BLOKAS

Elena Macevičiūtė
 Antanas Kulakauskas
 Rūta Marcinkevičienė
 Algirdas Zabulionis

KULTŪROS PROGRAMŲ BLOKAS

Vytautas Balčiūnas
 Alfonsas Andriuškevičius
 Živilė Pipinytė
 Rūta Goštautienė
 Anders Kreuger

PILIETINIŲ PROGRAMŲ BLOKAS

Marius Šaulauskas
 Roza Dimentova
 Arvydas Šliogeris

SOCIALINIŲ PROGRAMŲ BLOKAS

Dainius Pūras
 Eugenijus Gefenas
 Kęstutis Vitkus
 Arnoldas Zdanavičius
 Laima Žalimienė

LEIDYBOS PROGRAMA

Darius Čuplinskas
 Kęstutis Navakas
 Audrius Klimas
 Alvydas Jokubaitis
 Arūnas Poviliūnas
 Egidijus Kūris

INTERNETO PROGRAMA

Marius Šaulauskas
 Arūnas Polviliūnas
 Giedrius Zlatkus
 Laimutis Telksnys
 Vilija Gudonienė
 Arūnas Liubšys
 Arimantas Raškinis

ADMINISTRACIJA

Diana Vilytė,
direktorė
 diana@osf.lt

Gintas Ruibys,
*projektų administravimo
 direktorius*
 gintas@osf.lt

Julija Motiejūnienė,
finansų direktorė
 judita@osf.lt

Laimutė Ūselienė,
būhalterė
 laima@osf.lt

Irena Stravinskaitė,
būhalterė
 irenast@osf.lt

Vilma Tamašauskienė,
projektų administravimo koordinatore
 vilma@osf.lt

Nikolajus Archipovas,
administratorius
 nikolai@osf.lt

Žilvinas Klimka,
administratorius
 zilvinas@osf.lt

Rosita Vaitoškaitė,
asistentė
 rosita@osf.lt

ALF PROGRAMOS 2000 METAMS

ŠVIETIMO IR MOKSLO PROGRAMOS

ŠVIETIMO STUDIJŲ CENTRAS
MOKSLO IR STUDIJŲ PROGRAMA
Virginija Būdienė, direktorė
el. paštas: virgbu@osf.lt

EGMONTO PROJEKTAS "IKIMOKYKLINIO UGDYMO
SISTEMOS DEMOKRATIZAVIMAS"
Vitalija Gražienė, koordinatore
tel. (22), el. paštas: vitalija@osf.lt

JUNGTINIŲ PASAULIO KOLEDŽŲ PROGRAMA
MOKSLEIVIŲ MAINŲ PROGRAMA
Saulė Milerienė, koordinatore
el. paštas: saule@osf.lt

STUDIJŲ UŽSIENYJE INFORMACIJOS CENTRAS
Universiteto g. 3, Vilnius,
tel. (22) 62 50 53, faks. (22) 61 05 59
Žaneta Savickienė, l.e.p. direktorė
el. paštas: Zaneta.Savickiene@cr.vu.lt

KULTŪRO PROGRAMOS

KULTŪROS INFRASTRUKTŪRŲ PROGRAMA
Saulė Milerienė, koordinatore
el. paštas: saule@osf.lt

ATLIKĖJŲ MENO PROGRAMA
KULTŪROS PROGRAMA "RYTAI - RYTAI"
Elona Bajorinienė, koordinatore
el. paštas: elona@osf.lt

VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS

VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS
Virginija Ambrazevičienė, direktorė
el. paštas: virginij@osf.lt

MEDICINOS INTERNETO PROGRAMA
Kęstutis Juškevičius, direktorius
el. paštas: kesju@osf.lt

PILIETINĖS VISUOMENĖS PROGRAMOS

PILIETINIŲ INICIATYVŲ PROGRAMA
TEISĖS PROGRAMA
ROMA PROGRAMA
Šarūnas Liekis, direktorius
el. paštas: sarunas@osf.lt

PROGRAMA "RYTAI - RYTAI"
MOTERŲ PROGRAMA
Vilija Gečienė, koordinatore
el. paštas: vilija@osf.lt

INFORMACINĖS PROGRAMOS

LEIDYBOS PROGRAMA
Giedrė Bautrėnienė, direktorė
el. paštas: giedre@osf.lt

INTERNETO PROGRAMA

Kęstutis Juškevičius, direktorius
el. paštas: kesju@osf.lt

BIBLIOTEKŲ RĖMIMO PROGRAMA

Julija Pikšilingaitė, koordinatore
el. paštas: julia@osf.lt

ALF ĮSTEIGTOS INSTITUCIJOS

ATVIROS VISUOMENĖS KOLEGIJA

Kražių g. 4-6, 2001 Vilnius,
tel. (22) 62 66 93

JAUNIMO KARJEROS CENTRAS

Laisvės al. 53, Kaunas,
tel. (27) 22 81 51, faks. (27) 20 62 24

"LIETUVOS JUNIOR ACHIEVEMENT"

A. Goštauto g. 12, Vilnius,
tel. (22) 61 64 13, faks. (22) 62 60 32

LIETUVOS ŽURNALISTIKOS CENTRAS

Maironio g. 7, Vilnius,
tel. (22) 22 68 07, faks. (22) 62 47 80

MOKYKLŲ TOBULINIMO CENTRAS

Klaipėdos g. 6, Vilnius,
tel. (22) 22 71 73, faks. (22) 22 71 83

NEFORMALIOJO ŠVIETIMO DEBATŲ CENTRAS

Mizarų g. 47, 4690 Druskininkai,
tel./faks. (233) 52380

PARAMOS VAIKAMS CENTRAS

Saltoniškių g. 58, Vilnius,
tel. (22) 79 06 24, faks. (22) 79 02 29

SOROS INTERNATIONAL HOUSE

Ukmergės g. 41, Vilnius,
tel. (22) 72 48 79, faks. (22) 72 48 39

ŠIUOLAIKINIŲ DIDAKTIKŲ CENTRAS

Studentų g. 39-401/402, Vilnius,
tel./faks. (22) 72 80 33

ŠVIETIMO KAITOS FONDAS

Basanavičiaus g. 5, Vilnius,
tel. (22) 22 12 43, faks. (22) 62 24 10

UGDYMO INOVACIJŲ CENTRAS

Jakšto g. 9, Vilnius,
tel. (22) 22 13 55

NEVRYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ INFORMACIJOS IR PARAMOS CENTRAS

(Isteigtas kartu su Jungtinių tautų paramos programa)
A. Jakšto g. 9-301, Vilnius,
tel. (22) 22 60 45

LIETUVOS TEISĖJŲ MOKYMO CENTRAS

(Isteigtas kartu su Teisingumo ministerija, Jungtinių tautų
paramos programa, Amerikos advokatų asociacija, CEELI)
Gynėjų g. 6, Vilnius,
tel. (22) 61 04 28